

KAYBOLAN DEĞERLERİMİZ

UĞUR KEPEKÇİ

KAYBOLAN DEĞERLERİMİZ

Uğur Kepekçi

ÖN SÖZ

Bir toplumun millet olabilmesi için öncelikle belli bir inanç, ahlak, kültür ve amaç birliğinin olması gerekmektedir. Daha açık bir ifadeyle milleti millet yapan onun inancı, kültürü, örf ve âdetleridir.

Küçük ya da büyük toplumların millet olma vasfını elde etmek için yıllarını belki de asırlarını vermesi gerekmektedir.

Çağlar açan, çağlar kapatan Türkler, asırlarca dünyaya adalet, merhamet, medeniyet dağıtan bir kimlikle, çok gayretler ortaya koymuş; mallarını canlarını feda ederek millet olma vasfını kazanmıştır.

Kurulan ve yıkılan Türk devletlerinin tarihine baktığımız zaman ortak kaderleri yaşadığını görürüz. Söz konusu devletler, elde ettiği değerlerle millet olmuş, devlet olmuş; dünyaya hükmetmiştir.

Ne zaman değerlerinden uzaklaşmış, gaflete düşmüş, nefesine alet olmuş, Allah'a hesap verme duygusunu ve kulluk şuurunu kaybetmişse; o zaman da yıkılma süreci başlamış, dışardan çok içerden kirli oyunlarla koca koca Türk devletleri parçalanmış, yıkılmış, yok olmuştur.

İşgal olmuş Anadolu toprakları, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ortaya koyduğu; imkânsız gibi görünen mücadeleler sayesinde, bağımsızlığını ilan etmiştir.

Atatürk, imkânsızlıklar içinde aç bılaç, silah ve cephane olmadığı halde Türk milletinin azim ve kararlılığını görmüş, önce Allah'ın yardımı, sonra milletimizin desteğiyle Türkiye Cumhuriyeti Devletini kurmuştur.

Gazi Mustafa Kemal, gönlünde arzuladığı hedeflerin birçoğuna ulaşmasına rağmen, vefatından hemen sonra halkımız milli hedeflerden adım adım uzaklaşarak Onun emanetine gerektiği gibi sahip çıkamamıştır. Zaman içerisinde oluşan milli değerlerimiz, kendisi ve soyu kirletilmeye çalışılmış, siyasi oyunlarla mübarek soyu gizlenmiş, halkımız ile arasına engeller konulmuştur.

Özellikle İngiliz, Yunan ajanları ve içimizdeki işbirlikçileri tarafından; öncelikle Cumhuriyetin temelleri sarsılmış, milletimizin kimlik ve kişiliğinin adeta genleri değiştirilmiştir.

Türk milleti, asırların birikim ve emeği olan, uzun emeklerle elde edilen değerlerimizden, adım adım uzaklaşmıştır. Milletimiz, kabul etsek de etmesek de millet olma vasfını kaybetmeye yüz tutmuştur. Bu bir dert olarak halkımızın önündedir. Çare bulunmazsa; gelecekte inancına, tarihine ve kültürüne sahip çıkacak bir nesil bulmakta zorlanacağız.

Elbette derdi veren Allah dermanını da yaratmıştır. Önemli olan, sorunu tespit etmek ve hastalıklı bünye ile çareyi buluşturmak.

Yıllardır milletimize hemen her konuda çareler üreten, çağımızın bilgisi, Prof. Dr. Haydar Baş, halkımızın içine düştüğü bu tehlikeli gidişe dur demek için “Kaybolan Değerlerimiz” adı altında bir programlar serisi başlattı.

Prof. Dr. Haydar Baş, yeniden millet olma vasfımızı elde etmenin ancak kaybolan değerlere yeniden kavuşmakla elde edileceğini; bunun bir beka sorunu, ulusal güvenlik sorunu olduğunu tespit ederek tehlikenin boyutuna işaret etmiştir.

Başta kendisi olmak üzere, Onun fedakâr kadrosu, bu konuda yazılar yazmakta, televizyon programları ve konferanslar tertip etmektedirler.

Biz de âcizane bir hizmet olması umuduyla elinizdeki bu eseri ortaya koymaya çalıştık. Gayemiz; karşılığını, tesir ve bereketini sadece Yüce Rabbimizden bekleyerek; dini ve milli bütünlüğümüzün korunmasına katkı sağlamaktır.

Faydalandığım kaynaklar; Prof. Dr. Haydar Baş’tan aldığım fikirler, yazdığı temel eserler, sohbet ve nasihatleridir.

Bu eseri, Prof. Dr. Haydar Baş Hocamızın fikir ve gönül deryasından bir damla olarak görmeyi rica ederim. Eksiklikler, bizim fikir ve gönül kabımızın darlığındandır. Rabbim bizi bu konuda muvaffak, okuyanlara da tesirini ilhak eylesin.

Uğur Kepekçi

TAKTİM

Bir ülkede zamanla oluşmuş örf ve adetler o topluluk için birlik ve beraberliğin oluşmasında çok önemlidir. Genellikle örf ve adetler inanç kaynaklıdır. Dini inançlardan kaynaklanan davranışlar ve kurallar, toplumu bir arada tutan manevi değerleridir.

Bu eserde kaybolan değerlerden bahsedildiğinde bunlar manevi ve milli değerlerimizdir. Bunlardan asla taviz verilemez.

Sayın Uğur Kepekçi, asırlardır sahip olduğumuz manevi ve milli değerlerimizin kaybına sebep olan nedenleri tespit etmiş ve bu değerleri tekrar kazanmamız gerektiğini hatırlatmıştır.

Maddi ve manevi değerler Kuran-ı Kerim ile emredilmiş, hadislerle desteklenmiş, dinimizin olmazsa olmazlarıdır. Bunlara sahip çıkmamız şarttır.

Uğur Kepekçi bu eseri ile bunları bizlere hatırlama görevini yapmıştır. Ayetleri ve hadisleri tek tek gösterip önemli uyarıları yapmış ve kulluğunun gereğini hakkı ile yerine getirmeye gayret etmiştir. Dinimiz bir bütündür. Ve çok hassas olmak gereklidir. Yazar eserinde bu hakikatleri açık şekilde belirtmiştir.

BTP Genel Başkanı Sayın Prof. Dr. Haydar Baş, aylar önce KAYBOLAN DEĞERLERİMİZ konulu seminerlerini ve konferanslarını başlatmıştı. Türkiye'nin her bölgesinde bu konuda seminer ve konferanslar yapılmaya devam etmektedir.

Bu eser de bu çalışmaların bir devamıdır. Konuşmalar çoğunlukla zamanla kaybolur. Bu nedenle Sayın Kepekçi, kaybolan değerlerin korunmasında bu eserle, etkili bir çalışma yaparak hizmeti güçlendirmiştir.

Aslında, Demokrasilerde değerlerin korunması, seçilmiş hükümetlerin sorumluluğundadır. Çünkü bu değerleri koruma görevi kanun-

lar ve Anayasa ile onlara verilmiştir. Fertler sadece hatırlatma yetkisine sahiptir. Tabii dinleyen olursa...

Bizim en önemli temel kaybımız kesinlikle toplumdaki BASİRET'tir. Bağımsız Türkiye Partisinden başka hiçbir siyasi partinin çözüm projesi yoktur. Bu eserde Prof. Dr. Haydar Baş'ın Milli Ekonomi Modeli ve Milli Devlet ve Sosyal Devlet projeleri, Ehlibeyt Külliyyati referans olarak verilmiştir.

Çözümün ancak bu yolla olacağı hakikati açıklanmıştır. Ne yazık ki manevi değerler Dinler Arası Diyalog projeleri ile son darbeleri almıştı.

Şu anda sadece ismi Kültürler Arası Diyalog oldu. Değişen bir şey yok. Maddi değerler ise devletin malları, fabrikaları, tesisleri, elektriği, gazı, suyu, madenleri, v.s. hemen her şey özelleştirme ile yabancılardan eline teslim edilmiş kaynaklardır. Alınan borçlarla yapılan saraylar, yap işlet usulü yollar, köprüler, araçlar, Hava alanları...

Yazara göre tek kurtuluş kendimize gelmek, elimizdeki değerleri devreye koymaktır. Kaybetmek kolay, yeniden kazanmak zordur. Yazar şunu demek istemiştir: "Kayıpları kazanmanın tek yolu, bir bilene sormak ve onun projelerine bir an önce sarılmaktır."

Bu görüş son derece yerindedir. Sayın Uğur Kepekçi'nin bu kitabı, bizlere dini ve milli değerlerimize ulaşmamızda rehberlik edecektir. Tebrik eder, başarılar dilerim.

Prof. Dr. Ata Selçuk

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	iii
TAKTİM	v
Değerlerimiz Kaybolursa, Millet Olma Vasfımız Yok Olur	1
Çocuklarımız Değerlidir, Onlara Sahip Çıkmalıyız	4
Bu Nesil Sizin Eserinizdir	8
Kim, Kime Benzerse Ondan Olur.....	12
Herkes Hayatında Temiz Bir Sayfa Açmalıdır	15
Aidiyet Duygusu.....	17
İnsan-I Kâmil Gerçeği ve Nasihat	22
Tebliğ Sıradan Bir İş Değildir	29
Töre, İnanç ve Kültür Harmanıdır	38
Tevazu Güzel Ahlaktır	40
Kanaat Tükenmez Bir Hazinedir	43
Hayırlımız, Ahlakı Güzel Olanımızdır	46
Öfkeden Sakınmak, Sabırlı Olmak	51
Zannın Çoğundan Sakınmalıyız	57
Komşuluk İlişkisini Yeniden Gözden Geçirmeliyiz.....	62
Yakın Akrabalarla İlişkiyi Kesmek, Toplumsal Felakettir.....	65
Ölüm Gerçeğini Unutmamalıyız.....	69
İmtihan Şuuru ve Kulluk	75
Aşlımıza Dönmenin Yolu Ehl-İ Beyt'tir	84

Gündemimiz Dua Olsun	91
Tevbe Kapısında Buluşmak.....	94
SON SÖZ	99

DEĞERLERİMİZ KAYBOLURSA, MİLLET OLMA VASFİMİZ YOK OLUR

Bir milleti millet yapan, kazandığı değerlerdir. Değerler bir binanın yapı taşları hükmündedir. Toplumun değerleri bir araya gelir, uygulanırsa o toplum millet olma vasfını kazanır.

Değerler yok oldukça, binayı oluşturan yapı taşları da yavaş yavaş yıkılır.

Zaman içinde o toplum, millet olma vasfını kaybeder. Gücünü kaybeder, kaynaklarını kaybeder, insanını kaybeder; bir de bakarsınız ki yıkılır, yok olur gider.

Türk milleti, fertlerin davranışlarından tutun da aile yapısını, yaşam biçimini, beslenme kültürünü, hemen her şeyini değiştirdi.

Atalarından öğrendiği hiçbir düşünceyi, hiçbir davranış biçimini, kazanılmış bir değer olarak göremedi. Çok kıymetli değerleri, hoyratça harcadı. “Ben daha iyi bilirim” sevdasına girdi. Büyük sözünü dinlemez, bilen kişinin nasihatini kabul etmez oldu.

Ferdi davranışlar, benlik duygusu, sözüm ona, özgür düşünceden beslenen yanlışlar, ona yön verdi. Nefis, şeytan ve çevre etkenleri de eklenince iş çıkırından çıktı. Neticede; güçsüz, mutsuz ve sağlıksız bir toplum yapısı oluştu.

Kimse kimseyi dinlemiyor, tanımıyor, acımıyor. Düşen bir dostunun elinden tutmuyor. Ona yol göstermiyor. Herkes birbirinin elindeki gözü dikiyor, haset ediyor.

Halkımız, değerlerini kaybettikçe de Türk milletinin inancına gelenek ve göreneklerine asla uymayan tavırlar sergileyerek dostluk yerine düşmanlık tohumları ekiyor.

Allah’tan korkanlar, kuldan utananlar azaldı. Birlik yerini ayrılığa, sevgi yerini kavgaya terk ediyor.

Bu yapıyla Türk milleti çok uzun bir yol kat edemez. Bu gidiş, hayra alamet değildir. Önlem alınmaz ise gelecek nesillerden de umudu kesmek durumuna düşeriz.

“Kaybolan değerlerimiz” konusu, bir milletin beka sorunudur, varlık yokluk meselesidir. Bu sebeple; millet olarak, devlet olarak topyekûn bir seferberlik ile değerlerimize sahip çıkmanın yolları aranmalı ve uygulanma yolları bulunmalıdır. Çünkü toplumumuz gerçekten de o kadar çok değerlerini kaybetti ki saymakla bitmeyecek kadar...

Kaybolan değerleri yeniden kazanmanın yolu

Ama biz bu gidişe dur demeye kararlıyız. Hem kendi neslimizi hem gelecek nesilleri kurtarmaya talibiz.

Siz değerli dostlarımızdan ricamız, elinizin uzandığı, dilinizin döndüğü kadarıyla herkesin çevresinden başlayarak, kaybolan değerlerimize sahip çıkmasıdır.

Göreve evinizden başlayın. Çünkü en büyük değeriniz kendi evlatlarıdır, eşinizdir. Onlara sahip çıkmazsanız, kötü niyetli kimseler sahip çıkar, alır elinizden onları.

Böylece en kıymetli değeriniz olan evladınızı, eşinizi kaybedersiniz. Geri almanız çok zor, belki de imkânsız olur. Evlerinizden ve kendi yakınlarınızdan başlamakla daha kolay bir başlangıç yapmış olursunuz.

Çocuklarınıza geçmişinizi anlatın. Çocuklarınızı aile büyükleriyle, akrabalarla sık sık bir araya getirin.

Dedelerini, ninelerini, amcalarını, dayılarını, teyzelerini, halalarını, geçmişte yaşayan büyükleri anlatın. Vefat etmişler ise mezarlarına götürün; orada bahsedin onların fikirlerinden, davranışlarından, özelliklerinden. Daha etkili olursunuz.

Çocuklarınıza yaşadığınız gerçekleri, geleneklerinizi göreneklerinizi anlatın, kazandığınız değerleri anlatın. “Rahmetli babam şöyle derdi” ya da “rahmetli dedem şöyle derdi, şöyle yapardı” deyin onlara...

Onları da kıymetli değerlerimizle buluşturun. Millet olma vasfımızı korumaya ve gelecek nesillere daha güçlü, daha sağlıklı, daha mutlu bir millet olarak kavuşmamızı sağlamaya çalışın.

Telefonunuzla, televizyon dizileriyle, başta sosyal medya denen sanal âlemle meşgul olduğunuz zamanınızdan bir kısmını da çocuklarınıza ve evlerinizde yaşayan diğer fertlere ayırın. Böylece en kıymetli değerleriniz olan aile fertlerinize sahip çıkmış olursunuz.

Şu tespiti hiçbir zaman unutmayınız: “Var olanı korumak, kaybedileni kazanmaktan daha kolaydır.”

Kaybolan değerlerimize tekrar kavuşmak için öncelikle neleri, neden kaybettiğimiz tespit etmeli ve değerlere kavuşmanın yolları araştırılmalıdır.

Elbette bir şeylerin kıymeti bilinmez ve kaybedilirse tekrar kavuşmak için çaba gerekmektedir. Hem de sıradan çabalar değil; gayret, sabır ve zamana ihtiyaç vardır.

Yolun zorluğu bizi yıldırmmamalı. Hem kendimize hem gelecek nesillere fayda sağlayacak çabalar olduğunun bilinciyle hayra bir kapı açılacağına inanmalıyız.

Tedaviye önce kişinin kendisinden başlaması lazımdır. Kendi nefsinde bulunan hataları tespit etmeli ve tedavisinin gereğini yerine getirmelidir.

Tasavvuf ilminde, buna nefis terbiyesi denir. Kişi gayretten önce temiz bir niyet elde edebilmeli, onun için de kendine bir rehber bulmalıdır.

Millet olma vasfımızı az da olsa koruyabiliyorsak, aramızda değerlerine sadık, gelecek nesillere faydalı bilgi ve davranış aktarmak isteyen kutlu insanlar sayesinde.

Kaybolan değerlerimize sahip çıkmak adına bize gerekli ölçüyü veren, bizi bu konuda halkımıza hizmet aşkına teşvik eden, her türlü olumsuzluğa rağmen umutsuz olmayan; üstadımız Prof. Dr. Haydar Baş Hocamızı saygı ile selamlıyorum.

ÇOCUKLARIMIZ DEĞERLİDİR, ONLARA SAHİP ÇIKMALIYIZ

Gözbebeğimiz, geleceğimiz, varlıklarıyla bize farklı bir değer katan; kendileri de başlı başına bir değer olan evlatlarımızdan bahsetmeye çalışalım.

Aile kurumunun en küçük ferdi olarak aramıza katılan, doğduğu andan itibaren her an ilgi bekleyen, bakıma muhtaç olan evlatlarımızdır.

Canlılar âlemine (hayvanlar) baktığımız zaman, çoğu annelerin görevi, sadece onu rahminde korumak, uygun bir zaman ve ortamda dünyaya getirmektir. Bazı yavrular, çok kısa bir zaman sonra; bazıları da ayakta tutunacak, kendi beslenmesini sağlayabilecek konuma geldiği zaman, kendi hayatlarını yaşamaya başlarlar. Bu devran, Yüce Allah'ın takdiri ve tercihi şeklinde sürer gider.

Hâlbuki insan yavrusu, sürekli ilgiyle bir hayat sürmek durumundadır. Doğduğu andan itibaren, bakıma muhtaçtır. Çocuklarımızın sağlıklı bir hayat sürmesi için altını kirlettiğinde, temizlemek; açıkta kaldığında, giydirmek; aç kaldığında, yedirmek, içirmek zorundasınız...

Esasen biz insanoğlunun hayat serüveni ve ona karşı sorumlulukları, daha ana rahmine düşmeden başlar. İslam kaynaklarında, Peygamber buyruklarında evlenme çağına gelen bir baba adayının ilk arayışı; evladını doğuracak anne adayını seçmekten başlar.

İnsanlar yaşadıkça anne adayının seçimindeki bu hassasiyetin ne kadar önemli olduğunu anlayınca, bu meselenin sadece dini bir mesele değil, sosyolojik açıdan da önemini anlıyor.

Ama maalesef bu geç anlayış ve bu geç kalmışlık, yuvaları yıkmaktan, aileleri dağılmaktan, çocukları meydanda kalmaktan kurtarmaya yetmemektedir.

İslam kaynakları mutlu ve sağlıklı bir yuva kurmak amacında olan baba adayına Őunları öğütler:

Evladını doğurabilecek, ona Şefkatle muamele edebilecek, ahlaki güzelliiklerle bezenmiŐ bir anne bulması istenir.

Çocuğuna anne olacak kimsenin ve kendisinin helal lokma yemesi istenir.

Doğduktan sonra ona güzel bir isim koyması istenir. Çocuğun gerek güzel ahlak, gerek dinini öğrenmesi, gerek helal lokma ile bir hayat sürebilecek bir iş sahibi yapılması ve sürekli gözetim altında tutulmasınınin gereği vurgulanır.

Yüce Allah biz kullarına, ailemizi ve çocuklarımızı korumak konusunda uyarıda bulunmuŐtur:

“Ey iman edenler! Kendinizi ve çoluk çocuğunuzu yakıtı insanlar ve taŐlar olan cehennem ateŐinden koruyunuz.” (Tahrim, 66/6).

Peygamberimiz de aile ve çocuklarımızın korunması, eğitimi konusunda uyarılarda bulunmuŐtur:

"Hepiniz bir sürünün çobanı gibisiniz. Çoban sürüsünü koruduğu gibi siz de evlerinizde ve emriniz altındakileri cehennemden korumalısınız! Onlara Müslümanlığı öğretmelisiniz. Öğretmezseniz mesul olacaksınız." (Buhârî, Vesâyâ 9; Müslim, İmâre 20).

"Çocuğu güzel terbiye etmek, evlâdın baba üzerindeki haklarındandır." (Beyhakî).

Geleceğimizin teminatı olan evlatlarımıza gereken değerin verilmesi, başta babanın, sonra da annenin aslı görevleridir. Halkımızın evlatlarınınin hâli meydandır.

Baba ayrı sevdada, anne ayrı sevdada; evlat deseniz çok ayrı dünyalarda...

Üstüne sorumluluk alan yok. Herkes zamanın, mekânın bozulduğundan ve çevresel sorunlardan şikâyetçi oluyor. Bu sebeple evlatlarımızın da ellerinden kayıp gittiğinden şikâyetçi oluyor.

Aslında yüce Allah, evlat yetiştirmede ilk kolaylığı yaratılışta sağlayarak çocukları güzel ahlak ve sağlam iman sahibi olmaya uygun bir şekilde yaratmıştır. İlk yaratılış hâline “fitrat” diyoruz. İlahi buyruklar bunu bize haber veriyor. Kur’an-ı Kerim’inde yüce Allah şöyle buyuruyor.

“Sen yüzünü Hanîf olarak dine, Allah insanları hangi fitrat üzere yaratmış ise ona çevir. Allah’ın yaratışında değişme yoktur. İşte dosdoğru din budur; fakat insanların çoğu bilmezler. (Rum, 30).

Yine bu konuda peygamberimiz şöyle buyuruyor:

“Her doğan, İslâm fitratı üzerine doğar. Sonra, anne-babası onu Hristiyan, Yahudi veya Mecusi yapar.” (Buhârî, cenâiz 92; Ebû Dâvut, sünne 17; Tirmizî, kader 5).

Yukardaki ayet-i kerime ve hadis-i şerif doğrultusunda anladığımızı şöyle özetleyelim:

Verilen ilahi haberde, doğan her çocuk yaratılış itibarıyla lekesiz, tertemiz, iman ve İslâm’a en müsait bir ruh ve bedendedir.

Yazılmamış, bembeyaz ve boş bir kâğıt gibi; saf duru, işlenmeye en müsait bir şekilde yaratıldığı haber verilmektedir:

“Ey insanoğlu her nerede, her ne şartta, dünyaya gelersen gel. Bütün yaratılan çocuklar, buluş çağına gelinceye kadar, İslâm’ı anlayacak, güzel ahlak sahibi olabilecek kabiliyette yaratılmıştır. Sana düşen, hiçbir anını, ihmal etmeden; yerinde, şeklinde ve zamanında yapacağın eğitimle, ilgiyle onu fitrat yolunda, kulluk yolunda daim kılabilirsin. Şayet ihmal eder, çevre faktörlerini göz ardı edersen bu kıymetli değeri kaybedersin.”

“Zararın neresinden dönülürse kârdır” buyurmakla büyüklerimiz bize asla umudu terk etmememizi öğütler.

Elbette çevresel sorunlar, edindiği arkadaşlar, ekonomik sebepler çocuklarımızı etkiler. Ancak işin aslı evde; anne, baba yanında başlar...

Anne, baba; yukarıda saydığımız sebepleri ihmal ettiğini anladığı zaman hatasını hatırlayacak. Yanlışın ya da doğrunun ilk tohumlarının evlerinde evlatlarına kendileri tarafından atıldığı bilincine erişecektir...

İyi bir nesil yetişmesini isteyen anne, baba; evlatlarına karşı görevlerini yerine getirmeyi asla ihmal etmeyecektir.

“Kişi dostunun dini üzeredir. Öyleyse her biriniz, kiminle dostluk kuracağına dikkat etsin.” (Ebu Davud, Edeb, 19, Tirmizi, Zühd, 45).

Anne, baba; bu Peygamber buyruğunu yerine getirip, evladına uygun bir arkadaş çevresi sağlamaya ve onun sağlam bir iman ve karakter sahibi olması için gayret etmelidir.

Anne, baba; yalan dünyadan bir gün göçeceklerini, ahiret hayatında; özellikle çocuklarından ve ailesinden dolayı da hesaba çekileceklerini unutmayacaktır.

Anne, baba; çok kıymetli değerlerimiz olan evlatlarımızın, gözlerimizin önünde; kaybolup gitmesine asla müsaade etmeyecektir.

Evlatlarımızı kaybetmeden onlara sahip çıkmak elbette daha kolaydır. Ama kaybedilene kazanmaktan da asla vazgeçmeyecek; şefkatle, sabırla, evinizden başlayarak; çocuklarımıza, sahip çıkmanın gayretini ortaya koyarak, tekrar millet olma vasfımızı kazanabiliriz. Selam olsun, evlatlarına ve kazandığı değerlerine sahip çıkanlara...

BU NESİL SİZİN ESERİNİZDİR

Kabul etsek de kabul etmesek de gelen her nesil, gidenleri aratacak bir düşünce ve ahlak yapısıyla yoluna devam ediyor. Toplumsal meselelere ve özellikle de gençliğin meselelerine; gerek ferdi, gerekse de toplumsal çareler bulunabilmiş değil.

Sorunun büyük bölümü, devleti idare edenlerin öncelikleriyle alakalıdır. İkinci derecede de aile bireylerinin tercih ve sorumluluklarıyla ve gayretleriyle alakalıdır.

Toplumun hangi kesimine bakarsak bakalım. Her yer bir sorunlar yumağına dönüşmüştür. Aile içi, aile dışı sorunlar, şiddetli geçimsizlikler, nefret söylemleri çocuk ve kadın istismarları almış başını gidiyor...

Bir atasözü vardır: “Et kokmasın diye tuzlarlar. Ya tuz kokmuşsa ne yapalım.”

Sokaklar madde bağımlısı çocuklar ve gençlerle dolu...

Ülkemizde, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı başta olmak üzere; aileyle, kadınla, çocukla alakalı, kurumlar mevcuttur. Devletin ve sivil toplum örgütlerinin bu konuda hizmetler ortaya koyduğu inkâr edilemez.

Ancak sorunun çözümü istenilen oranda gerçekleşmiyor. Çocuk istismarları, kadın cinayetleri eksilmeden, artarak devam ediyor. Yetiştirme yurtlarında, kadın sığınma evlerinde, bakım evlerinde kalanların sayısı artmaktadır.

Çözüm, ferdi birkaç başarı değil; binaları, kurumları çoğaltmak değildir.

Çözüm, bataklığı kökünden kurutacak, işi baştan kesecek çareler üretmektir.

Halkımızın bu hâllere düşme sebeplerine eğilmek, bu konuda çözümü olduğunu iddia edenleri dinlemek gerekir.

Bazen doğru çözüm, konuya eleştirel yaklaşan, ya da muhalefet olarak görülen kesimler tarafından ortaya konulabilir.

Doğruyu bulmak isteyenler; “padişahım çok yaşa” diyenlerin yanında, “kral çıplak” diyenlere de kulak vermelidir...

Eğitimde ilk, orta ve lise eğitimi şart koşuldu. Her köşeye bir İmam hatip okulu açıldı. Her ile bir ya da birden fazla üniversite açıldı. Eğitilmiş, dindar ve ahlaklı gençler yetişmesi istendi. Ama maalesef bu istenenler gerçekleşmedi.

Sadece diplomalı genç sayısı arttı. Onlara da iş imkânı bulunmıyor. Halk asla dindarlaşmıyor, ahlaki güzelliklere ulaşamıyor...

Başarı(sızlık) tablosu(!):

İlköğretim okullarının önlerine kadar inen; kız, oğlan sevgili kavgaları...

Daha ilköğretim çağında madde bağımlısı ya da kendi aralarında çeteleşmiş çocuk grupları...

Saygısız, ilgisiz, şiddet eğilimli öğrenci tiplemesinde artış...

Bu nasıl eğitim sistemi ki çocuklar bu hâllere düşmüş?

Gençlerimizin sınav maratonlarıyla, kazanamama endişesiyle, istediği okulda okuyamama korkusuyla psikolojisi bozuluyor. Evlatlarımız kendine ve ailesine zaman ayırmaktan uzak hâle gelince; kendine, ailesine ve toplumuna karşı sorumluluklarını dahi yerine getiremiyor.

Psikolojisi bozulan, fitratına uygun eğitim sisteminden mahrum bırakılan çocuklardan başka ne bekleyebilirsiniz?

Çocuklarımızın eğitimi konusunda yapılan yanlışlıkların, sorumlularını sıralarken; ailelerin yanında, eğitim sisteminin ve eğitim sisteminin yapı taşı olan eğitimcileri de eklemek gerekmektedir.

Eğitim çağına gelen çocukların eğitilememesi, eğitimde başarılı olamamaları; eğitimci konumunda olanların gönlünde bir sızı oluşturmuyorsa; öğretmen, kendi dersinden başarılı olamayan öğrencisine üzüntü duymuyorsa, bu bir eksikliklerdir.

Eğiten, eğittiği kişilerden istediği başarıyı alamıyorsa; biraz da kendinin başarısız olabileceğini düşünebilmelidir. Eğitimciler, gelecek neslin kendilerine bir emanet olarak verildiği şuurlunda olmazsa, eğitimde istenen başarıyı elde etmek zordur.

Eğitimde ekonomik sebepler de başlı başına bir sorun olarak karşımızda durmaktadır.

Ekonomik sıkıntı sebebiyle anne çalışma, para kazanma zorunda bırakılarak evinden uzaklaşıyor.

Çocuklar, yeteneksiz bakıcılara, kreşlere teslim ediliyor. İşten yorgun ve stres içinde eve gelen baba ve anne, evladına yeterli zaman ayıramıyor.

Çocuklar, şefkat, merhamet ve muhabbet mahrumu olunca da görünen tablo meydana çıkmaktadır.

Gördük ki sözde istenilenler yerine gelmiyor. Diplomalı işsizler, madde bağımlısı gençler, yurtlara ve sokaklara bırakılan kimsesiz çocuklar artıyor.

Toplumumuzda, birbirine tahammülü kalmamış, çok basit sebeplerle etrafına tehlike ve ölüm saçan; geçimsiz, kavgaya, cinayete meyilli bir insan toplaması oluştu...

Evine ekmek parası getiremeyen, mutsuz ve işsiz insanların sayısı arttı...

Demek ki gidilen yol yanlış, çözüm konusunda bilgi noksanıdır...

Prof. Dr. Haydar Baş Bey, “Milli Ekonomi Modeli” ve “Sosyal Devlet Milli Devlet” kapsamında; ev hanımı maaşı, çocuklara karşılıksız eğitim bursu, vatandaşlık maaşından söz ettiği zaman, halk inanmak istemedi.

Ne siyasiler, ne baba, ne anne, ne genç olarak kimse meselenin sosyal boyutunu düşünmediler. Toplum olarak kendi tercihlerinin neticesinde; ekonomik, siyasal ve sosyal sebeplerden dolayı adım adım değerlerimiz kayboldu.

Ey iktidar sahipleri,

Ey muhalefet sahipleri,

Ey fikir adamları,

Ey eğitimciler,

Ey babalar,

Ey anneler,

Ey Türk halkı; bu nesil sizin eserinizdir...

Prof. Dr. Haydar Baş'ın “Milli Ekonomi Modeli” ve “Sosyal Devlet Milli Devlet” projeleri hayata geçmezse, herkes üzerine düşen görevleri yerine getirmemezse; korkarım daha çok şeyimizi kaybederiz.

KİM, KİME BENZERSE ONDAN OLUR

Her yeni bir gün, yeni bir yıl, ya da yeni bir başlangıç; akıllı insanlar için kendini muhasebe edebilmek için önemli bir fırsat niteliğindedir.

Ömrü olan, kısmet olduğu kadar yeni günler, yeni yıllar ve yeni şeyler görecektir.

Önemli olan, geçmiş ve gelecek arasında köprü konumunda olan; içinde bulunulan zamanı iyi değerlendirmektir.

Büyükler “Geçen gün geçmiştir, geleceğe kimsenin garantisi yoktur, gün bugündür, asıl olan bugünü değerlendirmektir” demişlerdir.

Ancak ne geçmiş, ne bulunduğunuz anı, ne de geleceği birbirinden ayrı düşünemeyiz.

Bu sebeple geçmişten ders almak, bulunduğumuz anı değerlendirmek, geleceğe umutla bakmak ve tedbir almak bir zorunluluktur.

Aksi halde:

Geçmişten ders almamak, hataların tekrarına sebep olur...

Bulduğumuz zamanı değerlendirmemek, zaman israfına sebep olur...

Gelecek hakkında plan, proje hazırlamamak, geleceğe hazırlıksız ve zararlı başlamamıza sebep olur...

Daha açık bir ifadeyle; kişi hayatta kaldığı ve nefes alabildiği her anını, olumlu davranışlarla değerlendirmelidir.

Sosyal hayatta, millet olarak zamanımızı değerlendirme noktasında pek de iyi bir yerde değiliz. Bir de milletimizin en büyük hastalığı; doğru, yanlış, ayırt etmeden, nefesine hoş gelen her şeyi taklit etmeye başlamasıdır.

İnancına uygun olup olmadığını dahi sorgulamak lüzumu hissetmeden, taklitçilik hastalığına yakalandık.

Taklitçilikte öyle bir noktaya geldik ki; kendi inancına ve kültürüne uymayan, dışarıdan gelen her şeyi baş tacı eder bir hâle döndük.

Hâlbuki kişinin taklit edeceği şeyleri gayet iyi seçmesi lazımdır. Hele de bu taklit, insanın inancına ve kültürüne zarar verecek ise daha da dikkat etmek zorundayız.

Peygamberimiz (s.a.v.) Hadis-i Şerifi ile müminleri asırlar öncsinden bu konuda uyarmıştır: “Kim bir kavme benzemeye çalışırsa, o da onlardandır” (Ebû Dâvûd, Libâs, 4/4031).

Peygamberimiz, bütün uyarılara rağmen taklit konusunda ne kadar ileri gideceğimizi şu hadis-i şerifte şöylece haber vermiştir:

"Hiç şüphesiz siz, kendinizden önceki milletlerin yoluna adım adım, karış karış, tıpatıp uyacaksınız. Öyle ki onlar keler deliğine girseler, siz de girmeye kalkışacaksınız." Bunun üzere sahabe Rasulullah'a Hıristiyan veya Yahudileri ima edip etmediğini sorunca, Rasulullah (s.a.v.) da sesini yükselterek “Ya kim olacaktı?” diye cevap vermiştir. (Buhari Tecrid 9/1410).

Taklitçiliğin boyutlarını anlatabilmek için yılbaşı kutlamalarını örnek vermeyi uygun gördüm.

Çünkü her yılbaşında işin inanç ve kültür yansımalarını daha yakından anlama imkânına sahip oluyoruz.

Halkımız, Noel kutlamaları olarak adlandırılan ve şüphesiz Hıristiyan âleminin inancını temsil eden bu kutlamalarda; basit bir taklidin de ötesine giderek, adeta o inanca sahip insanlarla yarışır vaziyete geldi.

Gazete manşetlerinde, televizyonlarda, reklam panolarında, vitrin ve ev süslemelerinde bu çılgınlık, adeta beyinlere işlenmekte; iman, ahlak ve akıl dışı davranışlar ortaya konmaktadır.

İslam akaidi, gayrimüslimlerin dinî inanç ve kutlamalarına iştirak etmeyi caiz görmediği gibi, İslam dışı fiil ve davranışları da ciddi biçimde yasaklar.

"Rab olarak Allah'tan, din olarak İslâm'dan, Peygamber olarak da Muhammed (s.a.v.)'den razıyız" (Buhârî, İlim, 29) dedikten ve inandıktan sonra bu çılgınlıklar da neyin nesidir?

Her yılbaşı vesilesiyle kimi taklit ettiğinizi, kime benzemeye çalıştığınızı, kime sevgi ve muhabbet beslediğinizi muhasebe ederseniz ve gereğini yerine getirirseniz elbette kazanan siz olursunuz.

Aksi halde, millet olma vasfını kaybetmeye devam eder; başka dinlerin, başka kültürlerin etkisi altında yok olur gideriz. Tercih sizindir...

HERKES HAYATINDA TEMİZ BİR SAYFA AÇMALIDIR

Türk milleti, asırlar boyunca kendi inanç, fikir ve kültürüne değer vererek yaşamış; onunla var olmuş ve onunla yükselmiş bir millettir.

Milli kimliğimize yaraşır tavırlar sergilediğimiz zamanlarda; tarihe ve olaylara yön vermişiz. Fakat aidiyet duygusunu kaybedip, yabancılaşma başladığı zamandan itibaren; kendi köklerimizden kopmuş ve taklitçi bir toplum haline gelmişiz.

Halkımız arasında ve basında, günlerce her yılbaşı gecesini nasıl çılginca kutlayacağını planları konuşulur oldu. Yine her yeni bir yılbaşında kültürümüze ve inancımıza asla uymayan davranışlarla; Türk milletinin israfa, çılgınlığa nasıl sürüklediğini; taklitte ne noktaya geldiğimizi hep birlikte görüyoruz.

Yılbaşı sebebiyle hediyeleşme kültürü, anasınıfı ve ilkokul çağındaki çocuklarımıza kadar yerleştirildi...

Bu durumu geleceğimiz açısından çok tehlikeli görmekteyim. Dini ve milli bayramlarımızda değil, Hıristiyanlık inancında kutsal olan bir günde hediyeleşmek inancı, içimize sinsî bir şekilde sokulmaktadır...

Böyle giderse halkımızın, özellikle de çocuklarımızın zihinlerine yerleştirme planları bu süratle giderse; gelecekte normal bir davranış hâlini alacak, kültürümüze ve inancımıza büyük bir darbe vurulacaktır.

İslam akaidi, gayrimüslimlerin dinî inanç ve kutlamalarına iştirak etmeyi caiz görmediği gibi, İslam dışı fiil ve davranışları da ciddi biçimde yasaklar:

"Müslümanların İslam dışı diğer bayramları kutlaması, bunlara iştirak etmesi ve Allah'ın bildirdiği gerçekleri yalanlayan veya onlara uymayan düşüncelerin ürünü olan fiillerin kutlama günlerini Müslümanların da bayram olarak kabul etmesi, küfre destek olmaktan başka bir mânâ ifade etmez. İslâm dışı tek ve çok ilahlı dinlerin törenlerine iştirak etmenin, dinî merasimlerinden bir şeye uygunluk göstermenin imanı bozan boyuttan arz edeceği haber verilir." (el-Fetâva el-Hindiye, IV. s. 342; XIV, s. 407).

Bu gibi fikir ve davranışları destekleyen, ya da karşı çıkan kimseler olacaktır. Biz kimsenin inancına, yaşam kültürüne bir şey demek istemiyoruz. Madem Müslüman bir millet olduğumuzu iddia ediyoruz, o zaman yılbaşı çılgınlığı hakkında kendi inancımızın gereğini ortaya koyarak; doğruyu öğrenmek kaygısında olanlara bilgi aktarmak zorundayız.

İnancımızı paylaşmayan kimselere: “Sizin dininiz size, benim dinim bana” (Kâfirun, 6) deriz ve geçeriz...

Elbette dünyada her zaman ve her ortamda, her şeye rağmen kimliğini, inancını koruyabilenler; yanlıştan, ateşten kaçır gibi kaçabilen kimseler de vardır.

Gayemiz, bu milletin derdini dert edinmek, milli ve dini bütünlüğümüze zarar veren tehlikeli bir süreç hakkında kaygılarımızı dile getirmek; kaybolan değerlerimize sahip çıkmaktır.

Akıllı ve nasipli insanlar, her yeni bir başlangıcı, hayatında ciddi değişiklikler için fırsata dönüştürebilirler. Geçmişimizi muhasebe etmeye, doğrularımıza doğruluk katmaya, yanlışımızı düzeltmeye kalkışabilmek için her yeni bir günü, her yeni bir yılın başlangıcını; isteyenler bir fırsata dönüştürebilir...

Yeni bir başlangıçta, yeni bir günde; herkes kendi hayatında temiz bir sayfa açabilir. Böylece şer zannedilen şeylerden bile hayır meydana çıkmış olabilir. Rabbim, cümlemize her fırsatta, hayırlı ve güzel işler yapmayı nasip eylesin.

Şunu aklımızdan asla çıkartmamalıyız: “Bizim dinimizle, kültürümüzle hiçbir yönden alakası olmayan gün ve gecelere verilen değer, bizi biz olmaktan çıkartacağı gibi gelecek nesillere de kötü örnek olacaktır.”

Buna karşılık özellikle milli ve dini bayramlarımızı en etkin bir şekilde kutlamamız gerekmektedir. İnancımıza ve kültürümüze ait bayramların coşkusu unutulursa, gelecek nesiller aidiyet duygusunu kaybeder.

Aslında halkımızın kutlayacağı o kadar bayramımız o kadar değerli gün ve gecelerimiz var ki saymakla bitmez. Milli bayramlarımızı coşkuyla kutlamak; hem dini kimliğimize, hem milli kimliğimize, hem geçmişimize sahip çıkmak, hem de yüce Allah’a şükür derecesinde önemlidir.

AİDİYET DUYGUSU

Kültürel, ekonomik ve siyasal sahada yoğunluk kazanan tahribatların altında yatan asıl sebeplerden biri de; milleti millet yapan aidiyet duygusunun tahrip edilmesidir.

Ulus olarak yaşadığımız bu sıkıntılardan kurtulamadığımız takdirde istenilen başarıları elde etmek asla mümkün olamayacaktır.

Aidiyet duygusunu kuvvetlendirmek için fertler, ait olduğu milletin değerleri ile donatılmalı, fertlerin kendi tarihine ve kültürüne bağlılığı sağlanmalıdır.

Bu konuma gelen fertler, ait olduğu değerlerin uğruna fedakârlıklara katlanabilir. Nitekim bir milleti ayakta tutan değerlerin başında aidiyet duygusu gelir.

Aidiyet duygumuz yeterince gelişseydi

Gelinen durum itibariyle milletimizin aidiyet duygusunun yeterince gelişmediği gözlemlenmektedir.

Millet olarak aidiyet duygusu yeterince gelişseydi; halkımız, vatan toprakları üzerinde dönen dolapları görür, dâhili ve harici düşmanlara karşı gereken bir mücadele ortaya koyardı. Böylece vatan toprakları ve stratejik kurumlar yerli, yabancı ayırt edilmeden; özelleştirme adı altında yabancılara satılarak kolayca elimizden çıkmazdı.

Halkımız, ait olduğu kültürü ve değerleri anlamış olsaydı; o kültürün emri olan, “komşusu aç iken tok yatan bizden değildir” Peygamber buyruğunu yerine getirir, kimse evinde aç kalmaz ya da çöplükten yiyecek şeyler aramak durumuna düşmezdi.

Halkımız, faiz illetini hemen her eve sokan batının kapitalist ekonomi anlayışlarını ülkemizde hâkim kılmazdı...

Halkımız, kendi menfaatini başkasının menfaatinden üstün görmezdi. Böylece yardımlaşma duygusu hâkim olur ve yaşadığımız toplum huzur ortamına dönerdi...

Halkımız, ait olduğu Türk milletinin, tarihini ve değerlerini bilseydi; AB, ABD ve diğer yabancıların önünde el açıp dilenci konumuna düşmezdi...

Yapılan uygulamalar maalesef aidiyet duygusunun gelişmesi yönünde olmamıştır. Bize ait olmayan haçlı batı kültürünün ve diğer yabancı kültürlerin her cepheden etkisi altında kalınmış, millet olarak hiç de iç açıcı olmayan hâllere düşürülmüşüzdür.

Milli siyasetimiz ne olmalı?

Mustafa Kemal Atatürk'ün Nutuk'ta "Türk milletinin takip etmesi gereken siyasi ilke: Milli siyaset" başlığı altında ortaya koyduğu ilkelere bakınca o günden bugüne gelinen noktayı tespit etmekte zorlanılmayacağı kanaatindeyim:

"Efendiler, Meclis'in açıldığı ilk günlerde, Meclis'e, içinde bulunduğumuz durum ve şartları açıklayarak takip edilmesini ve uygulanmasını yerinde bulduğum görüşlerimi arz ettim. Bu görüşlerin başlıcası Türkiye'nin, Türk milletinin takip etmesi gereken siyasi ilke ile ilgiliydi.

Bizim, kendisinde açıklık ve uygulama imkânı gördüğümüz siyasi ilke, millî siyasettir. Dünyanın bugünkü genel şartları, yüzyılların dimağlarda ve karakterlerde yerleştiği gerçekler karşısında hayalci olmak kadar büyük yanılğı olamaz. Tarihin ifadesi budur, ilmin, aklın, mantığın ifadesi böyledir.

Milletimizin, güçlü, mutlu ve istikrarlı yaşayabilmesi için, devletin bütünüyle millî bir siyaset izlemesi, bu siyasetin iç teşkilâtımıza tam olarak uyması ve ona dayanması gerekir. Millî siyaset dediğim zaman kastettiğim anlam ve öz şudur: Millî sınırlarımız içinde, her

şeyden önce kendi kuvvetimize dayanmakla varlığımızı koruyarak, millet ve memleketin gerçek saadet ve refahına çalışmak...” (Nutuk)

Özünü tanımayan milletler yok olmaya mahkûmdur

Bugün itibariyle geriye dönüp bir baktığımızda, milli siyaseti bir ilke kabul eden Mustafa Kemal Atatürk'ten sonra yavaş yavaş milli politikardan uzaklaşmıştır. Bütün ilişkiler batının arzuları istikame-tinde gelişmiş, adeta kendi irademizden uzaklaşmış ve başkalarının iradesinde yok olmak durumuna düşmüştür.

Gelinen noktada milli bir siyasetten, milli bir ekonomiden, milli bir duruştan asla söz edilemez. Vatanımızın bütünlüğüne, milletimizin bekasına kasteden terör örgütleri ile mücadeleyi bile; ABD, AB ve benzeri yabancıların ekseninde değerlendirip, adeta düşmandan medet umar bir hâle düşmüşüz.

Kanunlar, milli menfaatlerden çok batının ve sözde mütteliklerin menfaati çerçevesinde çıkarılmaktadır. Bu durumda milli bir siyasetten ne kadar bahsedebiliriz?

Aslında milli siyasetten uzaklaşmanın emareleri kendi dışımızda çözümler aramak durumuna düştüğümüzden de anlaşılmaktadır. Yapılan işler, iktidar sahiplerinin icraatları, politikaları bunun en bariz örnekleridir.

Bu sebeple, kendi kültürüne güvenmeyen, kendi özünü tanımayan ve dolayısıyla aidiyet duygusuyla donanmayan bir milletin; başkalarının iradesinde yok olması kaçınılmazdır.

Aidiyet duygusu nasıl kuvvetlenir?

Devletlerin, milletlerin ya da fertlerin kimliklerini koruyarak ayakta kalabilmeleri; aidiyet duygusuyla mümkündür.

Aidiyet duygusu kuvvetli toplumlara baktığımızda, bu toplumların gelenek ve göreneklerine daha bağlı olduklarını görürüz.

Demek ki örfi değer dediğimiz gelenek ve görenekler, bir toplumun yapı taşı hükmündedir...

İngiliz ajanı Humpher, hatıralarında bu konuya da yer ayırmıştır: "Ailelere nüfuz edilerek baba-evlat ilişkileri (aile içi ilişkiler) sömürü kültürünün etkisinde kalacak şekilde düzenlenerek artık büyüklerin nasihatlerinin dinlenmeyeceği derecede bozulmaya çalışılmalıdır. Bu durumda biz, gençleri dini inançların etki alanından çıkararak din âlimleri ile ilişkilerine son verebiliriz" (Dini ve Milli Bütünlüğümüze Yönelik Tehditler, Prof. Dr. Haydar Baş, s. 107).

Bir milletin bekasını yok etmek için o milletin tarihten gelen köklerini koparmak gerektiği herkesin malumudur. İşte milletimizin düşmanları bu meseleyi yakinen bildiklerinden bütün gayretlerini bu noktaya sevk etmişlerdir.

Madem bizi tarih sahnesinden silmeye çalışan devletlerin oyunu budur; bize düşen görev de bu oyunu bozmak için gereken; onların yok etmeye çalıştıklarına bizim daha fazla sahip çıkmamızdır.

Milletimiz için bu gayret, mecburi durum konumunu almıştır. Topraklarımızda gözü olan milletlerin ve devletlerin sıcak savaştan çok, soğuk savaş dediğimiz bu tip mücadele tarzını benimsedikleri bir zamanda, bizim bu konuda ilgisiz kalmamız affedilmez bir hatadır.

Tarihte uzun süre varlığını sürdüren milletlerin tarihlerini incelediğimizde göreceksiniz ki; atalarının örfüne, dinine, velhasıl kendi kültürüne sahip çıkarak, ayakta kalabildiklerine şahit olursunuz.

Yıllarca tarihe yön veren, dünyaya adalet dağıtan, insanlığa medeniyet öğreten bir milletin evlatları olarak, bu konuda çok da başarılı sayılmadığımız bir gerçektir.

Yönümüzü batıya çevirdiğimiz andan itibaren, maalesef batının kültürel işgal oyunlarına geldik ve durumumuz meydandadır.

Milletini, vatanını seven herkesin, bu sevgisindeki samimiyetlerini bu yönde yapacakları çalışmalarla kanıtlamaları gerekmektedir.

Devletimizin tarihteki kudret ve yiğitliğe tekrar kavuşması; milletimizin aidiyet duygusunu kuvvetlendirmekle mümkündür.

Milletimizin bir kısım vatandaşlarının, bu milletin bir parçası olduğu yönünde yetiştirilmekten alıkonulması neticesinde, birçok ayrışmalar, zıtlaşmalar meydana gelmiş olsa bile; sorun gibi gösterilen bazı ayrılıklar, aidiyet duygusu ile çözüme kavuşacaktır.

Bu toprakların üzerinde yaşayan kendi vatandaşlarımıza, bu toprakların üzerinde oynanan oyunları bütün ayrıntıları ile anlatmak ve onları ikna etmek gerekmektedir.

Devletin görevi de ayrılıktan değil, birlikten kuvvet doğacağı fikrini mutlaka halkına benimsetmektir.

Milletimize "Bu vatan bizimdir bizim kalacaktır" şuru benimsettirilirse bu vatan bizim kalacaktır.

"Sahipsiz vatanın batması haktır, sen sahip çıkarsan bu vatan batmayacaktır" şuru verilirse, halkımızda ait olduğu topraklara sahiplenme bilinci gelişecek, devletimiz tarih sayfalarındaki yerini korumaya devam edecektir.

İNSAN-I KÂMİL GERÇEĞİ VE NASİHAT

Sosyal olayları değerlendirirken mutlaka sağlam bir ölçüye ve sağlam bir rehber ihtiyacı vardır.

İnsan kendi nefsiyle olayları değerlendirmeye, kendi penceresinden bakmaya gayret ederse; nefis ve şeytanın hazırladığı tuzağa düşmekten korunabilmesi çok zordur.

Bu yüzden, insanın dünya hayatında bir rehber şahsiyet eşliğinde yaşaması ve olayları doğru bir rehberin ölçüleriyle değerlendirmesi lazımdır. İnsan-ı kâmil denen bu zatlar her devirde insanların soluk almasına, doğru tespit ve doğru hayat yaşamasına sebeptirler.

Nefsi kemal mertebesine erişmiş insan-ı kâmiller, ufku ötelere uzanan; gönlü ilim, hikmet ve bereket kaynağı olan; günlük olayların cazibesinden uzak, nefsinin tuzaklarından emin ve doğru ölçüyle ölçülenmiş kimselerdir.

Onlarla birlikte olmak hem dünyada huzura, hem ahirette rahmet ve berekete vesiledir. Birlikte olmayı sadece arkadaşlık, dostluk olarak değil; onları eğitimde de rehber olarak görmek lazımdır.

İnsanın eğitiminde rehber konumunda olacak, doğru ölçülerle donanmış, ilahi vahiye göre terbiye edilmiş, günahattan ve kötülükten daha fazla korunmuş örnek şahsiyetler, aynı zamanda ilahi vahyin yaşayan örnekleri konumundadırlar.

Onların örnek yaşantısını görmek, imanda ve inançta da boyut kazanmak (yakın-ı elde etmek) açısından çok önemlidir. Eğer insanlar yüce Allah tarafından istenilenleri yapan, yaşayan birilerini rehber olarak görmeselerdi, inançlar sadece iddiada kalır, yaşama geçirilmesi mümkün olmazdı...

Zaten Peygamberlerin, yaşayan kitap olarak adlandırılmaları da bunun içindir.

Prof. Dr. Haydar Baş Hocamız, bu gerçeği şu ifade ile ortaya koymuştur: “Nisa suresi 75. ayette yüce Rabbimizin ‘bize kendi katın-

dan bir veli ver' ve yine En'am suresi 90. ayetinde 'onlar Allah'ın hidayet ettiği kimselerdir onların hidayetine uy' buyurularak insan-ı kâmil gerçeğine işaret edilmiştir." (İman ve İnsan, Prof. Dr. Haydar Baş, s. 188).

Nasihat dinlenmeyince değerler de kayboluyor

Gerçekten de uyarıcı bir dostun, nasihat eden bir büyüğün yardımına ihtiyacın en fazla olduğu bir dönemi yaşıyoruz. Rehber aramanın şuuruna erişenler, aradığı rehberini bulup onun fikirlerinden tatmin olunca, hayatın gayesi anlaşılmakta ve yaşanan hayattan lezzet alınmaktadır.

Bir de madalyonun öbür tarafı var. Rehber insanları, sözü sohbeti dinlenecek dostların sözünü, sohbetini dinleyeni de bulmanın zor olduğu bir dönem yaşıyoruz.

İnsanlar kendi egolarını tatmin etmek adına, kendi fikrinin üstünde fikir kabul etmekte zorlanıyor. Başkalarıyla istişare etmekten kaçınıyor.

Biri de "gözün üstünde kaşın var" dese bile adeta kıyamet kopuyor. Bu şartlar altında nasihatçiler, nasihat etmeyi terk etmek zorunda kalıyor.

Nasihat dinlememek, bir hastalığın habercisidir. Ama maalesef bu hâlde bulunanlar, kendinin hasta olduğunu da kabullenmekte zorlanmaktadır.

Etrafımıza bakınca; insanların birbirinin sözlerinden, sohbetlerinden gittikçe uzaklaştıklarını, özellikle de nasihatçilerin etki alanından süratle uzaklaştıklarını görüyoruz.

İnsanlar dünyevi ya da uhrevi (belki de geleceklerini etkileyecek) çok önemli konularda birilerinden nasihat ya da fikir almak yerine, işine geldiği gibi yaşama yolunu seçmiştir. Bu yolu tercih eden kişinin nefsindeki gurur da onu bu konuda ayıkmaması için nasihatçiden uzak tutmaya çalışmaktadır.

Gururu o kişiyi, “onun bildiği kadar sen de bilirsin, sen bildiğin gibi yap” telkinleriyle içinde bulunduğu bataktan yok etmeye çalışmaktadır.

İnsanlar, imanın lezzetinden uzaklaştıkça, bencillik ve gurur hastalıklarına tutulmaktadır. Onlar bu durumun farkına varmış olsalar bile, belli aşamalardan sonra içinden çıkılması zor bir sürece girdiklerinden; çözümsüzlükte kısır döngü hâli yaşamaktadırlar.

Şu tespit, yerinde bir tespittir: “Yanlışta yol alanlar, doğruyu bulmakta daha çok zorlanmaktadır.”

Nefsi hastalıklarının müzminleşmesi halinde, nefisleri, başkalarından nasihat almayı bir gurur meselesi hâline dönüştürerek, nasihat vericilerden uzaklaştırmaktadır.

Hâlbuki yüce Peygamberimiz, “Din nasihattir” buyurmaktadır.

Hastalığın bu boyutunda: “Kulaklar nasihat duysa bile, nefisler araya gurur perdesini attığından; gönüller, nasihatten nasipsiz kalmakta, tesirini yaşayamamaktadırlar.”

Bu konuda yine Ehl-i Beyt öğretisine ihtiyaç duyuyoruz. Bu hassas noktada Hz. İmam Hasan (a.s.) kişilerin nasihat dinlemesine engelini, gurur hastalığı olduğunu haber veriyor:

“İbadet etmek isteyen, onun için temizlenmelidir. Müstehap ameller, farzları engellerse onları bırakınız, yakîn, kurtuluşun sığınağıdır. Yolculuğun uzaklığını hatırlayan, ona hazırlanır. Akıllı adam, kendine nasihat etmesini isteyen kimseye hile yapmaz. Sizinle öğüt arasında (öğüt almanızı engelleyen) gurur perdesi vardır. (Gurur ve bencillik kalkmadıkça öğüt etkili olmaz) İlim, öğrenenlerin mazeretini ortadan kaldırdı, geçersiz kıldı. Vakti biten her kişi mühlet ister, fırsatı olan kişi de işlerini sonraya ertelemekle oyalanır.” (İmam Hasan, Prof. Dr. Haydar Baş, s. 101-102).

Bu hastalıktan kurtulmak için yapılacak iş; herkesin kendi nefsi-ni hesaba çekerek, gururunu bir kenara bırakarak, nasihat edicilerden istifade etmeye çalışmaktır.

Şu bilinmelidir ki Hz. İmam Hasan'ın (a.s.) dediği gibi; “Sizinle öğüt arasında (öğüt almanızı engelleyen) gurur perdesi vardır. Gurur ve bencillik kalkmadıkça öğüt etkili olmaz”

Selam olsun, gurur perdesini kaldırıp nasihat dinleyenlere...

Canınız yansa da sizi uyaran dostunuza kızmayın!

Peygamberimiz, “Her doğan, İslâm fitratı üzerine doğar. Sonra, anne-babası onu Hıristiyan, Yahudi veya Mecusi yapar” buyurmuştur. (Buhârî, cenâiz 92; Ebû Dâvut, sünne 17; Tirmizî, kader 5).

Demek ki insanın bulunduğu çevre, edindiği dostluklar, onun aynı zamanda hem dünya, hem de ahiret saadetini ilgilendirmektedir.

Sosyal hayata ibretle baktığımızda nice temiz çocuklar, ailesinden aldığı terbiyeye rağmen, edindiği yanlış arkadaş kurbanı olmuştur. Yanlış davranışları kendine ahlak edinmiş; gerek kendinin, gerek yaşadığı toplumun başına, nice felaketler açmıştır...

İnsanoğlu, kendini garanti altına almak, dinini ve ahlakını korumak istiyorsa; mutlaka samimi ve güzel dostlar edinmek zorundadır.

Peygamberimiz bir hadislerinde bu konuya şöylece dikkat çekmiştir:

“Kişi arkadaşının dini üzeredir. O halde herkes kiminle arkadaşlık yaptığına baksın.” (Ebu Davud, Tirmizi).

Bu konuda Peygamber Efendimizin birkaç hadisine daha yer verelim:

“Birlikte oturduğunuz dostlarınızın en hayırlısı, görünüşüyle size Allah'ı hatırlatan, sohbetiyle sizin güzel amellerinizi arttıran, salih

ameliyle (güzel fiil ve davranışlarıyla) size ahireti hatırlatan kimse-
dir.” (Suyutî, Camiu’s-sağır, 2/14).

“Dostun hayırlısı; Allah’ı zikrettiğinde sana yardım eden, Onu
unuttuğunda sana hatırlatandır.” (Suyutî, Camiu’s-sağır, 2/11).

“Bazı insanlar zikrullahın anahtarlarıdır. Bunlar görülünce, Allah
zikredilir (hatırlanır)anıılır.” (Mecmau’z-Zevaid, 10/78).

İnsan gerçekten de hayatın akışı içerisinde sık sık gaflete düşe-
bilmekte, yanlış davranışlar sergileyebilmektedir. Eğer insanoğlu
yukarıda bahsi geçen keyfiyette dostlar edinirse, kendini aynı zaman-
da garantiye de almış olmaktadır. Çünkü edindiği gerçek dostu ona,
kendisi gaflete düştüğünü fark etmese bile Hakkı hatırlatacaktır.

Kimileri de var ki böyle gerçek dostları bulmuş, nasip kapısına
ulaşmış ama o dostlardan kendini uzak tutarak, kendi nefsinin tuzak-
larında bocalamaktadırlar...

Her şeye rağmen biz uyarımızı yapalım: “Allah’ı zikrettiğinde
sana yardım eden, Onu unuttuğunda sana hatırlatan” bir dostunuz
varsa, onun size uzattığı eli sakın ama sakın bırakmayın!

Bazen Onun uyarılarıyla canınız yansa da bazen nefsiniz kabul-
lenmese de sakın onlara kızmayın. Aksi takdirde sizi uyaran dostunuz
kalmazsa, nefsinizin tuzaklarında oyalanır durursunuz. Hâlbuki yüce
Allah’a kulluk yolunda; yapılacak o kadar çok iş, gidilecek o kadar da
yol var ki...

Nasihat edenler nasıl davranmalıdır?

Nasihat dinlenmiyor ama acaba sohbet, nasihat pozisyonunda
olan kimselerin hiç mi suçu yok? Her söz söyleyen kişi işin ehli mi?

Elbette her işin ustası olduğu gibi söz, sohbet konusunda da ye-
teneksiz olanlar vardır. Anlatan hatibin de bazı konulara dikkat etmesi
lazımdır. Şimdi biraz da nasihatçinin dikkat etmesi gereken konulara
ve nasihatçide olması gereken vasıflara dikkat çekeceğiz.

Burada ince bir çizgiye temas etmeden geçmeyelim. Nasihat edenin sadece ikaz edebileceği, irşat ve hidayetin çok ayrı konular olduğunu asla unutmamak lazımdır.

Yapılacak sohbetin, verilecek dersin, yapılacak ikazın; öğrenilecek kişinin gönül ve fikir dünyasında tesiri olması için dikkat edilmesi gereken bazı önemli hususlar vardır.

Bu kurallar, eğitimin her sahasında geçerlidir.

Öncelikle bilgiyi sunacak kişinin gerek bilgi, gerek kültür, gerek ahlak, gerek tebliğ sanatı, gerekse insan psikolojisi hakkında belli bir birikimi olması ve eğitim alması lazımdır.

Aksi takdirde her öğrendiğini, doğruluğunu dahi araştırmadan, ya da tebliğ sanatını bilmeden, başkasına aktarmaya çalışanlar “kaş yapayım derken, göz çıkarmaya sebep olurlar.”

Eğitimde başarılı olabilmenin aşamalarını sıralayalım:

Donanımlı bir öğretici, önce bilginin kaynağına ulaşır. Sonra onu nasıl aktaracağını öğrenir.

Muhatabının eğitim, inanç ve kültür seviyesini tespit eder. Hem kendinin, hem de muhatabının ruh halinin en müsait bir anında fikir alışverişi yapar.

Bu şekilde en ince ayrıntısına dikkat edilerek yapılan sohbet ya da eğitim, nasip engeli yoksa mutlaka karşıya tesir edecektir.

Muhatabı tanımak, tedavi edilecek hastanın; teşhis ve tahlillerini, ruhsal ve bedensel konumunu tespit etmek kadar önemlidir.

İmam Gazali İhyasında, insan psikolojisini en ince ayrıntılarıyla incelemiş; sohbet eden kimsenin sesinin tonunu, konuşma şeklini ve en uygun zamanını dahi işaret etmiştir.

Diyor ki İmam Gazali: “Konuşan kimse, yüksek bir yerden hitap etmemeli ve asla sesini yükseltmemelidir. Aşağıdan dinleyenler aşağılık psikolojisine bürünür. Yüksek sese muhatap olanlar, suçluluk psi-

kolojisine bürünür. Gönül kulağını kapatır. Böylece söylenen söz, baştaki kulağın birinden girer, diğerinden çıkar. Kimseye faydası olmaz.”

Söz ve sohbet üstatları diyor ki: “Söz söylemek bir sanattır. Güzel sözler, karşıya bal satar gibi sunulmalıdır. Sözü tavırla, mimiklerle, güzel ifadelerle, samimi niyetlerle süslemez iseniz, alıcı bulmanız zor olur.”

Eğer balı satarken; asık suratla, gereksiz ifadelerle, biber ya da sirke gibi satmaya kalkışırsanız; hem alıcı bulamaz, hem de kıymetini (altını, kömür seviyesine) düşürsünüz.

Öyleyse tebliğ ve ikaz sanatını bilmeyenler, Peygamberimizin buyurduğu gibi yapsın: "Kim Allah'a ve ahiret gününe iman ediyorsa ya hayır söylesin ya da sussun." (Buhari, Kitabı'l-Edeb, 10/373).

TEBLİĞ SIRADAN BİR İŞ DEĞİLDİR

Tebliğın kelime anlamı ile konumuza başlayalım dilerseniz. Başkalarına bildiklerini anlatmak, bir şekilde bildirmek manasına gelen tebliğ; İslam edebiyatında biraz daha kapsamlı düşünülür. İlahi emir ve yasakların başkalarına ulaştırılması şeklinde anlaşılır.

İnanılan ve önem verilen bir şeyin başkalarına ulaştırılmasının amacına ulaşabilmesi için elbette onun da belli kuralları vardır.

İşte buna da “tebliğ metodu” denir.

Elbette ilahi bir mesajın karşıya iletilmesinin yolu da ilahi olması, yani Kur’an ve Peygamberimizin sünnetine dayalı olması lazımdır. Bu sebeple, yapılan tebliğin sosyal yaşantıya katkısının yanında, ahirette sevap ve mükâfat yönü; Allah’ın rızası vardır.

Yüce Allah bir ayet-i kerimede tebliğ edenden övgüyle bahsediyor:

“(İnsanları) Allah’a çağırın, salih amel işleyen ve ‘Ben Müslümanlardanım’ diyen kişiden daha güzel sözlü kim olabilir?” (Fussilet, 33).

Meselenin önemini Peygamberimiz şöyle izah ediyor hadislerinde:

“Doğru yola davet eden kimse, ona tâbi olanların sevapları kadar sevap alır. Bu, tâbî olanların sevabından bir şey eksiltmez! Kötü bir yola davet eden kimse de, ona tâbî olanların günahları kadar günah alır. Bu da, tâbî olanların günahlarından hiçbir şey eksiltmez.” (Müslim, İlim, 16; Ebû Dâvûd, Sünnet, 6; Tirmizî, İlim, 15).

“Bir kimsenin senin vâsitanla hidayete ermesi, senin için (en kıymetli dünya nimeti olan) kızıl develere sahip olmandan daha hayırlıdır.” (Buhârî, Cihâd, 143).

Tebliğ görevini üslenen kimsenin esas vazifesi, arayış noktasında olan ikinci şahıslara yardımcı olmaktır. Birilerine yardım edebilmek için de karşılıklı güven ve iletişim şarttır.

Bu süreç hiç de kısa bir zamanda ya da birkaç sohbetle, birkaç ilgiyle olabilecek şeyler değildir. Zaman ister, bilgi ister, gayret ister, en önemlisi de nasip ister...

Tebliğ işini bir görev, bir ibadet, bir sorumluluk olarak görenler, talip oldukları işin zorluklarını bilmeli, engin bir sabır göstermelidir. Ona göre de karşılığında Allah'ın sevap hazinelerine ulaşacağını akıldan çıkartmamalıdır.

Tebliğe kalkışan kişinin mutlaka bu işin bütün inceliklerini öğrenmesi lazımdır.

Tebliğci maddi, manevi donanıma sahip olmalıdır. Bu konuda Prof. Dr. Haydar Baş'ın tespitini aktaralım: “İslam'ı tebliğde, konuşulandan ziyade konuşan ağız; yani konuşanın teslimiyet mahviyet ve hizmet aşkı önemlidir. Kişi kalbinden dünyayı atar; teslimiyetle hizmet eder; Allah'ın sevdiği insanlarda yok olarak sever ve sevilirse, davasına ram edemeyeceği insan yoktur.” (Prof. Dr. Haydar Baş/Rahmeten Li'l-Âlemin Hz. Muhammed/c.1, s.321) .

“Tebliğci, iman ve İslam'ın fitri olduğunu bilerek davasına yüzde yüz inanmalıdır. Bu ise ancak, İslam'ı yaşayarak, hâl edinerek kazanılabilir. Zira tatbikata konulmayan her bilgi, imanı yeterince kuvvetlendiremeyeceğinden, kişinin karşısındakine tesirini de sınırlı kılacaktır.” (Prof. Dr. Haydar Baş, Rahmeten Li'l-Âlemin, c.1, s.323).

Özetleyecek olursak: Tebliğci, maddi-manevi donanıma sahip olacak. Bilgisini yaşantısına yansıtacak. Muhatabının bilgi, anlayış, ruhi yapısı, morali hakkında bilgi sahibi olacak. Aralarında sevgi bağları kurulacak. Uygun zaman ve zemin oluşacak. Sonra da neticesi Allah'a havale edilerek muhatabı ile tebliğ faaliyetini yerine getirecek. Hidayetin ancak Allah'tan olduğu da asla unutulmayacaktır.

Tedavide doğru teşhis önemlidir

Hangi sorunla karşılaşırsanız karşılaşın. İster maddi, ister manevi, ister sağlıkla alakalı olsun; tedavide, çözümde teşhis çok önemlidir. Şayet teşhis yanlış olursa, tedavi de o yanlış üzerine kurulacak; yanlış ilaç kullanılacak, yanlış yol takip edilecek, dolayısıyla sorun hiçbir zaman çözüme kavuşmayacaktır.

Bu konuda rahmetli Celal Mısır Hocamız güzel bir örnek verdi: “Başlangıçta yapılan küçücük bir hata, küçücük bir fikir yanlışlığı, inançta küçücük bir açığı farkı, zamanla kişiyi çok ciddi sapmalarla karşı karşıya bırakacak; iş aslından çıkacaktır. Bunu şöyle izaha edelim: Aynı eksen üzerinde bulunan iki çizgi arasında gözle görülmeyecek kadar küçük bir açığı farkı olsa, çizgiler uzadıkça aradaki açığı farkı daha gözle görülür hâle gelecektir. Başlangıçta dikkate bile alınmayan hatalar sayesinde, bir zaman sonra, ne hedef kalır, ne çizgi; böylece doğruya, çözüme kavuşmak imkânsız hale gelecektir.”

Gerek ülkemizde, gerek dünyada insanlık genel manada yolunu şaşırması; araç, amaç ve ölçü hakkında büyük sorunlarla karşı karşıyadır. Çünkü ölçüsünü kaybeden her şeyini kaybeder.

Yıllar önce bir esnafın dükkân duvarında asılı atasözü beni çok etkilemişti: “Ayarı (ölçüsü) bozulan teraziler hep yanlış tartarlar...”

Bazen bilerek, bazen bilmeyerek işlenen küçük küçük hatalar, kişilerin ferdi olarak yaptığı yanlışlar, yanlış teşhisler, yanlış tedaviler, insanlığı sorunlar yumağıyla boğuşmak zorunda bıraktı.

Bugüne kadar gidilen yoldan gidilirse, insanlığın doğruya ulaşması, çözüme kavuşması mümkün değildir. Çünkü teşhis yanlış, tedavi yanlış, yol yanlıştır.

İşin en acı tarafı, teşhisin ve tedavinin yanlış olduğunu insanlara anlatmanın da zorluğu meydandadır. İnsanlar yanlış müptela olmuş, doğruyu unutmuş, yanlışını da doğru gibi görmeye başlamış bir vaziyettedir.

Bir kıssa ile maksadımızı biraz daha açalım:

Çok dürüst adamın biri süt satmaya kalkışır. Temizliğe ve süütün saf olmasına gayet dikkat edermiş. Sütü satmaya başlar. Öncelikle birkaç müşteri bulur. Ama bir alan bir daha o adamdan süt almazmış.

Sütü satan adam, neden almadıklarını sorduğunda hiç ummadığı bir cevap alır: “Senin süütün sahte, sen buna mutlaka su karıştırmışsın.”

Hâlbuki adam kendinden o kadar emin ki yemin eder: “Vallahi benim sütüm saf ve temiz, asla su katmadım” dese de ona kimse inanmaz.

Mahallenin diğer süt satan adamı gelir ona tavsiyede bulunur: “Bak dostum, sen temiz bir adamsın. Benim sana tavsiyem bu işi bırak. Çünkü senin saf ve temiz süt sattığını ben biliyorum. Ama ben yıllardır süte su katarak, milleti kandırarak bu seviyeye getirdim. Sahteyi doğru, doğruyu da sahte diye yutan bu millet, senden süt almaz. Sen en iyisi benim ulaşamadığım başka yerlere git, sütünü orada sat...”

Doğruluk ve iyiliğin, güzel ahlakın, temiz bir imanın yaşanması, başkasına aktarılması; aynen bu sütçünün durumuna benzemektedir.

Bu görev zor ama imkânsız değildir. Peygamberler, Ehl-i Beyt, onların yolunu yol, davasını dava kabul eden insan-ı kâmiller, Allah’a dostluk makamına erişmiş seçilmiş insanlar, daha önce olduğu gibi bugün de görevlerini aksatmadan devam ettirmektedirler. Kıyamete kadar, az da olsa var olacaklardır. Samimi bir niyet ve imana sahibi olur, nasip sahibi de olursanız; ararsanız, bulursunuz.

Hak dostu kâmil insan Yunus Emre bunu bakınız ne güzel izah ediyor: “Doğruya varmayınca, mürşide ermeyince, hak nasip etmeyince, sen derviş olamazsın, sen hakkı bulamazsın”

Gidilen yol ne kadar yanlış olursa olsun. Yanlışlar ne kadar büyük olursa olsun. Derdi yaratan yüce Allah, dermanını da yaratmıştır. Ama önce insanlar yanlışta olduğuna karar verecek, sonra teşhis doğru yapılacak, sonra da doğru tedavi eksiksiz ve gayretle uygulanacaktır.

Bizi yönetenlere, yanlış iman ve ahlak sahibi olanlara, yanlış ticaret ve siyaset yapanlara, sözüm ona çözüm diye önümüze koydukları yanlışları dayatanlara demem o ki; “Bu yolla ne hakkı bulursunuz, ne de dünya-ahiret saadetini bulursunuz.

Bu yolla, eninde sonunda siz de batarsınız; sizi takip edenleri de batırırsınız. Sonuç olarak; dünya hayatımız da ahiret hayatımız da berbat olacaktır. Çünkü teşhisleriniz de yanlış, tedaviniz de yanlış, yolunuz da yanlıştır.

Tebliğcinin görevi arayışta olana yardımcı olmaktadır

Aslında yaratılan her insanın arayışı, ruhlar âlemindeki sözleşmeyle başladığı bilinen bir gerçektir. Sorun bazen arayışta, bazen de tebliğcide karşımıza çıkıyor. Buradan sonra işi ehline bırakalım. Prof. Dr. Haydar Baş, bu arayışı şöyle dile getiriyor:

“Bu arayış, her insanda ortaktır. Ne var ki kimi insan Allah’ı doğru çizgide arar, kimi insan ise yanlışta ve bataktadır. En ilkel kabilelerin bile bir şeye inandığının bilinmesi bize imanın doğuştan ve fitri olduğunu göstermektedir. İşte Allah (c.c.) dini de zaten yanlışta sapmayalım, doğru yolda kendisini arayıp bulalım diye yollamıştır. Dolayısıyla insanın, fitratına uygun olarak yollanan Hak dine uyması, kurtuluşunu temin etmesi anlamına gelmektedir.

Sosyal yapının bozuk olması, inanç dünyasının tahrif edilmesi, çok defa insanla İslam arasında engel olur. İşte bu dönemlerde insan-ı noğlu, Haktan ziyade batılın mensubu olarak görülür. Netice aradığı Rabbidir. Ama O’nu farklı yollarda arar ve de bulamaz. Ta ki, İslam’a teslim oluncaya kadar...

Öyleyse davetçi, şunu çok iyi bilmelidir ki; iman, yemek içmek gibi fitratın var olan bir duygudur. Aç olduğu hâlde ailesine kızdığı için inat edip akşam sofraya oturmayan ve bu hâlini; ‘Ben aç değilim’ diyerek inkârla izah eden çocuğun hâli neyse; ‘Allah’a inanmıyorum’ diyen insanın hâli de aynıdır. Dolayısıyla davetçi, muhatabının böyle bir hâlde olduğuna yüzde yüz inanmalı, rahat ve kendinden emin olmalıdır. Doktor, nasıl hastasının feryadı figanından etkilenmeden onu soğukkanlılıkla tedaviye devam ederse; davetçi de, münkirin inkâr çılgınlıklarına takılıp direncini yitirmemeli, karamsarlığa kapılmamalıdır.

Ayrıca, karşısındakiyle tartıştığını değil; fitratına dönmesine yardımcı olduğunu düşünmelidir. Yine unutmamalıdır ki; hidayet sadece Allah’tandır. Davetçinin rolü ise, bu takdir olunan hidayete iştirak olabilir. Öyleyse davetçi, kendisine pay biçmemeli, tebliğini yapıp neticeyi Allah’a havale etmelidir.” (Prof. Dr. Haydar Baş, Rahmeten Li’l-Âlemin Hz. Muhammed (s.a.v.), c.1, s.245-246).

ATASÖZLERİ, KIYMETLİ DEĞERLERİMİZDİR

Toplumsal sorunların iyice açığa çıktığı, dinde helal-haram ölçüsünün bozulmaya çalışıldığı, ahlaki çöküntünün gittikçe derinleştiği; rüşvetin, zinanın, uyuşturucu kullanımının, kadın cinayetlerinin, sıradan sebeplerle adam öldürmenin; önu alınamaz bir hâl aldığı dönemleri yaşıyoruz.

Bu durum, asırlardır dünyaya ahlak ve medeniyet dersi veren Türk milletine, asla ve asla yakışmamaktadır. Bir yerde işler yolunda gitmiyorsa, orada ciddi sorunlar var demektir. İşleri yoluna sokmanın kuralı; önce teşhis, sonra tedavidir.

Lüks yaşantısıyla hayat sürenler, haktan kopuk yaşayan siyasiler ve akademisyenler; rant peşinde koşanlar, yandaş gözle bakanlar, yandaş mantıkla yazanlar, çizenler; bırakın çözümü, sorunlara doğru teşhisi bile yapamazlar.

Her konuda milletimizin sorunlarını doğru teşhis eden, doğru çözümler sunan, doğru ufuklar çizen; milletimizle, devletimizle bir ve beraber olmanın gerekliliğini savunan; siyaset adamı, fikir ve gönül adamı Prof. Dr. Haydar Baş, bu konudaki sorunu da görmüş, teşhis etmiş ve çarelerini meydana koymuştur.

Prof. Dr. Haydar Baş, ilkini Trabzon'da başlattığı “Kaybolan Değerlerimiz” sempozyumları ile halkımıza, özenle yetiştirdiği kadrosuyla birlikte, çok değerli fikirlerini sunmuştur. Trabzon'da tertiplenen bu sempozyumun yankıları dalga dalga yayılmaktadır.

Suskunluğunu koruyan Türk halkı, meğer “Bir dokun bin ah işit” seviyesine gelmiş de kimsenin haberi yokmuş. Herkes dert küpü olmuş da derdini anlatacak zemin bulamamanın ıstırabını yaşıyormuş. Biz bir dokunduk, bin ah işittik...

Ancak halkımızda istenilen uyanış ve iyileşme süreci bir türlü toplumsal hayata yansımamaktadır. Bazıları menfaatine dokunulmaktan korktuğundan, bazıları bananecilik hastalığından, bazıları yanlışın yanında yer alarak rant sağladığından, bazıları korkularından; bir türlü yanlışı terk etmek emaresi gerçekleşmiyor.

Hâlbuki bu tutumuyla, yanıfta olanlar, yanıft yolda yürümeye devam ettiği takdirde, birlikte bulunduğumuz vatan gemisinin içinde onlar da batacak; Őimdilik en lüks kamaralarda yer alsalar bile...

Toplulukları faydalı, başarılı, medeni ve ahlaklı bir millet hâline getiren bazı değerler vardır. Bu değerler, asırlar boyu yaşamını sürdüren milletleri ayakta tutan, olmazsa olmaz değerlerdir. Bu değerler; inanç ve kültür olarak kendini gösterir.

Bir toplumun gerek dini, gerekse kültürel değerlere kavuşması; yıllar, asırlar süren bir süreçtir. Elde edilen her değer, kuşaktan kuşağa aktarılarak devam eder. Bu tabii süreç, kesintiye uğradığı zaman; o toplum, millet olma vasfını bir şekilde kaybeder.

Türk milleti, diğer milletlere nazaran gerek İslamiyet'i kabul etmeden önce, gerek İslamiyet'i kabul ettikten sonra, elde ettiği değerlerine sınıksız sarılmış bir millet olma özelliğini kazanmıştır. Bu nedenle asırlar boyu süren devletler kurmuş; ya da yıkılanın yerine, yeni devletler kurarak kudret ve kabiliyetini kaybetmemiştir.

Tarihi incelediğimizde, millet olarak gittiğimiz yerde ecdadımız; işgal mantığından çok fetih mantığını benimsemiştir. Kendi taşıdığı değerlerin yanında, inancına ve örfüne ters düşmeyen kültürleri, kendi kültürüyle harmanlamış, insanlığın ihyasına ve faydasına bir değer olarak kullanmış, gelecek nesillere aktarmıştır.

Kendini bilen, gelecek nesillerin ihyasını ve irşadını düşünen büyükler de sorumluluk bilinciyle hareket ederek, gelecek nesillere ulaşmasını istedikleri söz ve davranışlarını, bir ölçü çerçevesinde ortaya koymuştur.

Bunlar da bazen bir eser, bazen bir nasihat şeklinde gelecek nesillere aktarılmıştır. Bu bağlamda oluşan atasözleri, milletimizin değerlerinin Őekillenmesinde bir kültür hâlini almıştır.

Atasözleri bir kültürdür

Uzun deneme ve gözlemlere dayanılarak söylenmiş ve halka mâl olmuş, öğüt verici nitelikteki sözlere atasözü denmektedir. Atasözü,

milletler için adeta bir kültür; bir okul niteliği taşımaktadır. Hemen herkesin dağarcığında birkaç atasözü bulunur.

Söze başlarken, "Bizim orada derler ki", "Rahmetli babam derdi ki", "Atalarımız demiş ki" diye başlarlar. Söylenen atasözleri, kelimelerin yan yana basitçe dizilişi olarak algılanmamalıdır.

Eğer söylenen bir söz, halka mâl olmuşsa; onun içerdiği anlam basitlikten çıkmış, özellik arz etmektedir. Bu özellik de, o toplumun yapısını oluşturmaktadır.

Onun içindir ki atasözleri bir milletin kültürüdür. Söz, sözden açılmışken; söz hakkında söylenmiş atasözleriyle devam edelim:

"Ağızdan çıkan söz bil ki, yaydan fırlayan ok gibidir. O ok gittiği yerden geri dönmez. Seli baştan bağlamak gerek." (Hz. Mevlâna).

"Güzel sözler petekten damla damla sızan bala benzer, insanın ruhuna tat verir." (Hz. Süleyman).

"Söylenen her söz, içinden çıktığı kalbin kılığını üzerinde taşır." (Ataullah İskenderi).

"Söz ola kestire başı. Söz ola kestire savaşı.

Söz ola ağulu aş. Bal ile yağ eder bir söz." (Yunus Emre).

Halka mâl olmuş atasözleri derin bir tecrübe ürünüdür. O atasözü son şeklini almadan önce, yaşanmış birçok tecrübeleri vardır. Bakınız Hz. Mevlâna tecrübe konusunda ne buyurmuş: "Gençlerin aynada gördüklerinden daha fazlasını; ihtiyarlar bir tuğla parçasında görürler."

Tarihten günümüze gelinceye kadar söylenmiş birçok sözün, kim tarafından söylendiği belli değildir.

İşte halka mâl olma nüktesi burada yatmaktadır. Yaşanmış, tecrübe edilmiş, acısı ya da tatlısı yaşanmış sözlerdir. Adı üstünde, topluma mâl olmuş sözlere; atasözü denilmiştir.

Büyükler deler ki: "Dünyaya iki defa gelmeyi istemektense, senden önceki bir büyüğün sözünü dinle kâfidir."

Yine bu konuda söylenmiş çok manidar sözlerden biri de: "Yanında bir büyüğün yoksa büyük bir taş parçası bulundur."

Söylenen sözler, gelecek kuşakların ihyası adına söylenmiş sözler olmasına rağmen, maalesef yeterince istifade edilmediği kanaatini taşımaktayım.

Kuşak çatışması nitelmesi, bu toplumun kültürüne yapılan en büyük ihanettir. "O eskidendi", "Onlar ne bilir" gibi sözler ve de sinsî planlarla bu milletin en önemli kültürü yok sayılmış, eski kuşağın engin tecrübelerinin yeni kuşaklara aktarılması engellenmeye çalışılmıştır.

Kuşaklar arası çatışma neticesinde ona ulaşan değerler, kendinden sonraki nesillere aktarılmayınca; bedelini toplumsal olarak ödemek zorunda kalmaktayız.

Büyük sözü dinlediği, alınan dersler gelecek nesillere kesintisiz olarak taşındığı zaman; "ana başlara taç imiş; gönüllere ilaç imiş" mantığı hâkim olmaktadır. Büyüklerin kadri kıymeti o zaman bilinir gereken istifade sağlanırdı.

Aksi hâlde büyüklerin kıymeti bilinmeyince; ne sevgi, ne saygı, ne ana hakkı, ne baba hakkı kalmayıp, onlardan istifade edebilme şansını kaybediyoruz.

Bu sadece bir örnek; tefekkür edince ne demek istediğimiz daha iyi anlaşılacaktır.

Yaşlılar, tecrübelerinden ve sözlerinden istifade edilmediğini görünce çekilmişler köşelerine, sitemkâr bir hâl lisanıyla; "Madem dinlemiyorsunuz, ne hâliniz varsa görün" dercesine suskunluklarını korumaktalar. Gençler ise tecrübesizlik ve acılarla kıvranıp "hazine üstünde oturan dilenci" misali bilinçsizce bir uğraşıyla meşguller.

Hâlbuki ata yanı başlarında; sözü yanı başlarındadır. Hemen çevrenizde bir büyük bulun ve sözünü dinleyin ya da bir atasözüyle kültürünüze renk katın. Göreceksiniz faydalanacak ve mutlu olacaksınız.

TÖRE, İNANÇ VE KÜLTÜR HARMANIDIR

Batılılaşma sürecinin içimize sokmaya çalıştığı töre düşmanlığı, milletimizin birçok güzel hasletlerini ortadan kaldırdı. Milletimizin birlik ve beraberliğini paramparça etti. Özellikle televizyon dizilerinde son birkaç senedir işlenen töre düşmanlığı sayesinde; milletimizin gelenek ve görenekleri yok edilmeye çalışılmaktadır.

Töre bir milletin inanç ve kültür harmanıdır. Uzun bir süreç içerisinde yaşanan olayların, söylenen sözlerin, neticesinde oluşan bir davranış biçimidir.

Türk Dil Kurumu, töre hakkında şu ifadelere yer vermiştir:

1. “Bir toplulukta benimsenmiş, yerleşmiş davranış ve yaşama biçimlerinin, kuralların, görenek ve geleneklerin, ortaklaşa alışkanlıkların, tutulan yolların bütünü, âdet: "Töre anlayışları bu bilinçlilikleriyle pekiştirilmiştir.”- N. Cumalı.
2. “Bir toplumdaki ahlaki davranış biçimleri adap” olarak geçmektedir...

Demek ki töre bir toplumunun, inançlarından kaynaklanan, asla hukuk ve ahlak dışı olmayan, birliği, güzelliği, saygıyı, merhameti, dayanışmayı sağlayan otorite hükmündedir.

Eski çağlardan itibaren Türk'ün tarihini inceleyin, onun inancına ve törelerine bağlı kaldığı zamanlarda merhametsiz ve ölçsüz hiçbir davranışa rastlayamazsınız. Gittiği yerlere fetih mantığıyla gitmiş, oralara medeniyet götürmüştür.

Ne zaman inanç ve törelerine bağlılıktan vazgeçtiyse o zaman yanlışa düşmüş, hatalar yapmış, birbirine düşmüş, millet olma vasfını kaybedince de gücünü kaybetmiş, yıkılmıştır. Tarihte kurulan ve yıkılan Türk devletlerinin kuruluşu ve yıkılışı bu çerçevede olmuştur.

Bazı dönemlerde aile büyükleri olsun, toplumun idarecileri olsun, kendi nefsi görüşlerini törenin önüne koymuş, bazen güçlü olan-

lar haksız işler yaparak, millete zulüm etmiş, adına töre demiş, yanlışlarına kılıf uydurmaya çalışmıştır.

Toplumsal işlev olarak törenin o kadar faydaları varken, ortadan kaldırmaya çalışıldığı zaman bu milleti millet yapan vasıfları nasıl koruyacaksınız?

Töre diye yutturulmaya çalışılan yanlış davranışlar, sağlam inanç ve ahlak kurallarının süzgecinden geçirilmeli, ıslah edilmeli, toplum bu konuda eğitilmeli ama asla törelerimizden vaz geçilmemelidir.

Sosyal dokumuz öyle tahribatlar yaşadı ki; milletimizi ayakta tutan değerleri bir bir kaybederek toplumda ölçü diye, değer diye bir şey kalmadı.

Yeni Mesaj Gazetesi yazarımız, eğitimci, Operatör Dr. Ahmet Hamdi Kepekçi “Kaybolan değerlerimiz hayatımızı tehdit ediyor” makalesinde, “Her kaybedilen bir değerimiz bünyeden kaybedilen bir uzuv gibidir. Bu bazen bir koldur, bacadır, kulaktır, gözdür, bağırsaktır, akciğer, karaciğerdir; bazen kalptir, beyindir. Ezcümle kayıplar önce yaşam kalitesini bozar, ardından hayatı tehdit eder. Sağlık kuruluşlarındaki yoğun bakım ünitelerinde ölüm sebepleri çoğunlukla çoklu organ yetmezliğidir. Bir organdaki yetmezlik diğerini de tetikleyerek hayat kaybedilir. Aynen bunun gibi kaybolan değerlerimiz, çoklu değer kaybı olarak toplumsal ölüme neden olur. Bu konu teferuat değil, köklü bir sorundur. Bu bir milli güvenlik konusudur” tespiti yapılarak meselenin önemine işaret etmiştir.

Bir atasözümüz vardır: “Yiğit düştüğü yerden kalkar.”

Biz de kaybolan değerlerimizi yeniden değerli kılarak; millet olma vasfımızı tekrar kazanabiliriz.

TEVAZU GÜZEL AHLAKTIR

Kayıbolan değerlerimizden biri de tevazudur. Tevazu, alçak gönüllülük demek olup, zıddı kibirli olmak, kendini beğenmektir.

Peygamber Efendimizden rivayet edilen bir hadis-i şerifte şöyle buyurulmaktadır:

"Kim Allah Teâlâ Hazretlerinin rızası için bir derece tevazu izhar eder (alçak gönüllü) olursa, Allah, onu bu sebeple, bir derece yükseltir. Kim de Allah'a bir derece kibirde bulunursa, Allah da onu bu sebeple bir derece alçaltır, böylece onu esfel-i safiline (aşağıların aşağısına) atar." (Kütüb-i Sitte: 7235).

Hadis-i şeriften anlıyoruz ki; davranışlarımızın, sadece dünya hayatı ile değil, ahiretle alakalı cezaya, ya da mükâfata sebebiyet verdiğidir.

Öyleyse davranışlarımızı belli bir ölçü dâhilinde yapmalı, asla ve asla "ben yaptım oldu" felsefesi güdülmemelidir. "Hesap korkusu", düzenli davranışa giden en önemli yoldur.

Prof. Dr. Haydar Baş Hocamız bir sohbetinde: "Dünya hayatının düzene girmesini arzu ediyorsak; insanımıza öldükten sonra dirilip hesaba çekileceğimizin (ahiret) inancını mutlaka yerleştirmek zorundayız" ifadesini kullanmışlardır. Bu tespitin önemini, toplumsal yanlışlarımızı yaşadıkça; şimdi daha iyi anlıyoruz.

Hakka vuslat eden hak dostlarının belki de en çok dile getirdikleri tevazu, yani alçak gönüllülük meselesidir. Çünkü alçak gönüllülük, kibir denilen insanın en çok başını ağrıtabilecek hastalığın zıddı olduğu için mühim bir meseledir.

Çünkü kibir, insanı diğer insanlara karşı asi kılmakla kalmayıp, Allah'a da asi kılmaya kadar götüren bir fiildir. Ayet-i Kerimede, bu tehlike haber verilmiştir:

"(Hz. Adem'e) secde etmekten yalnızca İblis kaçındı. Kibirlendi ve kâfirlerden oldu." (Bakara, 2/34).

İslâm tevazua büyük önem vermiştir. Peygamberimiz bu özelliği hem bizzat üzerinde taşımış, hem de sözleriyle tavsiye etmiştir. Bir gün kendisine bir adam getirilir, gelen şahıs korkudan titremeye başlar. Bunu gören Allah Resulü: "Sakin ol, ben bir melik değil, Kureyş'ten, kuru et yiyen bir kadının oğluyum" buyurmuştur (Gazalî, İhyâ-u Ulûmi'd-din, Kahire, 1954, II, 483, 484).

Bu konuda başka iki hadisi şerifte Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur; "Muhakkak Allah Teâlâ, bana, sizin mütevazı olmanızı vahyetti." (Rizazu's-Salihin, II, 37).

"Her kim Allah için alçakgönüllülük yaparsa, Allah muhakkak onun derecesini yükseltir." (Müslim Bir ve's Sıla, 69; Tirmizî, Birr, 82).

Yüce Allah ayet-i kerimesinde kibir ehli insanları sevmediğini beyan etmiştir: Hz. Lokman oğluna şöyle tavsiye etmişti: "Kibirle nip insanlardan yüzünü çevirme. Yeryüzünde çalımla yürüme; çünkü Allah kurulup öğrenenlerin hiçbirini sevmez." (Lokmân, 31/18).

Bakın etrafınıza, kibir ehli insanlar genelde yalnızdır.

Samimi dostlarının olmadığını hemen fark edersiniz.

Kibir ehli olan, kendisi gibi kibir ehli olan birileriyle de sağlıklı bir ilişki kuramaz.

Çünkü en yakın arkadaşını dahi beğenmez. Onlar her yerde ve her zaman, kalabalıklar içinde olsalar bile yalnızdırlar...

Kibir ehli kimselerle etrafındaki insanlar, sadece ihtiyacı oranında, onunla menfaat ilişkisine girerler. İşleri bitince de hemen uzaklaşırlar. Kimse onlarla gerçek dostluk kurmak istemez. Zaman geçtikçe yalnızlaşır, etrafında kimsecikler kalmaz.

Tevazu, güzel ahlakıdır. En önemli değerlerimizden biridir. İlmî, irfanî olan kâmil insanların en büyük özelliği tevazudur.

Dalları meyve dolu ağaçların dallarını aşağı sarkıtmaları, nasıl meyvenin çokluğu ile alakalıysa, ilmi ve edebi gereği insanın gönlünü aşağıya indirmesi (alçak gönüllü olması) aynı şeylerdir.

Tevazu sahibi insanlar kibir hastalığından kurtulmanın yanında başkalarının fikrine saygı da gösterir.

Daha az hata yaparlar. Kendi hatalarını çabuk anlar, başkalarına değer verirler. Sevgi, saygı, edep, gönül zenginliği bunlarda gayet çoktur.

Bu tip insanlar asla yalnızlık çekmezler. Nereye gitseler, kiminle temas kursalar, tevazu sayesinde elde ettiği pozitif enerjiyle, dostları ve yardımcıları çok olur.

Onlarla diyalog içinde olanlar, onunla paylaşmak, onunla bir arada olmak ve onunla arkadaş olmak için çaba sarf ederler. Allah (c.c.), tevazuunun (alçak gönüllüğün) sırrına ermeyi nasip eylesin. Âmin.

KANAAT TÜKENMEZ BİR HAZİNE DİR

İnsanların geçim sıkıntısıyla uğraştığı zamanımızda, bu sıkıntının ruhi yansımaları neticesinde de huzursuzluk hat safhaya varmıştır. Elbette ki mâli sıkıntıların aşılması için elden gelen çalışmalar yapılmalıdır. Ancak var olanla yetinmenin ruhi rahatlığından da faydalanılmalıdır.

İnsanların sahip olduklarıyla yetinmesine; "kanaat" denmiştir. Bu güzel davranış biçimi, toplumsal yaşantıda başkalarının, mal ve can güvenliği açısından da önemlidir.

Değil mi ki; insanları suça teşvik eden, elde olanla yetinmeme duygusudur. Elde olanla yetinmeyenin gözü başkasının malında, canında, makam ve konumundadır.

Onu kolay yoldan elde etme duygusu da insanları haksızlığa sürüklemekte; hırsızlık, haksızlık, terör ve cinayetler meydana gelmektedir.

İnsanoğlunun yapısında bitmez, tükenmez istekleri vardır. Bu istekleri frenlediği oranda ruhi rahatlık, isteklerinin esiri olduğu oranda da ruhi bunalımlara muhatap olmaktadır.

İnsanoğlunun bu durumunu Peygamberimiz (s.a.v.) şu hadisi ile haber vermiştir; "İnsanoğluna iki vadi dolusu altın verilse bir üçüncüsünü ister. Fakat insanoğlunun gözünü ancak toprak doyurur." (Buhari, Rikak 10).

Bitmeyen isteklerin, his ve duyguların frenlenmesi manasına da gelen kanaat olmazsa; kişi kendini elde edemediğinin yoksulu zannedecek ve asla zenginlik hissiyatını yakalayamayacaktır.

Ama bunun karşılığında kanaat sahibi, elde ettiğiyle yetinecek, hep kendinden aşağıda olanları düşünecek, o zamanda duygu dünyasında bunun rahatlığını hissedecektir.

Peygamber Efendimiz buyurdular ki: "Sizden biri, mal ve yaradılışça kendisinden üstün olana bakınca, nazarını bir de kendisinden aşağıda olana çevirsin. Böyle yapmak, Allah'ın üzerinizdeki nimetini küçük görmemeniz için gereklidir." (Buhari; Rikâk 30; Müslim, Zühd 8, (2963); Tirmizi, Kıyamet 59).

Zenginlik ve fakirliğin her ne kadar maddi yönü varsa da manevi yönü de vardır. Nice kanaat sahibi kimseler vardır ki mali durumu yetersiz ama mutlu ve zengin; kimileri de vardır ki kanaatsiz olduğundan, mali yönden varlıklı olmasına rağmen, mutsuz, tatminsiz ve fakir gönüllüdür.

Onun için atalarımız "Kanaat tükenmez hazinedir" sözünü söylemişlerdir. Yüce Peygamberimiz(s.a.v.) kanaat sahiplerinin kendilerini mutlu hissetmelerini buyurmuştur.

"Sizden kim nefsinden emin, bedeni sıhhatli ve günlük yiyeceği de mevcut ise sanki dünyalar onun olmuştur." (Tirmizi, Zühd 34, (2347); İbn-i Mâce, Zühd 9).

Hem de öyle değil mi? Sağlık problemi olan insanlar, eski sağlıklarına kavuşmak için her şeylerini feda edebileceklerini söylemez mi? Kişi hastalanınca, mal-mülk zenginlik-fakirlik aklına gelir mi? Bunları ancak yaşayınca anlıyor insanoğlu ama çoğu zaman iş işten geçmiş oluyor.

Önemli olan, elinde olanın kıymetini bilmektir. Bu konuda da bizi uyaran peygamberimiz olmuştur: "Beş şey gelmeden önce beş şeyi ganimet bil; ihtiyarlığından önce gençliğini, hastalanmadan önce sıhhatini, fakirliğinden önce zenginliğini, meşgul zamanlarından önce boş vakitlerini ve ölümünden önce hayatını!" (Hâkim, Müstedrek, IV, 341; Buhârî, Rikak, 3; Tirmizî, Zühd, 25).

Var olanla yetinen kanaat sahipleri Yüce Resul tarafından şu hadisle müjdelenmiştir: "İslâm hidayeti nasip edilen ve yeterli miktarda

maişeti olup, buna kanaat edene ne mutlu!" (Tirmizi, Zühd 35, 2350; Kütüb-i Sitte; 4822).

Kanaat neticesinde oluşacak tevekkülle elde edilecekleri, peygamberimiz şöyle haber vermiştir: "Siz Allah'a hakkıyla tevekkül edebilseniz, sizleri de kuşları rızıklandığı gibi rızıklandırır: Sabahleyin aç çıkar, akşama tok dönerdiniz." (Tirmizi, Zühd 33, 2345; Kütüb-i Sitte 4825).

Bu konuda yapmamız gereken; başkasının sahip olduğu şeylere sahip olmak için gayri meşru yollara başvurmak, ya da onu kıskanmak değildir.

Yapılması gereken; dua etmek, gıpta etmek, örnek almak, doğru yollardan kazanmanın gayret ve sabrını ortaya koymaktır. Dürüst olmak, bilgi sahibi olmak, çok çalışmaktır.

Sonunda da sahip olabildiğimiz kadarını, nasip kavramı içerisinde değerlendirip, kadere teslim olup, kanaatkârlığı bir değer olarak kabul edebilme inancına erişmektir.

HAYIRLINIZ, AHLAKI GÜZEL OLANINIZDIR

İnsanlar mutlu bir hayat sürmek istiyorlarsa; kim olduklarını, nereden gelip nereye gittiklerini, nerede yaşadıklarını, ne amaçla yaratıldıklarını; yaşadığı müddetçe nasıl davranması gerektiğini, sorumluluklarını bilmek zorundadır.

Bu soruların cevabını kendi nefsinde aramayan, bulamayan ve gereğini yerine getiremeyen birinden; ne mutlu olmasını, ne de etrafına yarar sağlamasını beklemek imkânsızdır.

İnsanoğlu, samimi bir niyet ve gayretle, yukarıda beyan ettiğimiz soruların cevabını; araştırdığı takdirde mutlaka bulacaktır. Çünkü insanı yaratmaya karar verip dünya sahnesine gönderen yüce Allah(cc), sadece insanı değil yarattığı hiçbir şeyi boş ve amaçsız yaratmamıştır.

“Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım.” (Zariyat, 56).

“Her nefis ölümü tadacaktır. Sizi bir imtihan olarak kötülük ve iyilikle deneyeceğiz. Hepiniz de sonunda bize döndürüleceksiniz.” (Enbiya, 35).

Âlemlere Rahmet Hazreti Muhammed (s.a.a.) Efendimiz gönderiliş sebebini şöylece haber vermiştir: “Ben güzel ahlakı tamamlamak üzere gönderildim.” (İbn Hanbel, Müsned, II, 381).

Kur’an-ı Kerim’de de onun ahlakına atıfta bulunulmuş ve övgü ile bahsedilmiştir: “Sen elbette yüce bir ahlak üzeresin.” (Kalem, 4).

Bu ayete göre, ahlakı güzel ve yüce olmayanlar; nasıl dinden imandan, peygamberden bahsedebilir.

Peygamber Efendimize güzel ahlak hakkında, iyilik ve kötülükün ne olduğunu sordular. O da buyurdu ki: “İyilik güzel ahlaktan ibarettir. Günah ise kalbini tırmalayıp durduğu halde insanların bilmesini istemediğin şeydir.” (Müslim, Birr 14, 15. Ayrıca bk. Tirmizî, Zühd 52).

Bir başka hadis-i şerifte de, “Hayırlınız, ahlâkı güzel olanınızdır” buyurmuştur. (Buhârî, Menâkıb 23).

Madem Yüce Allah’ın kulu hakkında hoşnut olduğu amel güzel ahlaktır. O zaman her şeyden önce ahlakımızı güzelleştirmenin yollarını aramak, bulmak ve gereğini yerine getirmek zorundayız.

Yüce Allah, bizden dünyaya düzen vermeden önce kendimize çekidüzen vermemizi istemektedir. Buradaki ince noktayı ve güzel ahlak önceliğini gözden kaçıran sözde Müslümanlar; din adına, dine zarar vermekten başka bir işe yaramamaktadırlar.

İyilik ve güzel ahlak kendiliğinden oluşan bir hâl değildir. Güzel ahlâkı elde edebilmek için mutlaka bir gayret ortaya koymak gerekmektedir.

Herkes kendine iyilikle muamele edilmesini ister. Ama maalesef, kendine reva gördüğü bu güzelliği, çoğu zaman başkasından esirger.

Toplum olarak ve dünya olarak gelinen nokta aşikârdır(!)

İnsanların bilgileri artabilir, ama şöyle bir etrafımıza baktığımız zaman güzel ahlaktan nasiptar olan insan sayısının, oldukça az olduğu görülür. Bu davranış biçimi; günlük hayatta böyle, ibadette böyle, siyasette böyle, ticarete böyledir...

Aslında güzel ahlak, insanlığın her zaman, her yerde özlediği bir davranış biçimidir.

Şunu bilmek zorundayız ki; “güzel ahlak, insanlığın davranış biçimi olmadığı müddetçe insanlık rahat yüzü görmeyecektir.”

Güzel ahlakın toplumda yaygınlaşması için fertlerin ciddi bir eğitimden geçmesi gerekmektedir. Bu eğitimde kâmil insanların rolü büyüktür. Kamil insan, görevi gereği, Kur’an ve Sünnetin, Allah ve Resulünün anlatmak istediği şekilde anlaşılmasını sağlayacak; dini, nefsi yorumlardan kurtaracaktır.

Kaybolan değerlerimizin biri de edeptir

Ferdi ve toplumsal huzursuzlukların analizi ve çözüme kavuşturulması için bir çaba ortaya koymak ve millet olma vasfımızı tekrar kazanmak istiyorsak; “Kaybolan değerlerimiz” ile alakalı ne varsa iyice analiz edilmeli, toplumun fertlerine yaşatmanın yolları araştırılmalıdır.

Ortada bir sorun varsa ve hala çözüme kavuşmamış ise o konuda yapılacak bir şeyler var demektir. İnsanlık, değerlerini kaybettikçe; ferdi ve toplumsal sorunlar artmaktadır. Gidilen yoldan dönülmediği takdirde; kendi eliyle kendi sonunu hazırlamaya devam edecektir.

Bizim inancımız, eğer bir bedenden can çıkmamışsa, hala o beden in ihyası ve şifası için şans var demektir. Öyleyse iyilik ve güzellik adına her fırsatı değerlendirmek lazımdır.

Peygamber Efendimiz, bize iyilik ve güzellik adına ortaya konulması gereken çabadan asla vazgeçilmemesini işaret etmiştir: “Yarın kıyametin kopacağını bilseniz bile, bugün elinizdeki fidanı dikin.” (Buharî, el-Edebül-Müfred s. 168).

Ortada bir değil, binler sorun vardır. Bunu kimse inkâr etmiyor, ancak insanlık sorunların çözümünden umutsuz olduğu ya da yorulduğu için çabadan vaz geçmiştir. Bu da çok büyük bir tehlikedir. Dünyamızı ve ahiretimizi mahvedecek bir düşünce mantığıdır.

Hele de Müslümana bu tavır yakışmaz. Çünkü temelinde, Allah’ın rahmetinden umut kesmek vardır ki insanın imanını yok eder. Allah muhafaza...

Güzel ahlakın önemli unsurlarından ve kaybolan değerlerimizden biri de edeptir dedik. Burayı biraz genişletince hayatın bütün yönlerini etkileyen bir konu olduğuna sizlerin de hak vereceğinizi umuyorum.

Güzel hâllere ve huylara sahip olmak ve utanılacak hareketlerden sakınmak; her hususta haddini bilip, sınırı gözetmek olarak tarif edil-

meye çalışılan, "iyi ahlak, incelik, terbiye manalarıyla" da özetleyebileceğimiz; günlük yaşantımızda en fazla muhtaç olduğumuz, toplumsal yansımalarının her fert tarafından mutlaka hissedildiği davranış biçimine "edep" denir.

Edep, insanoğlunun bütün bir hayatını kapsadığı için, Allah'a kulluk çerçevesinde, ibadetlerin de edep şartları vardır. Gerek ibadet, gerek diğer davranışlardaki edepli davranış; muhakkak ki o harekete güzellik katacak, ona göre de değeri artacaktır.

Edeb; Allah'a karşı edep, kula karşı edep şeklinde iki kısma ayrılabilir:

Allah'a karşı edep: Allah'ın emirlerini güzel bir teslimiyetle ve severek yerine getirmek, yasaklarından ateşten kaçır gibi kaçınmaktır.

Kula karşı edep: Kişilik hak ve hukukunu gözeterek, onu hiçbir şekilde rahatsız edici davranışlarda bulunmamaktır.

Yaşadığımız hayatı içimize zehir eden, insanların Allah'a ve birbirlerinin hak ve hukuklarına karşı takındıkları haksız ve edepsiz davranışlardır.

Bu davranışlar, günlük yaşantıyı oldukça zora sokmuş, sonunda da ferdi ilişkilerden; yakın akraba ve komşuluk ilişkilerinden, trafiğin seyrine kadar sosyal yaşantının çekilmez bir hâl almasına neden olmuştur.

“Toplumsal yaşamın zorlukları, neredeyse tamamıyla edeple alakalıdır.” Desek yalan olmaz kanaatindeyim. Trafikte yanlış araba kullanmalar, magandalıklar, yol kavgaları, yanlış yerlere park sorunları, sokaklara uygunsuz şekilde çöp atılması, ikinci şahıslara karşı uygulamalar, hep edeple alakalıdır.

Gündelik hayatın düzenli seyrini sağlamak üzere konulan kurallara uymak bile kişinin edebi ile alakalıdır.

Kılık kıyafetten tutun, kendi vücut temizliğimizden, evimizin temizliğine, çevre temizliğinden, sokak temizliğine varıncaya kadar; her davranış, edeple alakalıdır.

Toplumsal yaşantının düzene binmesi; fertlerin edepli davranışlar sergilemesine bağlıdır. O da insanın eğitimi ile alakalıdır.

Öyleyse her ferdin, edepli davranış sergilemesi için fiili eğitimin yanında, gönül eğitimi de alması şarttır.

Prof. Dr. Haydar Baş'ın sıklıkla kullandığı çok önemli tespitinin önemi burada da karşımıza çıkıyor: “İnsan gönüldür gönül” Gönülünde kendi meselelerini çözmemiş, içindeki kavgayı barışa çevirememiş, edep meselesini çözememiş kimseden ne fayda sağlanabilir ki?

Edep kurallarına uyulmaksızın yapılan ibadetlerin bile Allah (c.c.) katında kabulü tehlikeye girmektedir.

Birbirimize duyacağımız saygının ve toplumsal huzurun sağlanmasının da çözümü, edeple alakalıdır. Edebin insan davranışındaki yerini işaret etmek amacıyla kâmil insanların dergâhlarında; türbelerinde bulunan bir yazı dikkat çeker: “Edep yahu...”

Bir tavsiye ile bu konumuza son verelim: “Edepli olmak” fiilini herkes kendinden başlatırsa, hayat daha güzel olacak ve güzel ahlakın yayılmasında sizin de katkınız olacaktır...

ÖFKEDEN SAKINMAK, SABIRLI OLMAK

Sosyal hayattaki dengesizlikler, dünya yaşamını o kadar zorlaştırıyor ki bulunduğunuz ortam ne kadar güzel ya da kutsal olsa bile insanoglunun yanlış davranışları, kötü ahlakları; güzel ortam ve beldelelerin dahi huzurunu bozmaya yetmektedir.

Rehberlik görevim icabı sıklıkla gittiğim kutsal mekânlarda; güzel insanlara, birçok olumlu davranışlara ve güzel hâllere şahit oluyorum. Ancak İslam dünyasının bir özetini teşkil eden hac ve umre ibadeti için dünyanın her yerinden kutsal mekânlara gelen insanların, davranış biçimlerinde ve özellikle sabır konusunda ciddi eksiklikler olduğunu gözlemliyorum.

Özellikle, hac ve umre görevini yerine getirmek için sabır ve öfke dengesinin gayet güzel bir şekilde korunması, çeşitli ayet ve hadisi şeriflerde emredilmesine rağmen, bunu başaranların maalesef azın azı kadar olduğuna şahit oluyorum.

Sabır konusunda başarılı olamayanlar, elbette nefsinin ve şeytanın esiri olup öfkesine mağlup olmaktadır. Öfkesine mağlup olanlar da “keskin sirke küpüne zarardır” atasözü gereği; hem kendine, hem de etrafına zarar vermektedir.

Bu hâl sadece orada değil, her yerde ve her zaman bütün insanlık için geçerli bir hâle dönüşmüştür. Dikkatinizi çekmek adına kutsal mekânlardan örnek vererek konuya giriş yapmaya çalıştım.

Çünkü hac ve umre ibadeti, sabır eğitiminde bir mektep hükümdedir. Sabrın, olmazsa olmaz bir şart olduğu yerde bile insanların hali bu ise; imandan, ahlaktan, daha yoksun kimselerin yaşadığı yerlerdeki sosyal yaşantının vaziyetini, hayal etmek bile istemiyor insan.

Etrafınıza ibretle bakın yeter. Siz de göreceksiniz; “görünen köy kılavuz istemez.”

İnsanların bir konudaki yanlıştan kurtulması için bazı çabalar ortaya koyması lazımdır.

Nefis ve şeytanın insan üzerindeki tesirlerini bozmak, kalbi harekete geçirerek ilahi tecellilere mazhar olmak elbette kolay değildir.

İmam Cafer es-Sadık (a.s.), “Dağları harekete geçirmek, kalpleri harekete geçirmekten daha kolaydır” buyurarak bu konudaki zorluğa dikkat çekmiştir.

Şunu da peşinen ortaya koyalım ki; bir kimsenin kötü bir ahlaki değiştirebilmesi için bazı aşamalar vardır. Rahmetli Celal Mısır Hocamız bu konudan sıklıkla sohbetlerinde bahsedirdi:

“Bir insan, kötü bir davranışından kurtulmak istiyorsa, bunu üç aşamada becerebilir. Bunlar; tanıma, kınama, terk etmedir.

Birinci aşamada o ahlakın kötü olduğunu, ilimle öğrenecek.

İkinci aşamada o kötü ahlakı, kendi içinde nefretle kınayacak.

Üçüncü aşamada gerekli ameller işleyerek, yani esaslı bir mücadele ile terk etmenin çabasını ortaya koyacak. Nefsi itiraz etse de, canı yansa da, bu gayretten geri dönmeyecektir.”

Biz sizlere birinci aşamada yardımcı olmak için gerekli bilgileri araştırmaktan, önünüze koymaktan başka, elimizden geldiği oranda yol gösterici olabilmenin dışında bir şeyler yapamayız. Diğer iki aşama, işin en zor kısmı da; kınama ve terk etmek, kişinin kendisine aittir. Yani sizin niyet ve gayretinizle alakalıdır.

Huzurlu bir dünyada yaşamak için ilahi emirlere uymak zorunda olduğumuza göre, sabır ve öfke konusunda derlediğimiz bazı bilgileri sizlerle paylaşalım.

Sabrın imandaki yeri

Sabrın imandaki yerini en güzel ifade eden Peygamberimiz bir hadis-i şeriflerinde; “Sabrın imandaki yeri, başın vücuttaki yeri gibidir” buyurmuştur. (Deylemi).

İman ehli olduğunu iddia eden birçok insan, sabır hakkındaki hükümleri aşağı yukarı bilgi olarak bilir. Ama iş uygulamaya gelince, maalesef bilgilerin yerinde yeller eser.

Hâlbuki sabır hakkında ilahi emirler çoktur. Bir Ayet-i Kerimede Allah (c.c.) sabredenlerle beraber olacağını beyan etmiştir:

“Ey iman edenler! Başınıza gelecek her şeye sabretmekle ve namaz kılmakla Allah’tan yardım isteyin. Allah sabredenlerle beraberdir.” (Bakara, 153).

Sabır hakkında bu kadar büyük bir müjdeye rağmen insanlar çoğu zaman nefislerine aldanarak imtihan sırrını kaybetmektedirler. Netice olarak da başsız bir vücudun düştüğü duruma düşmektedirler.

Yeri gelmişken, kimlerin sabredenler olduğu hakkında ince bir ayrıntıdan haber verelim:

Yüce Peygamberimiz; “Gerçek sabır ilk toslama anında olandır” buyurmaktadırlar. (Müslim, Cenâiz 14-15).

Yani sabır, felâketle karşılaştığınız ilk andaki tepkinizdir. İlk tepkide sabır göstermeyip sonradan çaresizlikten dolayı gösterilen sabır, istenilen sabır değildir. İlk tepki olarak sabır ortaya koyanlar, sabredenlerden yazılır.

Sabır bir eğitimidir. Sabırda zirveye doğru çıkış, sabır eğitimine dayanmaktadır.

“Her sabır, daha sabırlı olmak yolunda; daha yüksek mertebelere tırmanmakta, bir merdiven basamağı hükmü taşır.”

Medineli Müslümanlardan bir kısmı peygamberimizden bir şeyler istediler. O da verdi. Sonra yine istediler. O da elindekiler bitinceye kadar verdi. Verebileceği şeyler tükenince onlara şöyle hitap etti:

“Yanımda bir şeyler olsaydı, onları sizden esirgemez, verirdim. Kim dilenmekten çekinir, iffetli davranırsa, Allah onun iffetini artırır. Kim tok gözlü olmak isterse, Allah onu başkalarına muhtaç olmaktan

kurtarır. Kim de sabretmeye gayret ederse, Allah ona sabır verir. Hiç bir kimseye, sabırdan daha hayırlı ve büyük bir lütufta bulunulmamıştır.” (Buhârî, Zekât 50, Rikak 20; Müslim, Zekât 124).

Yukarıdaki hadis-i şerifte sabretmenin; yokluğa, sıkıntıya göğüs germenin, insanı daha güçlü kılacağı açıklanmaktadır. Peygamber Efendimiz bu hadis-i şerifte ayrıca; “Kim sabretmek için gayret sarf ederse, Allah ona sabır verir” beyanıyla; sabırda yol almanın, sabretmekten geçtiğini işaret etmektedir.

Öfke, bir hitabet sanatı mıdır?

Bazılarının konuşmalarında ve davranışlarında genellikle öfke hâkimdir. Sakin konuşmak yerine bağırma, çağırma, ortamı germeyi marifet sanırlar. Öfkeli tavırlarını eleştirenlere, ayıplarını örtmek için de “özrü kabahatinden büyük” hatalar işleyerek; "öfke bir hitabet sanatıdır" diye cevap verirler. Ya da öfkesini kendince bazı sebeplere bağlamaya çalışarak, haklı olduklarını savunurlar.

Öfke, kimseye fayda sağlamayan ve imanda büyük eksikliklerin neticesinde ortaya çıkan kötü bir ahlakıdır. Savunulacak da hiçbir tarafı yoktur.

İmam-ı Gazali Hazretlerinin 'İhya'sında öfke konusunda derlediğim bazı hadis-i şerifleri siz değerli dostlarla paylaşmanın faydalı olacağını düşünerek, arz edeyim:

Zatın biri Hz. Peygamber'e "Ey Allah'ın Resulü! Bana yapabileceğim bir ameli tavsiye et! Fakat az olsun!" demesi üzerine Hz. Peygamber "Öfkelenme!" buyurmuştur. Kişi aynı suali, başka bir zaman daha sordu. Hz. Peygamber yine "Öfkelenme!" cevabını verdi. (Buhârî) .

Başka bir hadislerinde Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: "Siz aranızda kimi pehlivan kabul edersiniz?" Biz cevap olarak dedik ki: "Sırtı yere gelmeyen kimseyi pehlivan olarak kabul ediyoruz" Hz.

Peygamber "O pehlivan değildir. Ancak öfkelenildiği anda nefesine hâkim olan bir kimse pehlivandır" dedi. (Müslim).

Hz. Peygamber, öfkenin zapt edilmesinin faydasını bir başka hadislerinde şöyle dile getirir: "Kim öfkesini zapt ederse, Allah-ü Azîmüştân onun çirkin taraflarını örter." (İbn Ebî Dünya).

Ebu Derdâ Hz. Peygamber'e "Ey Allah'ın Resulü! Bana, beni cennete sokmaya vesile olacak bir amel öğret!" dediğinde Hz. Peygamber cevap olarak "Öfkelenme!" demiştir. (İbn Ebî Dünya, Taberânî).

Peygamberimiz bir başka hadisinde, "Bir kimse öfkelenildiği zaman muhakkak cehenneme yaklaşır" buyurmuştur. (Bezzar, İbn Adîy).

Öfke hakkında ben şahsen hayırlı bir sözle karşılaşmadım. Öfkenin hem dünya, hem ahiret saadetini yok edeceğine dair çok önemli uyarılar vardır. Öyleyse öfke birilerinin dediği gibi "bir hitabet sanatı" değildir.

Öfkemizi yenmenin faziletleri

Hz. Peygamber öfkeyi yenmenin faziletleri hakkında şöyle buyurmuştur: "Allah öfkesini frenleyen bir kimseye azabını durdurur. Rabbine mazeretini arz eden bir kimsenin özrünü Allah Teâlâ kabul eder. Kim dilini korursa Allah onun çirkin taraflarını örter." (Taberânî, Beyhâkî).

"Sizin en pehlivanınız ve en erkeğiniz o kimsedir ki öfkelenildiği zaman nefesine hâkim olur! Sizin en hâliminiz, düşmanından intikam alma imkânı olduğu halde onu affeden kimsedir." (İbn Ebî Dünya, Beyhâkî).

"Öfkesinin gereğini yerine getirme imkânı varken, bundan vazgeçen kimsenin kalbini Allah Teâlâ kıyamet gününde rızasıyla doldurur." (İbn Ebi Dünya, Ebu Dâvud).

Bir rivayette "O kimsenin kalbini Allah emniyet ve iman ile doldurur" diye haber verilmiştir.

İbn-i Abbas Hz. Peygamber'in şöyle dediğini rivayet eder: "Kensinlikle (bilinsin ki) cehennemın bir kapısı vardır. O kapıdan ancak Allah'a isyan etmek suretiyle öfkesine uyup gönlünü rahat ettiren bir kimse girer. Allah nezdinde kulun öfkesini yutmasından daha sevimli hiçbir şey yoktur. Kul öfkesini yuttuğu takdirde Allah onun kalbini iman ile doldurur." (İbn Ebi Dünya).

Gördüğünüz gibi değerli okurlar, öfkenin hiçbir tarafa hayır getiren bir yönü yoktur. Bu kadar zararlı ve batıl bir davranışın adını "hıtabet sanatı" koymakla ne batıl hak olur, ne de yanlış doğru olur.

Zaten öfkenin hâkim olduğu konuşmalar, öfkenin hâkim olduğu davranışlar, hiçbir yerde, gerek o ferde, gerek milletimize, gerekse de insanlığa bir hayır getirmemiştir.

Netice meydandadır. Akl-ı selim olan davranış; öfkeyi yenerek, gerçek pehlivanlığa talip olmak; sabrederek de Allah'ın rızasını ve yakınlığını elde etmektir.

ZANNIN ÇOĞUNDAN SAKINMALIYIZ

İnsanoğlunun sosyal hayatta en çok düştüğü yanlış, ferdi ve toplumsal felaketlere zemin hazırlayan “zan” hastalığıdır. Zan: Görmediği, aslını bilmediği bir şey hakkında; fikrinde ve gönlünde kurguladığı bir düşüncedir.

Nefsine ve şeytana aldanma şeklinde başlayıp, fiiliyatta yanlışla sürükleyen bu hastalık sayesinde; kişinin gönül âleminde ahirette ceza, dünyada ise kişisel ilişki bozukluğu şeklinde karşılığı vardır.

Özellikle dünyada huzuru yok eden zan sayesinde, zamanla kalpteki hastalık büyüdükçe kin ve nefret artar, ilişkiler bir hiç uğruna bozulmaya devam eder.

Nice düşmanlıklar, insanın gönül âleminde “zan” sayesinde kök salar, cinayetlere, katliamlara varan hatalara kadar sürükler. Sosyal hayatta bunun örnekleri gayet çoktur.

Önce kendi nefsimizden yola çıkarak kendimizle yüzleşmeye kalkışsak; kendimizin bile bu tuzağa sıklıkla düştüğümüzü görmüş oluruz. Kimse “zan” konusunda nefisini temize çıkartacak bir tavır sergilemeğe kalkışmasın.

Allah (c.c.) tarafından korunmuş Peygamberler, Ehl-i Beyt ve Allah'a gerçekten dost olmuş kimseler dışında; herkes bu tehlikeyle karşı karşıyadır.

Önemli olan açık yürekli bir şekilde kendimizi “zan” hakkında bilgilendirmek, kendimizle yüzleşerek; mümkün olduğu oranda zandan uzaklaşabilmenin çabasını ortaya koyabilmektir.

Hüsn-ü zan ve su-i zan nedir?

Zan iki türdür. 1- Hüsn-ü zan (iyi niyet beslemek) 2- Su-i zan (kötü niyet beslemek)

İstenilen “zan” hüsn-ü zandır. Toplumsal barışı sağlayan, başkasının hatalı davranış biçimlerini dahi görmezden gelerek, gönül âleminin huzur bulması ve hastalıktan korunması bu yolla olur.

Basit bir örnek verelim; yarısı dolu olan bardağın iki tarifi vardır. Biri bardağın yarısı boştur. Diğeri bardağın yarısı doludur.

Bu iki tarif de doğrudur ama kişinin bakış açısını ele veren bir örnektir.

Yarısı dolu tarifi: Olaylara zandan uzak kalmanın ve olumlu bakışın göstergesidir.

Yarısı boş tarifi: Olaylara zan eksenli bakışın ve olumsuz bakışın göstergesini işaret eder.

Tehlikeli ve yasak kılınan su-i zandır. Bizleri yoktan var eden yüce Allah, Kuran-ı Kerim’inde zan konusunda biz kullarını uyarmış ve zannın çoğundan sakınmamızı istemiştir:

"Yeryüzünde olanların çoğunluğuna uyacak olursan, seni Allah'ın yolundan şaşırtıp-saptırırlar. Onlar ancak zanna uyarlar ve onlar ancak zan ve tahminle yalan söylerler." (En'am, 116).

"Onların çoğunluğu zandan başkasına uymaz. Gerçekten zan ise, haktan hiçbir şeyi sağlayamaz. Şüphesiz Allah, onların işlemekte olduklarını bilendir." (Yunus, 36).

"Ey iman edenler, zandan çok kaçınınız; çünkü zannın bir kısmı günahdır. Tecessüs etmeyin (birbirinizin gizli yönlerini araştırmayın). Kiminiz kiminizin gıybetini yapmasın (arkasından çekirtmesin.) Sizden biriniz, ölü kardeşinin etini yemeyi sever mi? İşte, bundan tiksindiniz. Allah'tan korkup-sakının. Şüphesiz Allah, tevbeleri kabul edendir, çok esirgeyendir." (Hucurat, 12).

Zan konusunda Peygamber Efendimiz de uyarıda bulunmaktadır: "Zanna kapılmaktan sakınınız, zan en fazla asılsız olabilen haber ve bilgi türüdür. Kulak kabartmayınız, gizlilikleri araştırmayınız, başka-

larını kıskanmayınız, öfkenize kapılmayınız, birbirinize sırtınızı dönmeyiniz. Ey Allah'ın kulları! Kardeşler olunuz." (Müslim, Birr, 28).

Peygamber Efendimiz, zannın ve zan hakkında amel etmenin tehlikeli sonuçları hakkında bizleri şu hadis-i şerifle uyarıyor:

"Birisinin arkasından söylediklerimiz doğru ise, onda bu kötü nitelik varsa yine de yasak olan gıybet gerçekleşir mi?" diye soranlar, Peygamberimizden şu cevabı almışlardır: "Söylediğiniz onda varsa gıybet etmiş olursunuz, yoksa yaptığımız iftira olur." (Müslim, Birr, 70).

Yukarıda aktardığımız hadisi şeriften de anlaşıldığı gibi "zan", gıybet ve iftiraya kapı açmaktadır. Hatta İmam Gazali Hazretleri "zannın kalbi gıybet olduğu" tespitini yaparak bizleri bu hastalığın şerrinden korunmaya davet ediyor.

Peygamber efendimiz buyurdu: "Kişiye, yalan olarak, her duyduğunu anlatması yeter!" (Müslim, Mukaddime 5).

Bu hadis-i şerifte beyan edilen, duyduğunuz her sözün aslını araştırmadan, her söyleneni aktarmanın yalan söylemek anlamına geldiğini kesin bir şekilde ortaya koymaktadır.

Dinlediği şeyin yalan veya gerçek olması ihtimalinden dolayı, insan her duyduğu şeyi konuştuğu taktirde, mutlaka bazı yalanları da konuşmuş olur. Yalan, bir şeyi olduğundan başka şekilde anlatmaktır. Kişi kasten böyle yaparsa günah işlemiş olur.

"Bilmediğin şeyin ardına düşme, çünkü göz, kulak ve kalp hepsi sorumludur, mutlaka sorguya çekilecektir." (İsra, 17/36).

"İnsan hiçbir söz söylemez ki, yanında onu gözetleyen ve dediklerini kayda geçen bir melek hazır bulunmasın." (Kaf, 50/18).

Kötü zandan kurtulmanın yolu, güzel düşünmektir

Müslüman, kardeşi hakkında hüsn-ü zan beslemelidir. Aktardığı haber hususunda maksadının sağlıklı olması ve nefsanî amaçlar güdeyerek söz gezdirmemesi gerekir. Allah Teâlâ şöyle buyurdu:

“Bilin ki, Allah, gönlünüzdekileri bilir. Bu sebeple Allah’tan sakının.” (Bakara, 2/235).

Bu bilgiler ışığında, toplumsal zararları ve ahiret hayatında azabı açık ve net olarak meydanda olan "zan" hastalığından korunmak için önce karar vermek, sonra bilgilenmek, sonra bu kötü davranıştan dolayı tevbe etmek ve hüsn-ü zannı (güzel düşünmeyi) davranış biçimini hâline getirmeliyiz. Aksi takdirde şeytan ve nefsin elinde oyuncak olur, huzursuzluğa yelken açmış oluruz.

Arkadaşlık ilişkilerini samimi bir şekilde gözden geçirince karşılaştığınız durum farklı olacak, nefsinizin ve şeytanın size hazırladığı tuzaktan da kurtulacaksınız.

Örnek mi? O kadar çok ki en yakınınızdaki arkadaşınızla bile su-i zanda bulunmak bir hastalık olarak yaygınlaştığı için gerçekten size güzel niyetler besleyerek yaklaşan, elini uzatan, dostunuza karşı gereksiz zanalarda bulunarak onu düşman ilan edebiliyorsunuz; onunla dostlukları bile kesebiliyorsunuz.

Size iyilik elini uzatan, sadece Yüce Allah’ın sevgisini kazanmanın gayesini düşünen ve size değer verip zaman ayıran bir dostunuza karşı sergilediğiniz kötü zan karşısında bakınız neler olmaktadır:

O kişi, anlaşılamanın verdiği duygu kırılması yaşamaktadır. Bir de karşıdaki ikinci şahıslardan iyilik yerine kötü zan karşılığını görünce; ruhunda yaşadığı kırgınlık sayesinde, adım adım sizlerden uzaklaşmaktadır.

İnsanın doğasında doğru anlaşılacak gibi, sevgisine karşılık beklemek gibi bir beklentisi vardır. Bu insan fitratında var olan bir özelliktir.

Daha önceleri güzel düşünmek, güzel zanda bulunmak da toplumsal güzel ahlak değerlerimizden biri idi. İnsanlar gözleriyle gördükleri kötü davranışlara bile onu hayra yormak için çaba sarf ederek; Yunus Emre'nin "yaratılanı Yaratandan ötürü sevmek" mantığını sergilerdi. Toplumsal barışı korumanın, insanlarla dost olmanın, dost kalabilmenin yolunu ararlardı.

Bu güzel değer, yerine nefsi hastalık şeklinde ortaya çıkan su-i zan, yani kötü düşünmek şekline dönüşünce; gördüğü iyi şeyleri bile kötüye yormakla toplumsal barış ortadan kalktı. Hayat çekilmez bir hâle dönüştü.

Hastalık belli, çözüm de bellidir. Kötü düşüncenin zararlarını ve iyi düşüncenin faydalarını bilmek, anlamak ve gayret ortaya koymakla bu değerimizi tekrar kazanabiliriz.

Rabbim cümlemizi su-i zan (kötü düşünmek) hastalığından korusun, hüsn-ü zan (güzel düşünmek) ahlakına kavuştursun. Âmin.

KOMŞULUK İLİŞKİSİNİ YENİDEN GÖZDEN GEÇİRMELİYİZ

Ne demiş atalarımız "komşu komşunun külüne muhtaçtır"

Ne münasebet efendim, o eskidenmiş...

Şimdilerde "komşu komşunun şerrinden korkar olmuş" ya da "bana değmeyen yılan bin yaşasın" mantığının hâkim olduğu bir zamanda yaşıyoruz.

İstisnalar kaideyi bozamaz; genel tablo, özellikle şehir hayatında böyle...

Köylerde ya da küçük yerleşim yerlerinde durum biraz daha farklıdır. Oralarda gelenek ve görenekler, kazanılan değerler insanları biraz daha korumuş vaziyettedir. Şehir hayatı, kalabalıklar, göçler, kültür ve ekonomik sebepler değer kaybını daha da hızlandırmıştır.

Daha özgür bir yaşam, kuşak çatışması, o eskidendi, zaman değişti vs. edebiyatı ile toplumdaki sevgi, saygı ve utanma duygusu, ortadan kalkmış oldu. Şimdilerde kimin eli kimin cebinde, belli olmadan yaşıyoruz. Allah sonumuzu hayreylesin.

Batı'dan aldığımız kültür, bizi öyle bir hâle getirdi ki, herkes "vay nefsim" demekten başka bir şey bilmez oldu. Eğer toplumda bazı problemlerin varlığından şikâyetçi oluyorsak; millet olarak, fertten topluma bütün meselelerimizi çözüme kavuşturmak zorundayız.

Toplumun en önemli problemlerinden biri de komşuluk ilişkileridir. Birbirleriyle münasebetlerinin en yoğun yaşandığı; dayanışma denince akla ilk gelen komşuluk olmasına rağmen, en çok problemin yaşandığı da komşuluk ilişkileridir.

İnsanlar aile kurumunda, kendi hak ve sorumluluklarını öğrendikten sonra ilk yapılacak; komşuluk ilişkilerini düzenlemektir.

Çözüm hakkında peygamberimizin bir hadislerini daha aktaralım:

"Cebrail bana komşuya iyilik etmeyi tavsiye edip durdu. Neredeyse komşuyu komşuya mirasçı kılacak sandım." (Buhârî, Edeb 28; Müslim, Birr 140141; Tirmizî, Birr 28; İbni Mace, Edeb 4).

Hadis-i şerifteki "Neredeyse komşuyu komşuya mirasçı kılacak sandım" ifadesinin anlamı: Cebrail bu konuda Allah Teala'dan bir emir getirecek ve miras taksiminde tıpkı akraba gibi komşuya da hak tanıyacak sandım demektir.

Hz. Peygamberin bir başka hadis-i şeriflerinde de belirttiği gibi "Mümin, elinden ve dilinden hiç kimsenin zarar görmediği insandır." Dolayısıyla, komşuluk hakkına bir de bu pencereden baktığımız zaman, anlatmak istediğimiz daha da belirginleşecektir. Komşuluk hakkını gözetmeyenlerin mükemmel bir imana sahip olmadıkları, hadislerde haber verilmektedir.

Peygamberimizin; "Allah'a ve ahiret gününe iman eden komşusuna eziyet etmesin. Allah'a ve ahiret gününe iman eden misafirini ağırlasın. Allah'a ve ahiret gününe iman eden, hayır konuşsun ya da sussun." (Buhârî, Edeb, 31).

Peygamber buyruğu, iyi müminin iyi komşuluk yapan kimse olduğunu göstermektedir.

Doğup büyüdüğüm sokak, Kilis'in Abdi Oymağı Mahallesi, Leylak Çıkmazı diye şirin bir sokaktı. Duvarları kerpiçten, damları direk, üzeri toprak, kışın yağmur ya da kâr yağınca akan; bir evde geçti çocukluk yıllarım.

Burada komşuluk denen duygunun en güzel günlerini hatırlarım 1965-1970 yıllarında...

Çıkmaz bir sokak düşünün, evler yan yana ve tek katlı. Evlerin avlusu, içinde de türlü çeşitli çiçekler olur. Bazı evlerde kuyu olur, kuyu sokağın ortak malı gibi kullanılırdı.

Bir cenaze ya da düğün varsa o sokakta, herkes aynı duygudadır.

Cenaze varsa yemekler yapılır, evlerde radyo bile açılmazdı. Her ev cenaze evinin yasını paylaşırdı.

Düğün varsa herkes eğlenir, düğün yemekleri yapılır, misafirler ağırlanır. Komşular arasında dayanışmanın en güzel örnekleri sergilenirdi.

Mahallenin büyükleri vardı. Sözleri sohbetleri kıymetli, nasihatleri yol göstericiydi. Biz onlara çocukken, masalcı dede derdik. Haftada bir gece evlere davet edilir, sohbeti dinlenirdi. Ev sahibi neyi var, neyi yok misafirlere ikram ederdi.

O zaman ekonomik sorunlar yok muydu? Elbette her dönemin zengini de fakiri de vardır; ancak insanların bir arada olmasına ekonomik sebepler engel olmazdı.

Maalesef “nerede o eski günler?” demek, o günleri özlemek durumuna düştük.

Aynı memleketi, aynı sokağı bırakın, aynı apartmanda oturup biri birini tanımayan; dirisine, ölüsüne sahip çıkmayan insanların hâli yaygınlaştı.

Komşusundan emin ve memnun olmayanlar çoğunluktadır. Komşular arasında ilgisizlik ve sorumsuzluk hâlinin devamı, toplumsal ilişkileri gittikçe zorlaştırmaktadır. Gelinek noktada, insanın kapı komşusundan dahi şüphe duyması, şerrinden korkması, ilişkilerin kopması, kimseye bir fayda sağlamamaktadır.

İnsanlar olarak birlikte yaşamaya devam edeceğimize göre, ayrı bir dünyada yaşamayacağımıza göre, birlikte yaşama ve paylaşma kültürünü yeniden canlandırmaya mecburuz.

Büyüklerimiz “ev alma komşu al” derken komşuluk ilişkilerinin önemine dikkat çekmiştir.

Komşuluk münasebetlerini bir değer olarak kabul edip, hayatımıza tatbik edince; toplumda yansımaları, huzur olarak karşımıza çıkacaktır.

Ev ya da iş komşularımızla ilişkileri birileri canlandırmalı, ilk adımı atan o kişi siz olabilirsiniz...

YAKIN AKRABALARLA İLİŞKİYİ KESMEK, TOPLUMSAL FELAKETTİR

Sosyal hayatta insanların gittikçe yalnızlığa sürüklendiği, sosyal münasebetlerin gittikçe zayıfladığı ve hatta kopma noktasına geldiği zaman dilimlerini yaşıyoruz.

Her geçen gün daha kötüye giden bu durumu, dini bayramlarda daha belirgin olarak hissetmeye başladık. Bu satırları okuyan her kardeşimiz, sadece kendi hayatını ve çevresini muhasebe etse; rahatlıkla ne demek istediğimizi anlayacaktır.

“Arife tarif gerekmez”, malumunuz...

Dini bayramlarımızın, milletimizin kültüründeki yerini inkâr edemeyiz. Bayramlarda da en çok akraba ziyaretlerinin yoğunlukla yaşandığını, bilmeyenimiz yoktur.

Ancak “nerede eski bayramlar?” diyecek kadar geçmişe özlem duymanın arttığı gibi ilişkilerin de zayıfladığı görülmektedir.

Bir önceki dini bayram ile en yakında yaşadığımız dini bayramı; ziyaret ve muhabbet olarak kıyaslayalım.

Siz kaç akraba ve dost ziyareti yaptınız?

Sizi kaç akraba ya da dostunuz ziyaret etti?

Genel olarak oranların gittikçe düştüğünü, ziyaretlerin dahi Allah’ın rızasından çok menfaat eksenli, ya da gösterişe dönüştüğünü görüyoruz.

Bir de bayramlarda turistik gezilere, tatile gitmek kültürü yaygınlaşmaya başladı. Bu bile başlı başına bir değer kaybıdır. Yakın akrabalarla ilişkinin kesilmesine sebebiyet vermektedir. Yakınlaşma yerini süratle ayrılığa, uzaklaşmaya bırakmaktadır.

Akraba ziyaretini yüce Allah emretmesine rağmen bu konudaki emri yerine getirmemenin maddi, manevi cezası olarak fertten topluma yansımalarını görmekteyiz.

Bu dünyadaki yansımaları; maddi olarak yalnızlık, manevi olarak da sevgiden yoksunluk, huzursuzluk ve küskünlük olarak meydana çıkmaktadır. Ahiretteki cezasını da öbür âlemde göreceğiz.

Akrabalık ilişkilerine önem verilmesini yüce Allah Kuran’da emir buyurmaktadır:

“Muhakkak ki Allah adaleti, ihsanı, akrabaya karşı cömert olmayı emreder; hayâsızlığı, kötülüğü ve zorbalığı yasaklar. İşte Allah, aklınızı başınıza alasınız diye size böyle öğüt veriyor.” (Nahl suresi / 90).

Sıla-i Rahimin önemi

Anne, baba ve akrabayı ziyaret etmek, akraba ilişkilerini kuvvetlendirmek manasına gelen ve İslami bir terim olarak kelime dağarcığımızı giren, sıla-i rahim; toplumun birlik ve barışı, nesillerin geleceği için çok önemlidir. Bu davranış biçimi ilahi buyruklarla desteklenmiştir.

Ama ne yapalım ki her konuda işin aslından uzaklaşma olduğu gibi sıla-i rahim meselesinde de gereken hassasiyet gösterilmemektedir.

Sevgi ve dostluklar paylaştıkça arttığına göre, dostlukların ilk başlangıç noktası da mutlaka akraba ilişkileri ile olmalıdır. Sıla-i rahim ilişkileri kişiye hem bu dünyada dayanışma ve huzur açısından fayda sağladığı gibi, aynı zamanda da kişiye Cennet saadetini kazandırmaktadır.

Halib b. Zeyd Ebu Eyyüb el-Ensarî Hazretlerinden rivayet edildiğine göre bir adam Hz. Peygamber’e gelerek: “Yâ Rasulallah; beni Cennete sokacak bir ibadet söyler misiniz?” dedi. Rasulüllah şu cevabı verdi: “Allah’a ibadet eder ve O’na hiç bir şeyi ortak koşmazsın, namaz kılar, zekât verir ve sıla-i rahim edersin.” (Buhari / Zekât, 1).

Akrabaya verilen sadakanın daha faziletli olduğu da bir başka hadis-i şerifte haber verilmiştir:

“Yoksula yapılan sadaka bir sadakadır. Bu sadaka akrabaya yapılmışsa iki sadaka demektir. Biri sadaka, diğeri sıla-i rahimdir ki bu da sadaka sayılır.” (Tirmizi / Zekât, 26).

Akrabalık ilişkilerinin düzene binmesi için de ciddi uyarılar mevcuttur. İmam Cafer es-Sâdık (a.s.) akrabaların birbirinin haklarını gözetmediği taktirde başlarına gelebilecek belalar sayesinde düşmanların dahi sevineceğini ancak şu davranışları sayesinde bu musibetten kurtulacağını haber vermiştir:

“Akrabalar üç şeyi gözetmedikçe zaafa uğrayıp başlarına gelene düşmanlarının sevinmelerinin ezikliğini hissederler: Dağılmamaları için hasedi terk etmeleri, yakınlığı korumak için iyi ilişki kurmaları ve izzet ve kudretten yararlanmak için yardımlaşmaları.” (Prof. Dr. Haydar Baş, İmam Cafer es-Sâdık, s.559).

Dikkat edilirse İmam Cafer es-Sâdık (a.s.) aslında bu uyarıyla sıla-i rahimin tesisi ile kişinin neler elde edeceğini haber veriyor. Hasedi terk etmekle birlik, iyi ilişki kurmakla yakınlık, yardımlaşma ile de güç ve şeref elde edileceğini haber vermektedir.

Peygamberimiz, akrabalık ilişkilerine o kadar önem vermiştir ki, terkinin cennete girmeye mani olacağı ikazında bulunulmuştur;

“Akrabalık bağlarını kesip koparan kimse Cennete giremez.” (Buhari, Edeb, 11).

Yaşadığımız sosyal hayatta, farklı sebeplerden dolayı da olsa, akrabalık ilişkilerinin pek de düzenli işlediğini söyleyemeyiz. Bu düzensizlikte genellikle suç başkalarında aranılır. “Ben akrabalarımı ilişkiyi kesmedim, o kesti” bahanelerine sığınılır.

İyilikte öncülük etmek

Bakınız bu konuda da Peygamberimiz çözümü sunmuştur;

“İyiliğe benzeri ile karşılık veren kişi, tam anlamıyla akrabasını görüp gözetmiş olmaz. Hakiki sıla, kişinin kendisi ile ilgiyi kesenleri görüp gözetmesidir.” (Buharî, Edeb, 15).

İlahi buyruklar her ne sebeple olursa olsun, akrabalarla ilişkisinin terk edilmemesini emrediyorsa; mutlaka hikmetlerinin olduğunu düşünmeliyiz. İlahi buyrukların her biri insanlığın yaşamını huzurlu, mutlu ve sağlıklı olarak geçirmesini temin için yol haritası hükmündedir.

Can suyu hükmünde olan sıla-i rahimi terk eden fertlerden oluşan toplumun sosyal dengesi bozuldu. Cezasını da fertten topluma çekiyoruz.

Çaresiz değiliz, çare yine sizsiniz. İlk hayırlı adımı siz atın. Her konuda olduğu gibi çare dalga dalga sizinle yayılsın. Huzur ve bereketin yayılmasında sizin de payınız olsun.

Bayramları, düğünleri, hastalıkları, cenazeleri ya da aklınıza gelebilecek herhangi bir olayı vesile kılarak sıla-i rahim meselesinde bir fedakârlık yapın.

Akrabalarınızı ziyaret edin, dostlukların artmasına katkı sağlayın. Bırakın sizi anlamak istemeyenler anlamasın, bırakın sizin engin hoşgörü ve merhametinizi idrak edemeyenler, idrak edemesin.

Önemli olan yüce Allah'ın ve Resulünün sizden hoşnut olmasıdır.

Önemli olan sizin iyilik ve güzellikte bir çığır açılmasına vesile olmanızdır. Bu kutlu çığırın açılmasına sebep olacaklara bir müjde verelim:

“Kim İslam'da iyi bir çığır açarsa açtığı çığırın ecri ve kendisinden sonra, onunla (o çığır) amel edenlerin ecirleri, sevaplarından hiçbir şey eksilmeden ona aittir. Kim de İslam'da kötü bir çığır açarsa, açtığı çığırın günahı ve kendisinden sonra onunla amel edenlerin günahları, günahlarından bir şey eksilmeden ona aittir.” (Riyâzu's-Salihîn/ 19, bab. 172. hadis, s. 158).

ÖLÜM GERÇEĞİNİ UNUTMAMALIZ

Her can taşıyan, zamanı geldiğinde ruhunu gerçek sahibine teslim etmektedir. Ruhun sahibi, emanet ettiği ruhunu emanetçiden almak istediği zaman; kimsenin bu gidişe dur deme yetkisi ve gücü de yoktur. Bu gerçekten kaçış yoktur.

Mademki her canlı için ölüm kaçınılmaz bir gerçektir. O zaman ölüme hazırlık herkes için zaruridir. Allah'ın elçisi de ölüme hazırlanmamızı emretmişlerdir. O zaman bu soruyu her Müslüman kendi nefesine sormak mecburiyetindedir.

Ölüme hazır mıyız? Hazırlık için istenilen şeyler nedir?

Tabii ki istenilen kulluk şuuru ile yaşamamızdır. Kulluğun gereği de ibadettir. Ve Allah'ın emridir. "Allah'a ibadet edin ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın." (Nisa, 36).

Hayatta en hakiki gerçekte olan ölüme hazırlık için Peygamber Efendimiz şu uyarıyı yapmaktadır:

Berâ (r.a.) anlatıyor: "Biz Resulullah'la (s.a.v.) birlikte bir cenazede beraberdik. Aleyhissalâtu vesselâm kabrin kenarına oturup ağladılar, öyle ki (gözyaşlarıyla) toprak ıslandı. Sonra da: "Ey kardeşlerim İşte (başımıza gelecek) bu aynı (ölüm hadisesi) için iyi hazırlanın" buyurdular." (Kütüb-i Sitte, 7244).

Ariflerden birine adamın biri sormuş:

"Ben dünyada ibadet etmeden yaşamak istiyorum, bunun yolu var mı?" diye...

Arif cevaben; "Mülk sahibinin mülkünü terk etmek şartıyla, evet" demiş.

Adam; "Mülkü nasıl terk edeyim. Her yer mülk sahibi olan Allah'ın değil mi?" deyince...

Arif cevaben; "Mademki yaşadığımız mülk Allah'ındır, O zaman mülk sahibinin mülkünde onun istediği gibi yaşayacaksınız; ibadette

mülk sahibinin istekleri arasındadır” demiş. Adam, böylece dünya hayatında ibadetsiz olunamayacağını öğrenerek huzurdan ayrılır.

Sağlığınız yerindeyken ibadet hayatına dikkat ederek ve her ibadeti kendi zamanında yaparak bir hayat sürmeye gayret edilmelidir. Çünkü sağlığını kaybeden bir kimsenin pek de sağlıklı bir ibadet edemediğini; namazını, orucunu, haccını eda etmekte çok sıkıntılar yaşadığını görmekteyiz.

Değerli dostlar siz siz olun, her işi zamanında ve yerinde yapmak felsefesini hayatınıza rehber edinin. Özellikle de ibadetlerinizi yerinde ve zamanında yapınız. Çünkü ruhun sahibi, emanetini almak için ansızın Azrail’i kapımıza gönderebilir.

Kişi sevdiği ile beraberdir

Sahabe efendilerimizden biri, ölünce peygamberimizden ayrı düşeceği aklına geldiği zaman çok ağlıyordu. Onu teskin etmek için yüce Peygamberimiz; "Kişi sevdiği ile beraberdir" (Ebu Davud, Tirmizi) buyurmakla, birbirini sevenlerin öldükten sonra da ahiret yurdunda birlikte olacaklarının haberini vermiştir.

Dostluklar mademki daimi kalacak o zaman dostumuzu gayet güzel bir şekilde seçmemiz gerekmektedir.

Dostluktaki sevgi sıradanlıktan çıkmakta, birbirinin hâli, birbirini etkilemektedir. Dostlar farkında olsun ya da olmasın; huyları, davranışları, zevkleri, tercihleri ve inançları birbirlerine benzemeye başlamaktadır.

Sadi Şirazi Hazretleri dostların birbirlerini etkileme hâlini Gülistan'ında şöyle izah eder; "Bir gün hamama gittim, temizlenmek için bir miktar kil aldım. Baktım ki o kil diğerlerinden farklı olarak mis gibi gül kokuyordu. Kile lisan-ı hâl ile sordum; "Ey kil nedir bu halin?". Kil cevap verdi: 'Ben bir gül ağacına arkadaşlık ettim. Koku bana ondan geçti. Yoksa ben sade bir toprağım, koku onun kokusudur' dedi."

Ölümü acı kılan, kişilerin sevdiklerinden ayrı düşmeleridir. Her ne kadar Peygamberimiz “kişi sevdiği ile beraberdir” buyursa da sevgide seviye farklarından dolayı; ne şekilde ve ne şartlarda birlikteliğin olacağı bize malum değildir.

Bu ancak yüce Allah’ın katında ve ona gerçek dost olanlarca bilinen bir bilgidir.

Geleceği bilemediğimiz ve kiminle nerede nasıl buluşabileceğimiz; akıbetimizin Cennet mi? Cehennem mi? Olduğu bilgileri bize ulaşmadığı için ölümün yüzü bizlere hep soğuk ve ürkütücüdür.

Hazreti Mevlâna ve benzeri hak dostlarının “ölüm günüm düğün günümüdür” demesi; ardından da Şeb-i Arus törenleri tertiplenmesi, onun dünyadayken imanın gerçek lezzetine varması ve gideceği yer hakkında işaretler almasındandır.

O, ölümlerle birlikte elde edeceği nimetlerin bu dünya nimetlerinden daha yüce olduğunu anlayan ve ölmeden önce ölümlerle alakalı bütün hazırlıklarını tamamlayanlardan biri olduğu için istisnadır.

Biz burada toplumun geneli açısından meseleyi değerlendirmeye çalışmaktayız. “İstisnalar kaideyi bozmaz.”

Ölümün acısını ortadan kaldırmak için dünya ve ahiret mutluluğu açısından ayrılıktan dolayı acı olan ve fakat en hakiki gerçek olan ölümün gerçekliğine şüphesiz iman etmek gerekir.

Doğmak ne kadar doğal ise yaşamak ne kadar doğal ise ölmek de o kadar doğaldır. Önemli olan yaşanılan hayatta ölüm ve hayat gerçekliğinin taşıdığı sırları kavramaktır...

Hayatı yaratan yüce Allah’ın hayata bakışını ve hayattan maksadının ne olduğunu anlamaya çalışınca, aslında işin daha da kolaylaştığını görürüz.

Yüce Allah Mülk Suresinde; “Hükümler elinde olan Allah, yücedir. O, her şeye hakkıyla gücü yetendir. O, hanginizin daha güzel amel yapacağını sınamak için ölümü ve hayatı yaratandır. O, mutlak

güç sahibidir, çok bağışlayandır” (Mülk; 1-2) buyurmakla bize bu konuda ipuçları vermiştir.

Yukarıdaki ayet-i kerimeden anlıyoruz ki: Yüce Allah bu dünyayı, insanların olaylar karşısında sergileyeceği iyi ya da kötü davranışları denemek ve ona göre akıbetini belirlemek için bir sahne hükmünde yaratmıştır. Ve sonunda da ahiret yurdunda, dünya sahnesinde yaptıklarımız ve karşılığında aldığımız mükâfat ya da cezanın belgelerinin ve bedellerinin bize sunulacağı haberi verilmiştir.

Böylece kişilerin itirazı da ortadan kalkacaktır. “İşte sen, işte dünyada yaptıkların ve işte ahiretteki karşılığın” denilecektir.

Ahirette gerçekler önümüze konunca da kimsenin itiraz etmek hakkı olmayacaktır. Oradaki pişmanlık da kimseye bir farda sağlamlayacaktır...

Öldükten sonra dirileceğiz

Yaşadığımız sosyal hayatta, insanların nefsi davranışlarının hayatlarına hâkim olduğunu, günahların arttığını, biri birlerine zulüm ve haksızlık ettiğini görünce; ölümü hatırlamaktan ve öldükten sonra dirileceğine iman konusunda ne kadar gafil olduklarını anlıyoruz.

Bir gün sohbetlerinde muhterem Prof. Dr. Haydar Baş Hocam; “İnsanlar öldükten sonra dirilmeye gerçekten iman etselerdi, günahattan daha çok sakınırlardı” demişti.

Önemi sebebiyle Hocamızın sözü üzerinde biraz durmak istedim:

Gerçekten kendi üzerinizde deneyin göreceksiniz ki; günah işlediğiniz zamanlarda ölümden gafil olduğunuzu anlarsınız. Çünkü ölümden sonra hesaba çekileceğimizin korkusunu taşıdığımız anlarda; her nefesten, her lokmadan, her davranışımızdan hesaba çekileceğimizi unutmaz isek; kötülük ve günahlardan o kadar çok sakınıyoruz.

“Hayatın dengesi, ölümü tefekkür ile sağlar” desek abartmış olmayız.

Bende çok emeği olan, rahmetli Celal Mısır Hocamız, son nefes ve ölüm ile alakalı çok sık sohbet eder ve şu sözleri çok kullanırdı:

“Her sınavın bir tekrarı, telafisi vardır. Tekrarı, telafisi olmayan tek sınav var. O da son nefes imtihanıdır. Azrail bir defa gelir soracağını sorar, gideceğin yeri sana gösterir, canını alır ve gider. Bir daha da gelmez. Öyleyse siz siz olun son nefes imtihanına çok ciddi çalışın. Yunus onun için söylemiş ‘Son nefeste söylemezse bu diller, bütün cihan senin olsa ne fayda.’ Son nefeste Allah demek, Allah’la bir olmak istiyorsak eğer, Allah’ın adını çokça zikir ederek antrenman yapmalıyız. Ki son nefeste kolay Allah diyebilelim. Ve böylece son nefes imtihanını kolay geçelim.”

Kabir ziyaretleri, ölümü hatırlamak için bir fırsattır

Ölümün ciddiyetini nefsimize kabul ettirmek için ölümü düşünenin yanında, her fırsatta kabir ziyareti de yapmalıyız.

Kabir ziyaretinin insan hayatındaki yeri daha başkadır. Hele de yapılan ziyaretin sağlığında tanıdığınız kimseler olduğunu düşünürseniz, etkisinin daha fazla olduğunu görürsünüz. Bir zaman önce birlikte olduğunuz, bazı şeyleri birlikte yaşadığınız kimseler; şu anda yanınızda değil, hatta toprağın altındadır...

Hele de bu kişilerin ne gittiği yerden, ne bulunduğu mekândan ve hâlimden bir haber alamamak; kişinin muhasebesine daha da derinlik kazandırmaktadır.

Kabir ziyaretinde, sağlayacağı etki bakımında ve dostluğun hatırı için dost ve akrabalarımızı özellikle ihmal etmemeliyiz. Çünkü dostlukların sadece bu dünyada kalmadığını idrak etmek lazımdır. Samimi dostlukların uzantısı, ahirette de devam edecektir.

Unutmamalıdır ki bir gün biz de kabir yoldaşı, ölümler arkadaşımız olacağız. Biz de ziyaretimize gelecek dostlarımızı beklemek duru-

munda kalacağız. “Ne ekersen onu biçersin” misali, sen kabirdeki dostlarını ihmal etmezsen, yarın sen de ölümünden sonra dostların tarafından ziyaret edilirsin...

Geçmişten geleceğe tefekkür edildiğinde görülecektir ki bu dünya, bizden önce de vardı. Bizden sonra da var olacaktır. Sırası gelenler; gelecek, konacak ve göçecekti. Bu süreç, kıyamete kadar böyle devam edecektir.

Yunus Emre şu dizeleriyle maksadımızı en güzel şekilde ortaya koymuştur:

“Mal sahibi mülk sahibi, hani bunun ilk sahibi?

Mal da yalan, mülkte yalan, var birazda sen oyalan.”

İMTİHAN ŞUURU VE KULLUK

Yüce Allah, biz kullarını yaratma sebebini ayet-i kerimede açıkça bayan etmiştir:

“Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım.” (Zariyat, 56).

Bu ayetten sonra kimsenin kulluk şuurundan uzak olarak, başına buyruk yaşayabileceğini aklına bile getirmemesi lazımdır.

Madem yaratılış sebebimiz kulluktur. Dolayısıyla bu kulluğu ne derece yerine getirebildiğimizden; mutlaka hesaba çekileceğiz.

Hesabı sorulacak bir işte başarının ne olacağının tespiti için imtihana gerek duyulduğu gibi kulluk ve ibadet noktasında da dünyada imtihana gerek duyulmuştur.

Günahların, yanlışların, hataların kol gezdiği dünyamızda, insanlığı; imtihan sırnını ve yaptıklarından mutlaka hesaba çekileceğini kavradığı oranda yanlıştan uzaklaşacak, imtihan sırnını kavrayamadığı oranda da yanlışla düşecektir.

Öyleyse imtihan gerçeği anlaşıldığı oranda, kulluk ve ibadet gerçeği de anlaşılmış olacaktır. Yoksa da her an yanlışla düşer, hem kendimizi hem de toplumu zarara uğratarak dünya hayatını çekilmez bir hâle sokarız.

Yanlışla düşmekten kurtulmanın yolu, her anımızdan hesaba çekileceğimizi aklımızdan çıkarmamaktır. Bu konuda bize yardımcı olacak İlahi ikazlardır.

Şimdi imtihanla ilgili yüce kitabımızdan birkaç ayet-i kerime aktaralım:

“Ve onları yeryüzünde birçok ümmetlere ayırdık. İçlerinde iyi olanları da vardı, olmayanları da. Onları biz, bazen nimetlerle, bazen da musibetlerle imtihana çektik. Sonunda belki Hakka dönerler diye.” (Araf, 168).

“Ve iyi biliniz ki, mallarınız ve evlatlarınız birer imtihan aracından başka bir şey değildir. Allah katında büyük ecir vardır.” (Enfal, 28).

“Her nefis ölümü tadacaktır. Sizi bir imtihan olarak kötülük ve iyilikle deneyeceğiz. Hepiniz de sonunda bize döndürüleceksiniz.” (Enbiya, 35).

“İnsanlar, imtihandan geçirilmeden, sadece ‘iman ettik’ demeleriyle bırakılacaklarını mı sandılar?” (Ankebut, 2).

“O ki, hanginizin daha güzel davranacağını sınamak için ölümü ve hayatı yaratmıştır. O, mutlak galiptir, çok bağışlayıcıdır.” (Mülk, 2).

Allah’a kulluk çerçevesinde emredilenleri yapmak, yasaklanarlardan da uzaklaşmak; önemli bir görev ve ibadet olarak da anlaşılmasıdır. Allah’a teslim olmak kulluk, istenileni yapmak ibadet ve samimiyettir. Ve bu şuur; kulluğun şuurudur.

Namazda huşu, önemli bir değerdir

Allah’a kulluk çerçevesinde yapılanması istenilen en önemli ibadetlerden biri namazdır. Ancak namaz kılanların da en büyük derdi huşu hâlini yaşayamamaktır.

Yüce Allah Kur'an'da namazla ilgili olarak; "Namazı kıl! Muhakkak ki namaz, (insanları) fenalıklardan ve kötülüklerden alıkoyar" buyurmuştur. (Ankebut: 45/29).

Namaz kılanlar, “kıldıkları namazdan istenilen lezzeti alamadıklarını” sürekli dile getirirler. Lezzet alamama, onları bazen farz olan bu ibadeti terk etmeye kadar götürmektedir.

Namaz kılan insanın, kıldığı namazdan lezzet almasına "huşu" diyebiliriz.

“Huzur ve huşu ile kılınan iki rekât namaz, gâfil bir kalp ile akşamdan sabaha kadar kılınan namazdan hayırlıdır.” (Abdullah ibn-i Abbâs).

Tevâzû, alçak gönüllülük, Hakk'a boyun eğmek, korku ve sevgiden meydana gelen edepli hâle de huşu denir.

Cenabı Hak, Mü'minün Sûresi 14. ayette, "Muhakkak müminler felah buldu ki onlar namazlarında huşuludurlar. Onlar ki, faydasız işe, boş lafa bakmazlar. Onlar ki, zekâtlarını vermek için çalışırlar" buyurarak, namazlarını huşu ile kılan müminlerin kurtuluşa ereceği haber verilmektedir.

O zaman namazda huşu çok önemli bir mevzudur. Mutlaka sağlanması gerekmektedir. Namazda huşunun zıddı gaflettir. Gafletle namaz kılanlar, Kur'an da tehdit edilmişlerdir. "Yazıklar olsun o namaz kılanlara ki onlar kıldıkları namazdan gafilirdirler." (Maun suresi).

Gittikçe dünyevileşen insanların, yaptığı işin doğru mu, yanlış mı? Olduğunu dahi araştırmadığı bir zaman dilimini yaşadığımızı hatırlarsak; kendini dünyaya kaptırmış, kulluk şuurunu ve değerlerini kaybetmiş birilerinin bu hâliyle namazda huşuyu yakalaması çok zor bir hadisedir.

Hız. Mevlâna, "Aşk, sandığın kadar değil, yandığın kadardır" buyurmakla elde edilecek güzelliklerin kolay elde edilmeyeceğini işaret etmektedir. Bizden namaz kılmamızı isteyen yüce Allah'tır. Bu sebeple namazda, gönlünü Allah'a vermeden, Allah'ın huzurunda olduğunu hissetmeyen biri isek; huşuyu yakalamak, daha da zorlaşmaktadır.

Yine bir kıssa aktaralım: Mecnun Leyla'ya aşkın doruğunu yaşadığı bir anda farkında olmadan namaz kılan bir adamın önünden geçer.

Adam Mecnun'a seslenir: "Ben burada namaz kılıyordum. Sen nasıl önümden geçtin. Gözün görmüyor mu?"

Mecnun şöyle cevap verir: "Bre adam, ben Leylanın huzurunda seni görmüyorum da; sen Mevla'nın huzurunda beni nasıl gördün?"

İşte size harika bir ölçü...

Kılınan namazın gafletten kurtarılması; yalnız Allah için kılındığının şuuruna erişmekle mümkündür.

"Ve zikrim için namaz kıl" (Taha: 14) ayeti bunu işaret eder.

Yani kılınan namaz Allah'ı hatırlatıyorsa, istenilen namazdır. İşte o namaz, sahibini gafletten kurtarır, huşuya yönlendirir.

Peygamberimiz "Kul, namaza durduğu zaman, ancak Hz. Allah'ın huzurundadır. Sağa-sola iltifat ederse, Hz. Allah; 'Kime iltifat ediyorsun? Benden hayırlısına mı? Bana dön ey âdemoğlu! Çünkü ben iltifat ettiğin şeyden daha hayırlıyım' buyurur." (Ruhül Beyan, c.6, s.67).

Bir sohbetlerinde Prof. Dr. Haydar Baş'a sorulmuştu: "Namazda huşu nasıl sağlanabilir?"

Cevaben: "Namazın dışında huşuyu sağlarsanız, o zaman namazda da huşuyu sağlarsınız."

"Bu nasıl olur?" diye sorulunca, O da konuya şöyle bir açıklık getirmişti:

"İnsan kalbini fotoğraf stüdyolarındaki banyo odasına benzetirsek, makine ile çekilen pozlar banyoda tüm detaylarıyla meydana nasıl çıkarsa, namazda da; namaz dışında meşgul olduğunuz şeyler gönlünüze gelir. Sizi meşgul eder. Namazın dışında dünya ile meşgul olur. Zamanınızı boş ve gereksiz şeylerle geçirirseniz, namaza durunca da gönlünüzün, gözünüzün ve diğer azalarınızın yaşadıkları şeyler kalbimize gelir ve sizi meşgul eder.

Bu hâldeyken namazda huşuyu sağlayamazsınız. Eğer namazın dışında hayırla, hasenatla, iyiliklerle, zikirle, velhasıl Allah'la meşgul olursanız; namazda da Allah'la meşgul olur ve istenilen huzuru; yani huşuyu yakalamış olursunuz. İşte o namaz, seni Allah'ı anmaya yöneltir. Maksat hâsıl olur."

Konumuza açıklık getirmek maksadıyla bir kıssadan hisse aktaralım:

Zamanın birinde Allaha dost olan bir hükümdar varmış. Kendisine namazda huşuyu bir türlü elde edemediğinden şikâyet eden biri gelir. Namazda huşuyu o kişiye ve halkına anlatmak için bir yõteme başvurur. "Getirin bu adama, ağzına kadar doldurulmuş bir tuluk zeytinyağı verin. Birkaç asker verip, şehrin sokaklarını dolaştırın. Eğer bir damla yağ yere dökerse, başını vurun" der.

Hikmetini anlamazlar ama dediğini yapmağa koyulurlar. Adamcağız denildiği şekilde gönderilir. Bir süre sonra adam korkudan titrer vaziyette, salimen döner.

Adama sorulur: "Anlat bakalım şehrin sokaklarında neler gördün?"

Adam cevap verir: "Ben tuluktaki zeytinyağından başka hiçbir şey görmedim"

Adama tekrar sorulur: "Ama nasıl olur, falan yerde düğün dernek vardı; davullar zurnalar çalıyordu nasıl görmez, nasıl duymazsın?"

Adam cevap verir: "Aman efendim, bana öyle bir dert verdiniz ki başımın kesilme korkusundan, tuluktaki zeytinyağından başka hiçbir şeyle ilgilenemedim. Böylece de ne bir şey duydum, ne de gördüm".

Allah dostu hükümdar hikmetli sözünü kondurur: "Namaz kılar-ken, Azrail'in kılıcını başında bekler vaziyette hissedersen. Bu namazın senin son namazın olduğu şuuru ile namaza başlarsan. Bu namazdan sonra canını Allah'a teslim edeceğini hayal edersen, namazdan başka bir şey hatırına gelmez. Sende o zaman huşu içinde namazını kılarsın"

Demek ki yukardan beri anlatmaya çalıştığımız, namazda Allah'ın huzurunda huşu ile namaz kılmanın da çözümü varmış.

Allah'ın huzurundaymış gibi namaz kılmanın yolu; niyetle, samimiyetle ve gayretle bulunabilirmiş. Bize düşen, yüce Allah'ın, Resulünün, Ehl-i Beyt ve kâmil insanların tarif etmeye çalıştıkları yollardan giderek, namazda huşu hâline erişmek olmalıdır. Allah cümlemize

öncelikle namazın dışında huşuyu yakalamayı; sonra da huşu ile namazlar kılmamızı nasip eylesin (Amin).

Neden dindarlaşma yerine dincilik artıyor?

Kulluk ve imtihan şuurundan uzaklařtıķça, kılığımız kıyafetimiz, davranışlarımız velhasıl dışımız ne kadar sözde dindara benziyorsa da gönüller bir türlü dindarlaşmıyor.

Halk olarak ne kadar uygun ortam olursa olsun, asla dindarlaşmıyoruz. Çünkü şuursuzca bencilleşiyoruz...

Çocukluk ve gençlik dönemlerimizde bundan 30-40 yıl evvel İslam adına yola çıkanlar, daha önceleri samimi bir ruhla hareket ettikleri için ibadet ağırlıklı bir hayat sürerlerdi. Yani kulluk şuuru daha ağır basardı.

Dincilik değil, dindarlık daha yaygındı. Dindarlık asla bir rant kapısı değildi...

O zamanlarda Müslümanlar arasına şu mantık işlenerek bir fitne kapısı açıldı. Dillerde, gönüllerde bir düşünce yayılmaya çalışıldı. Meşhur söz şuydu: “Müslüman zengin olmalı, güç sahibi olursa İslam’a daha fazla hizmet edilir.”

Bu kapı öyle bir kapı ki; Peygamberimizin asırlar önce bizi uyardığı bir fitne kapısıydı bu kapı...

“Her ümmetin bir fitnesi (bir imtihan sebebi) vardır. Benim ümmetimin fitnesi de dünya malıdır.” (Tirmizî, Zühd: 26).

Bu kapıdan içeri giren Müslüman, bazı ellerin de yardımıyla, teşvikiyle adım adım madden güçlendi. Siyaset sahasında, ticaret sahasında çok ciddi mesafeler kaydetti. İstenilen şey gerçekteşti. Müslüman zengin oldu. Ama bu güç asla dindarlaşmamıza yaramadı.

Bu arada unutulmuş şey dünya malının imtihan olduğuydu. Elde edilen dünyalıkların nasıl kullanılacağı ya da dünya malının araç olmaktan çıkartılıp amaca dönüştürülmesinin önüne geçilemedi.

Hz. Mevlâna'nın tarif ettiği zengin gibi olmadılar. “Zengin bir kepeç gibi olmalıdır. Hak kazanından almalı, halk tabağına koymalı. Kendine de bulaşığı kalmalıdır.”

Hz. Mevlâna'nın ikazı da unutuldu: “Geminin yüzmesi için suya ihtiyaç vardır; ancak geminin içi su alırsa gemi batar.”

İnsanlar, eline geçen parayı, serveti cebine koyması gerekirken gönlüne koydu. Gönlüne koyduğu dünya malı sayesinde, gönül gemisi su aldı. Adım adım battı. Batmaya da devam etmektedir.

Gönül gemisi su alan insanlığın batmaktan kurtulması için dünya malına gerektiğinden fazla kıymet vermemesi ve ibadete yönelmesi, sahip olduğu nimetlerden başkalarına ikramda bulunması gerekmektedir.

Can bedenden çıkmadığına göre; kaybettiğimiz imtihan ve kulluk şuurunu bir an önce elde ederek, ibadetlerimizi yerine getirmek için zamanımız var.

Suyu geminin dışına almalı ve üzerinde yüzdürmeye başlamalıyız. Para ve serveti gönülden çıkartıp, cebimize ve harcanması gereken yerlere hayır hasenatla insanlık yararına kullanmalıyız.

O kadar olumsuz şartlara ve imkânsızlıklara rağmen Prof. Dr. Haydar Baş, “önce insan” teziyle insanı kendi adına kazanmanın yolu olan nefis terbiyesiyle kadrosunu yetiştirdi.

Kadrosuna, yaratılış gayesinin; Allah'a kulluk olduğunun bilincini verdi. Servet makam ve eşyanın yerinin gönül olmadığını öğretti. Eşyayı imar edecek olan sistemin temel taşlarının, insanın kendisiyle alakalı olduğunu, yetişmiş insana olan ihtiyacı; bıçak örneğiyle izaha çalıştı ve bu düşünceyi hayata geçirdi.

Önce insan

Prof. Dr. Haydar Baş; yönetim şekilleri, yöneten insanın görüş ve niyetiyle önem kazandığından bahisle, bıçak örneğini vermişti:

"Bıçak, annelerimizin elinde yemek hazırlayan bir alet, doktorun elinde can kurtarıcı bir alet, katilin elinde can alıcı bir malzemedir."

Buradan anladığımız; bıçak, kullanıcının elinde değer kazanarak, kullanıcının niyetini icra eden bir şekil arz etmektedir.

Yaşadığımız olaylar, sadece ülkemizde değil, bütün dünyada yönetim şekilleri o yönetimin başında bulunan kişinin niyet ve davranışlarına göre değer kazandığını göstermektedir. Yönetimin adı ne olursa olsun bu temel değişmez bir kuraldır.

İnsanlar farklı uygulamalarla; "Halkın egemenliği temeline dayanan yönetim biçimi" ile demokrasiyi ne hale getirdiler. Hem de yanı başımızda dökülen kanlar, yapılan zulümler ve işgal, demokrasi adına yapılmıyor mu?

Ben, Prof. Dr. Haydar Baş Beyi tanıdığımdan bu yana; "Mesele insan meselesidir, insan meselesini halletmeden hiçbir şeyi halledemezsiniz" tespitini ısrarla gündem ettiğine şahit olmuşumdur.

Yaptığı her hizmette insan unsurunu merkez kabul etmiş, insanın olgunlaşması için elinden gelen gayreti göstermiştir.

Onun bu tespitini göz ardı edenler; insanı ihmal ede ede, bugün gelinen nokta; insanlar yönetimden, yönetim insandan şikâyet eder olmuş, huzursuzluğun hâkim olduğu acayip bir durum oluşmuştur. Dünyanın hemen her yerinde bir yönetim krizi söz konusudur.

Yukarıda bahsettiğimiz bıçak meselesinde olduğu gibi bu da halkın kendisinden kaynaklanmaktadır.

Çünkü insana göre yönetim değil, yönetime göre insan tarzından yola çıkılmış, böylece insan merkezin dışına çıkartılmıştır. Netice

olarak millet devletinden, devlet milletinden şikâyetçi olduğu bir hâle gelinmiştir.

Türk halkı, tarihte defalarca içinde bulunduğu en olumsuz şartları tekrar lehine çevirmesini bilmiştir. Öyleyse millet devletine sahip çıkacak, devlette milletine sahip çıkarak ona hizmet edecektir.

Yine Prof. Dr. Haydar Baş'ın ısrarla üzerinde durduğu "baba devlet" anlayışı gerçeği karşımıza çıkmaktadır. "Devlet baba olacak, millet ona evlat olacak. Evlat babasının kendisine sahip çıktığına inanınca da devletine sahiplenerek birbirine kenetlenecek. Elde edilen bu birliği kimsenin bozmaya gücü yetmeyecektir. Böylece özlenen başarılar elde edilecektir."

Özlenen başarının ve huzur ortamının oluşması için yapılması gereken; devletin bütün kurallarını, merkezinde insanın bulunduğu bir hâle dönüştürmesi; dolayısıyla "sosyal devlet, milli devlet" anlayışının hâkim kılınmasıyla gerçekleşecektir.

ASLIMIZA DÖNMENİN YOLU EHL-İ BEYT'TİR

GDO (genetiği değiştirilmiş organizmalar) asrımız insanının kendi elleriyle ürettikleri; sağlıklarıyla oynadıkları, çeşitli hastalıklara davetiye çıkardıkları bir yoldur.

Küresel güçler, bu yolla elde ettikleri ürünlerle bir yandan soğuk savaş taktikleri uygulayarak düşman bildikleri milletlerin sağlığıyla oynamakta, bir yandan da daha fazla üretip daha fazla para kazanarak küresel sermayenin daha da güçlenmesine katkı sağlamaktadırlar.

Genetiği ile oynanan ürünlerin şekli ve tadı değişmekte, eskiden çok iyi tanıdığımız ürünleri geçirdikleri değişim sayesinde bazen tanımakta güçlük çekmekteyiz.

Bildiğiniz gibi genetiği değişmek; yaratılış şekliyle oynamak, aslından koparılmak manasına gelir. Yaratılan her şeyin aslı değiştirildiği zaman ortaya farklılıklar çıkar. Bu farklılıklar özellikle insan üzerinde yapıldığı zaman daha tehlikeli ve zararlı sonuçlar doğurmaktadır.

İnsanoğlu üzerinde düşünülen değişiklikler, fiziki özelliklerinden çok fikri yapısı üzerinde düşünülmüş ve bunda da istenilen başarı elde edilmiştir. Ancak bu konudaki başarı insanlığın hayrına olmamıştır.

Yüce Allah'ın biz kullarını yaratma gayesi içerisinde en temel olanları; bilinmek, kulluk ve ibadettir. İnsanoğlunun genetiği de bu gayeye uygun bir fitratta yaratılmıştır. Allah'ı bilmeye, Allah'a kulluk ve ibadet etmeye uygun; ruh, beden, akıl dengesiyle yaratılan insanoğlu; dış müdahalelerle farklılaştırılmağa çalışılmıştır.

İlk müdahale şeytanla başlamış, ilk insan Hz. Âdem ve Havva annemiz şeytanın müdahalesiyle aldatılmış; böylece onlar da farklı düşünmüş, farklı davranmış ve böylece cennetten çıkartılmıştır.

Hatırlamaya çalışırsak, Hz. Âdem ile Havva annemize yüce Allah sadece bir ağacın ya da bitkinin meyvesini yemeyi yasaklamıştı. Yasaklanan dışında her şeyden yemek içmek serbest bırakılmıştı. Şeytan onları sureti haktan görünerek; "Bu meyveden yediğiniz tak-

dirde ölümsüzlük sırrına ereceksiniz. Böylece sürekli cennete kalacak, sürekli Allah ile birlikte olacaksınız” diyerek aldatmıştır.

Burada şeytanın gayesi Âdemle birlikte insanın fitratını, iman genetiğini bozmaktır.

İnsanın ruh ve düşünce dünyası üzerinde şeytanla başlayan müdahale, şeytanca düşünce sahiplerinin de ilham kaynağı olmuş; dinde olmayan, yanlış düşünce ve akımların başlamasına sebep olmuştur.

Her peygamberin ümmetlerinden bazıları, hatta yakınları dahi şeytan ve nefsin tuzaklarından nasibini almış, Hak ve hakikatin karşısında yer alabilmiştir.

Peygamberimiz Hz. Muhammed’e bazı akrabaları ve yakınlığıyla tanınan sahabeler bile bu tuzağa düşmüş; önceleri peygamberimize, sonradan da onun Ehl-i Beyt’ine karşı çıkma konumuna düşmüştür.

Nefisi ve siyasi hırslarına, geçmişten kaynaklanan intikam duygularına ve akıl tutulmasına muhatap olan çoğu kimseler, Allah’ın seçimine itiraz etme konumuna düşebilmiştir.

Prof. Dr. Haydar Baş’ın Tevhidin Merkezi Ehl-i Beyt eserinden bir bölüm alalım bu konuda:

“Yüce Allah Maide 67. ayet-i kerime ile Hz. Peygambere bir ilan ve tebliğ görevi vermektedir. Ayeti kerime şöyledir: ‘Ey peygamber! Rabbinden sana indirileni tebliğ et. Eğer bunu yapmazsan, onun verdiği görevi peygamberlik görevini yerine getirmemiş olursun. Allah seni insanlardan korur. Şüphesiz Allah kâfirler topluluğunu hidayete erdirmeyecektir.’

Buradaki tebliğ ve ilan Hz. Ali Efendimizin halife tayini ile ilgili olduğu pek çok Sünni âlim tarafından ifade edilir: Büyük müfessir ve muhaddis İmam es-Suyutî Ed-Dürrü’l Mensûr fi’t-Tefsir bi’l Me’sur eserinde de beyan etmiştir.

Tefsir ilminin Sünni temel kaynaklarından olan Vahidi’nin Esbab-ı Nuzûl’ünde ise söz konusu Maide 67. Ayet-i kerimesinin nüzul

sebebi şöyle nakledilmektedir. ‘Ey peygamber, Rabbinden sana indirileni tebliğ et... Ayeti Gadir-i Hum günü Ali bin Ebi Talib (r.a.) hakkında nazil olmuştur.’

Nişabur tefsir ekolünün öncülerinden büyük müfessir es-Sa’lebi, söz konusu ayet-i kerimenin manasını şöyle kaydetmektedir:

‘Ebu Ca’fer Muhammed b. Ali dedi ki; bunun manası şudur: (Muhammedim) Ali’nin fazileti hususunda Sana indirileni tebliğ et. Nitekim bu ayet nazil olduğunda Resulullah (s.a.v.) Ali’nin elini tutup kaldırdı ve ben kimin velisi- idarecisi isem Ali de onun velisi- idarecisidir buyurdu.’ (Ahmed bin Hanbel Müsned 1/84).” (Prof. Dr. Haydar Baş, Tevhidin Merkezi Ehl-i Beyt, s.55-57).

İşin daha detaylarını öğrenmek isteyenler, Prof. Dr. Haydar Baş’ın binlerce sayfalık muhteşem kaynak eserleri Ehl-i Beyt Külliyyatına müracaat edebilir.

Maide suresi 67. ayetinin İmam Ali efendimizin halife ilanına rağmen. Gadir-i Hum hutbesinde 6 yerde peygamber tarafından işaret edilen; velayet ve hidayet kaynağı olarak ilan edilen İmam Ali’nin (a.s.) velayet hakkı, kendisine teslim edilmemiştir. Böylece kıyamete kadar devam edecek olan fitnenin, bidat ve sapıklıkların kapısı aralanmıştır.

Nefse daha hoş gelen, dünyalık adına bazı kazanımlar elde edilmesine sebep olan bu yanlış düşünceler, gittikçe taraftar bulmuş, bu yolda korkunç katliamlar yapılmış, insanlık bugünkü duruma düşürülmüştür.

Zararlı fikirlerle adeta genetiği bozulan insanlar, yaratılış gayesinin dışına çıkmış; doğru ve iyilik adına ne varsa kaybetme noktasına gelmiştir. Bugün insanlık imanını, ahlakını, merhametini, aklını, gönülünü, doğruluk adına neyi varsa kaybetmiş; yanlışla koşmakta, yanlışla hizmet etmektedir.

En acı olan, zararlı fikirlerle genetiği bozulan insanoğlu; farklılaştığının da farkında olmadan yanlışla hizmet etmektedir.

Yaratılış gayemize uygun bir hayat sürerek dünya-ahiret saadetine erişmek için; aslımıza dönmek, genetiğimizi düzeltmek, yaratılış gayemizi hatırlamak ve doğru olanı bulmak için doğru adreslerde, doğru kimselerle birlikte olmaktan başka çare yoktur.

Doğru adres Ehl-i Beyt ve doğru rehber, Prof. Dr. Haydar Baş'tır.

Bu konuda insanlığın iman genetiğini tekrar düzelterek fitratına, aslına dönüştürmek için Prof. Dr. Haydar Baş Hocamızın ortaya koyduğu gayretleri kimse inkâr edemez.

Öncelikle kaleme aldığı Ehl-i Beyt Külliyyatıyla İslam âlemi kaynak bir esere kavuşmuş oldu. Tevhidin merkezi Ehl-i Beyt konferanslarıyla panel ve sempozyumlarıyla toplumun hemen her kesimine Ehl-i Beyt bilgisi ve sevgisi ulaştırıldı. Bu konudaki gayretleri hız kesmeden devam etmektedir.

İnsanlığın bozulan iman genetiğini düzelterek fitratına dönüştürmek ve aslına uygun hale gelmesi için tek çare; tevhidin merkezi Ehl-i Beyt'te buluşmaktır.

Dünden bugüne Ehl-i Beyt yolu

Ehl-i Beyt yolu, bütün Müslümanların ortak paydası, ortak değeri ve ortak yoludur.

Ehl-i Beyt mensupları yaşadıkları her dönemde ve zeminde sürekli barışı, Hak ve hakikati kendilerine rehber edinen, dünyayı ahiret için yaşayan kimseler olup, sürekli Müslümanların ortak paydası olmuş, kıyamete kadar da birliğin ve Hakkın adresi olmaya devam edecektir.

Ayrılıklardan dem vurulduğu, mezhepsel çatışmaların körüklendiği, tehlikeli bir dönemden geçerken; Prof. Dr. Haydar Baş çözümün, barışın ve birliğin adresi olmuştur.

Müslümanların kabullenebileceği ortak bir çatı, ortak bir payda olan Ehl-i Beyt kavramını ısrarla gündeme getirmiştir. Prof. Dr. Haydar Baş bu fikrini sadece sözde bırakmamış, hayatına da geçirmiştir. Ehl-i Beyt Külliyyatı ve Ehl-i Beyt sempozyumları bunun açık delilidir.

Ehl-i Beyt külliyyatı ve yapılan her sempozyumda Müslümanların ortak paydası olan Ehl-i Beyt tanınmakta, Onların fikir yapısı anlaşıl-makta, sosyal hayata bakışları ve hayatı yorumlamaları meydana çık-tıkça da her çağın ve toplumun Ehl-i Beyt'e muhtaçlığı daha iyi an-laşılmaktadır.

Ehl-i Beyt kavramı gerek Sünni, gerek Şii kaynaklarında mevcut olmasına rağmen maalesef bu güne kadar bakan olmuş, ama gören az olmuştur.

Hadis kitaplarında yer alan bir rivayete göre, Peygamberimiz Ümmü Seleme'nin evinde iken;

“Ey Ehl-i Beyt! Allah kusurlarınızı giderip sizi tertemiz yapmak ister” (Ahzâb, 33/33) meâlindeki ayet nâzil olmuş, bunun üzerine Hz. Peygamber Hz. Ali'yi, Fâtıma'yı, Hasan ve Hüseyin'i abasının altına alarak:

“Allah'ım, benim Ehl-i Beytim işte bunlardır; bunların kusurlarını gider, kendilerini tertemiz yap!” diye dua etmiştir.

Bunu gören Ümmü Seleme “Yâ Resûlallah! Ben de onlarla beraber miyim?” diye sormuş, Resûlullah da “Sen yerinde dur, sen zaten hayırla birliktesin” cevabını vermiştir. (Tirmizî, Tefsîr, 4; Menâkıb, 32, 60; Müsned, IV, 107).

Ehl-i Beyt'i sevmek farzdır

"De ki, Ben bu (peygamberliğimi tebliğime) karşılık yakınlarıma sevgiden başka sizden hiçbir ücret istemiyorum" (Şura, 23) ayetiyle Ehl-i Beyt'in kıyamete kadar sevilmesinin gereği işaret edilmişti. Ehl-i Beyt'i, sevmenin farz olduğunu İmam Şafii hazretleri bu ayete dayanarak işaret etmiştir. (Prof. Dr. Haydar Baş, Tevhidin Merkezi Ehl-i Beyt, s.14).

Hazreti Muhammed (s.a.v.) bir hadislerinde de Ehl- i Beyti sev-memizi emir buyurdular; "Nimetleriyle sizi beslediği için Allah'ı se-vin. Beni de Allah sevgisi için sevin. Ehl-i Beyt'imi de benim sevgim için sevin." (Tirmizi, Menakıb, 3792).

“Benim Ehl-i Beyt’imin sizin içinizdeki misali, Hz. Nuh’un kavmi içerisindeki Hz. Nuh’un gemisi gibidir. Kim gemiye binerse necat bulur, kim binmezse helak olur.” (Suyuti, Tefsir-i Hulafa, s.573; Taberani, Mucem’ül Kebir, s. 78).

Yüce Peygamberimiz bu hadis-i şerifiyle Ehl-i Beyt’in yoluna kıyamete kadar tabi olmanın gereğini işaret etmesine rağmen, bu gerçekler farklı sebeplerden dolayı yeterince anlaşılammıştır. Ya da siyasi sebeplerle menfaat uğruna çarpıtılmıştır.

“Allah’ın velisi, kendi zamanın Nuh’u dur. Onun yardımı, Allah’ın kullarını tufandan kurtaran gemidir” sözünü dile getiren Hünkâr Hacı Bektaş Veli’nin dediği gibi çağın Nuh’u hükmünde olan Ehl-i Beyt imamları, velileri, yeterince tanınmamıştır.

Yaşadığı dönemin Ehl-i Beyt yolunun temsilcilerinden olan Hünkâr Hacı Bektaş Veli; yaşadığı dönemde Horasandan gelip, Anadolu topraklarında meydana gelen ayrılıkların, kavgaların, zulüm ve işkencelerin sona ermesi için çözüm olmuş; toplumun Ehl-i Beyt paydasında birlik ve beraberliğini sağlamıştır.

Bugün dünden farklı şeyler yaşanmıyor. Yine ayrılıklar, yine kavgalar, yine zulüm ve haksızlıklar hüküm sürüyor. Anadolu yine haçlı batının sinsi tezgâhlarıyla, kirli oyunlarıyla karşı karşıyadır. Ayrılık ve haksızlıkların önüne geçmek üzere dün Hünkâr Hacı Bektaş Veli’nin ortaya koyduğu görevi; bugün Prof. Dr. Haydar Baş ortaya koymaktadır.

Prof. Dr. Haydar Baş’ın açtığı çığırda gidildiği takdirde, milletimiz bu badirelerden kurtulacaktır. Ehl-i Beyt yolu, dün olduğu gibi bugün de milletimizin yeniden dirilişine, kurtuluşuna vesile olacaktır.

Ehl-i Beyt doğruluğun ve duruşun adresidir

Yüce Peygamberimiz, Hz. Ali’yi kendine giden yolun kapısı yapmıştır; "Ben ilmin şehriyim Ali ise kapısıdır. İlmi isteyen kimse kapıdan girmelidir." (Tirmizi).

Prof. Dr. Haydar Baş Hocamızın İmam Ali eserinden Hz. Ali hakkındaki hadislerden bir kısmını da aktaralım:

"Ali'yi sevmek iman, ona düşmanlık küfürdür" buyurmakla kesin ölçüyü ortaya koymuştur.

"Bana iman edip beni doğrulayana Ali bin Ebi Talib'in velayetini tavsiye ederim. Kim onu veli edinirse beni veli edinmiş olur, beni veli edinen de Allah'ı veli edinmiş olur, onu seven beni sevmiştir, beni seven de Allah'ı sevmiştir, ona düşmanlık yapan bana düşmanlık yapmıştır, bana düşmanlık yapan da Allah'a düşmanlık yapmıştır"

"Beni seven Ali'yi sevsin; Ali'ye düşmanlık yapan bana düşmanlık yapmış olur; bana düşmanlık yapan Allah'a düşmanlık yapmış olur ve Allah'a düşmanlık yapanı da Allah cehenneme sokar." (İmam Ali, Prof. Dr. Haydar Baş).

Ehl-i Beyt mensupları ve bu kutlu yolun devamı konumunda olanlar, yaşadıkları devirlerde ve yerlerde Hazreti Ali'nin ilimi, irfanını, ahlakını ve kıyamını kendilerine rehber edinmişlerdir. Doğruluğun ve duruşun da adresi olmuşlardır.

Onların hayatlarını incelediğimiz zaman, onlar asla zalim yöneticilere boyun eğmemişler, haksızlık karşında susmamışlar, gittikleri her yere inançlarını, güzel ahlakı ve medeniyeti taşımışlar. Karanlıkları aydınlatmak için kendileri çıra olmuşlar, yanmışlar...

Hacı Bektaş-i Veli'nin hayatına bakın, bunları görürsünüz. Abdal Musa Sultan'ın hayatına bakın bunları görürsünüz. Mevlâna'nın hayatına bakın bunları görürsünüz. Yunus Emre'nin hayatına bakın bunları görürsünüz. Çağımızda da bilge insan, gönül ve dava adamı Prof. Dr. Haydar Baş'ın gayretleri bu yöndedir.

Onlar, gerektiğinde kıyamdan asla geri durmamışlar. Hakkın savunucusu olmuşlar. Bu bilgiler ışığında Ehl-i Beyt her çağda mutlaka anlaşılması ve önemli bir değer olarak görülmesi ve takip edilmesi gereken adrestir.

GÜNDEMİMİZ DUA OLSUN

İnsanoğlunun çaresiz kaldığı zamanları olmuştur. Başka çıkar yolu kalmayınca da mecburen Allah'a sığınma ve yalvarma gereği duyar.

Asıl olan kulun, her şarta ve zamanda onu yoktan var eden Allah'a sığınma ve yalvarmasıdır. Kul olandan her zaman ve her şartta dua etmesi istenilendir.

Yüce Allah duada bulunmayan kuluna Resülü vasıtasıyla bakın nasıl ihtarda bulunmaktadır: "Cenabı-ı Allah buyurmuştur ki: Kim bana dua etmezse ona gazab ederim." (Ebû Dâvud, Vitr, 25; Tirmizî Kıyâme). Zira bu hâl ya gafletten yahut kibirden ileri gelir.

Dua hem ihtiyaçtır. Hem de bir emir niteliğindedir.

"O daima diridir; O'ndan başka hiçbir tanrı yoktur. O halde dinde ihlaslı ve samimi kişiler olarak O'na dua edin. Her türlü övgü âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur." (Mü'min, 65).

Yine başka bir ayet-i kerimede Yüce Allah ısrarla duada bulunmamızı emrederek duanın kabul olma garantisini vermektedir.

"Şayet kullarım, sana benden sordularsa, gerçekten ben çok yakınımdır. Bana dua edince, duacının duasını kabul ederim. O halde onlar da benim davetime koşsunlar ve bana hakkıyla iman etsinler ki, doğru yola gidebilsinler." (Bakara, 186).

Duanın kabul şeklini ve zamanını kendimizce yorumlamak ve sorgulamak Allah'ın çizdiği sınırları zorlamak hükmünde olup buna asla müsaade edilmemiştir.

İstedığımız şeyin bizim hakkımızda ne kadar hayırlı olup olmadığını bilmediğimiz için biz sadece ısrarlı bir şekilde dua edip; sonucunu Allah'a havale etmemiz gerekmektedir. "Cenâb-ı Hak, duada fazla ısrar edenleri sever." (Kenzû'l-İrfân 57/ Camiü's-Sağîr).

"Sizden herhangi biriniz" dua ettim de kabul olunmadı" diyerek acele etmedikçe duası kabul olunur." (Tirmizî, Deavât, 12).

Duanın kabulü denince aklımıza; bizim istediklerimiz, bizim istediğimiz zaman ve şekilde mutlaka olacaktır fikri gelmemelidir.

Çünkü Peygamber Efendimiz, dua edene duası karşılığında mutlaka bir lütufta bulunulacağını müjdesini vermiştir.

"Eğer bir kul, Cenâb-ı Hakk'a bir hususta dua eder de icabet olunmazsa, onun yerine bir sevap, (iyilik) yazılır." (Camiu's-Sağır).

Demek ki dua etmek her açıdan kulun hayrınadır. Bize düşen görev; yüce Allah'tan umudu kesmeden dua kapısını ısrarla çalmak, kabul şeklini de Onun tercihine bırakmaktır.

Duası kabul olunmakta öncelikli kimseler, makbul zamanlar, işaretiler bize duada da yol haritası çizilmiştir:

"Bir babanın oğlu için duası, bir peygamberin ümmeti hakkındaki duası gibi makbuldür." (Keşfü'l-Hafâ, 1/495, Deylemî'den).

"İyilik görenlerin iyilik gördükleri kimseler hakkında ettikleri hayır duaları reddolunmaz." (Tirmizî, Birr, 5).

"Ezan ile ikamet arasında yapılan dua müstecâbdır. Bu arada hemen dua ediniz." (Tirmizî, Salat, 44, Deavât, 128; Ebû Dâvud, Salât, 35).

"Bir farz namazını huşu ile eda eden kimsenin o namazın akabinde vaki olacak bir duası müstecâb olur." (Buhârî, Cihâd, 180; Müslim, îman, 39).

Ana ve babaya iyilik ömrü artırır. Yalan söylemek rızkı noksanlaştırır. Dua kazaya siper olur." (Buhârî, Mevâkîtu-salât, 5; Müslim, İmân).

Bakınız öyle bir peygambere ümmet olma şerefi ile şereflenmişiz ki Onun hakkımızdaki duası bile ne kadar güzel ve manidardır.

"Her bir peygambere etmesi için bir dua verilmiştir. Ben ise ümmetime şefaath olmak üzere duamı ahirete bırakmak istiyorum." (Müslim, îman, 334, 335).

Dua bahsini Yüce Allah'ın bize bizzat emirle öğütlediği, Peygamberinin, Velilerinin, Salih kullarının hemen herkesin en çok ettiği dua ile bitirelim:

"Ey Rabbimiz, bize dünyada da iyilik, güzellik ver, âhirette de iyilik, güzellik ver. Bizi ateş azabından koru." (Bakara, 201).

Dua etmenin fazilet ve kazanımları hakkında bu kadar bilgi verdikten sonra şimdi tam bu sırada kendimize soralım: Rabbimizin dua kapısını ne kadar çalıyoruz? Ne zamandır, samimi bir niyetle duayı gündemimize alıyoruz? Dua etmekte ne kadar samimiyiz ve ne kadar ısrarcıyız? Bu sorulara cevap niteliğinde, kendimizi sorgulayarak konumuza son verelim.

Son yıllarda, camilerde namaz kılan cemaat, bırakın dua etmeyi; imam selam verdiği andan itibaren "günahlarımızın denizlerin köpüğü kadar olsa bile af edileceği" Peygamber müjdesine rağmen, namaz tespihatını dahi okumadan camiye terk ettiğine şahit oluyoruz.

Bildiğiniz gibi cemaatle namaz kılınan yerlerde sıralama; önce namaz, sonra tespihat, sonra duadır. Toplumda, dua konusunda da duyarsızlık başlamıştır. Dua gibi bir değeri de kaybetmeye başlamışız. Evlerinde, işyerlerinde, yalnız kaldıklarında tespihatını okuyanlara, dua edebilenlere diyecek sözümüz yoktur.

Darlıkta, bollukta; gecede, gündüzde; günlük hayatta ve namazda; okuduğumuz her Fatiha'da "(Rabbimiz!) Ancak sana kulluk ederiz ve yalnız senden medet umarız. Bize doğru yolu göster. Kendilerine lütuf ve ikramda bulunduğu kimselerin yolunu; gazaba uğramışların ve sapmışların yolunu değil!" (Fatiha, 5-7) ifadeleri geçen Fatiha suretini okurken, özellikle de 5-7 ayetlerini okurken neleri kast ettiğimizi, kimden neyi talep ettiğimizi düşünebiliyor muyuz?

Dua etmeyi ihmal etmek, yaptığımız duadan gafil olmak, duanın sırrına ermenin gereğini hissetmemek; inanın belki de kaybettiğimiz en tehlikeli değerdir.

Bu değeri tekrar elde edebilmek için, bu kıymetli değere değer katmak için, duanın sırrına erişmek için; gündemimiz dua olsun...

Öyleyse duayı gündemimize almalı, birbirilerimize tavsiye etmeli ve birbirimize de dua etmeyi unutmamalıyım.

TEVBE KAPISINDA BULUŞMAK

İnsanoğlunun hayatta en çok karşılaştığı davranış biçimi; sevap-günah arasında, geliş-gidişler yaşama hâlidir.

Zaten bizi yoktan var eden Rabbimiz, bizi bizden iyi tanıdığı için, onun hayat boyu karşılaşacağı bu önemli problemine çözümü de sunmuştur. Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'yle ve onun kutlu elçisi, Âlemlere Rahmet Hazreti Muhammed (s.a.a.) ile haber vermiştir.

Yüce Allah, günah işleyerek düştüğümüz durumdan, tevbe etmekle kurtulacağımızı ayette şöyle buyurmuştur: "Ey müminler, hepimiz günahlarınızdan tevbe ediniz ki, kurtuluşa eresiniz." (Nur suresi 31).

Başka ayet-i kerimelerde de; günah işleyenlerin yaptıklarının karşılığını mutlaka bulacaklarını, ancak tevbe edenlerin bağışlanacağını, dolayısıyla; tevbe etmenin fazileti beyan edilmiştir:

"Yine onlar ki, Allah ile beraber başka bir tanrıya yalvarmazlar, Allah'ın haram kıldığı cana haksız yere kıymazlar ve zina etmezler. Bunları yapan günahının cezasını bulur."

Kıyamet günü azabı kat kat olur ve orada alçaltılmış olarak temelli kalır.

Ancak tevbe ve iman edip iyi davranışlarda bulunanlar başka; Allah onların kötülüklerini iyiliklere çevirir. Allah çok bağışlayıcıdır, engin merhamet sahibidir.

Ve her kim tevbe edip iyi davranış gösterirse, şüphesiz o, tevbesi kabul edilmiş olarak Allah'a döner." (Furkan, 68-71).

Bu ayet-i kerimelerden anlaşılacağı üzere işlenen günahların sadece affedilmekle kalmayıp, sevaba da çevrilebileceği yolu gösterilmiştir.

Günahın akabinde tevbe edilecek, iman edilecek, iyi davranışta bulunulacak; ancak o sayede, yapılan kötülük Allah (c.c) tarafından iyiliğe çevrilecektir.

Böylece, gerçek tevbenin yolu da gösterilmiş olmaktadır. Tevbe kapısı öyle bir kapıdır ki, önünde sürekli duranların; pek çok kazanç elde edeceği muhakkaktır.

Bu konuda İmamı Gazali Hazretlerinin “Kalplerin Keşfi” kitabından bir alıntı ile konumuza son verelim:

Buhari ile Müslim’de geçen hadis-i şerif, bunun en açık delilidir. Peygamberimiz (s.a.v) buyuruyor ki: "Bir kul günah işler ve ‘Ya Rabbi, ben bir günah işledim, beni affeyle’ derse, Rabbi de, ‘Kulum; işlenen günahı bağışlayan veya cezalandıran bir Rabbi olduğunu bildi’ buyurarak o kulun günahını bağışlar.

Bir müddet sonra yine aynı kul, başka bir günaha girer ve ‘Ya Rabbi ben yine bir günah işledim, beni affeyle’ derse Rabbi, ‘Kulum; işlenen günahı bağışlayan veya cezalandıran bir Rabbi olduğunu bildi’ buyurarak onu affeder.

Bir müddet sonra yine aynı kul, başka bir günaha girer ve Ya Rabbi, ben yine bir günaha girdim, onu bana bağışla’ derse, Rabbi, ‘Kulum; işlenen günahı bağışlama ve cezalandırma emrine sahip olan bir Rabbi olduğunu bildi, ne isterse yapsın, kulumu affettim’ buyurur."

Munzir der ki: "Hadiste gecen (ne isterse yapsın) ifadesinin manası şöyle olmalıdır: Söz konusu kulun her seferinde başka bir günah işlediği belirtildiğine göre. İşlediği her günahı pişmanlık duyup vazgeçiyor demektir.

Böyle olunca her işlediği günah üzerine yaptığı tevbe günahına kefaret olarak ona zarar vermiyor. Yoksa hadis, insanın durmadan günah işleyip arkasından sözle tevbe ederek yine aynı günaha dönmeyi hoş görüleceğini söylemek istemiyor. Çünkü böylesi, yalancılardan

tevbesi olur. Tevbeyi geciktirmek, bu bakımdan hiç de doğru değildir.” (Kalplerin Keşfi, İmam Gazali).

"Allah'a göre şu kimseler bir tevbesi makbuldür ki, cahillikle bir kötülük yapıp hemen ardından dönerler..." (Nisa, 4/17) ayetinde belirtildiği gibi günahların hemen akabinde tevbe etmek inananların lehine bir davranıştır.

Ölümün ne zaman ve nerede gelip çatacağı bizce malum değildir. Bundan dolayı tevbe konusunda acele etmek; yine insanların kendi yararınadır.

Peygamberimiz (s.a.v) bu konuda da buyuruyor ki: "Can boğaza dayanmadıkça Allah (c.c.) kulun tevbesini kabul eder." (Tirmizi).

Şu da bir gerçek ki insanlar gaflet ve cehaletten ne Allah'ı zikretmeyi ne Allah'a şükretmeyi, ne ibadete ve kulluk etmeyi unuttur oldular. Ya da sonu asla hayra çıkmayacak kendi idraklerine göre yollar tahsis ettiler.

Bakınız bunu bilen yüce Peygamber Allah'a yönelik için bile Allah'tan yardım talep edilmesini öğütlemiştir:

Muâz bin Cebel (r.a.), Rasûl-ü Ekrem'in yakın ashabından ve çok sevdiği zatlardan biri, şöyle anlatıyor olayı:

Rasûlullâh bir gün elimi tutup bana şöyle dedi:

“Yâ Muâz, vallâhi seni çok seviyorum. Sana bir şeyler tavsiye edeyim; onları her namazın sonunda oku! Kesinlikle terk etme: Allah'ım, seni zikretmek, sana şükretmek ve sana güzelce ibadet etmek için bana yardım et!” (Ebu Davud, Vitir, 26).

Şöyle bir tefekkür edince günah-sevap kavramının ayrımı noktasında gaflette bulunan insanlar olarak, öncelikle gerekli ve doğru bilgiye erişmeliyiz. Sonra da doğru olan yolda niyet ve gayretimizi arttırmalıyız. Yolunu dahi kaybettiğimiz tevbe kapısını bulmalı ve sürekli o kapıda beklemeliyiz.

Görünen manzara; helal-haram sınırı birbirine karışmış, kulluk ve ibadet şuurundan uzaklaşmış, dua ve tevbenin dahi ihmal edildiği, ya da sırrından uzaklaşıldığı hâle düşmüştür. Onun içindir ki dua ve tevbe konularını; kaybolan değerlerimiz kapsamında gördük. Ve kitabımızın bir bölümünü de dua ve tevbe konularına ayırdık.

Can boğaza dayandığı zamanın, ne zaman olacağını bilmediği-mize göre, tevbe konusunda acele davranıp; tevbe kapısında buluşma-lıyız.

Bizler de; Allah'ı zikrin, Allah'a şükürün, Allah'a ibadet ve kul-luğun şuuruna ermeyi, dua ve niyaz etmeliyiz.

Sonra da gereken gayreti ortaya koyarak, yüce Allah'tan bu yar-dımı talep etmeliyiz. Umulur ki yüce Allah bu niyet, dua ve gayreti ortaya koyanlara, yardımını esirgemeyecektir. Gayret bizden, hidayet Yüce Allah'tandır...

SON SÖZ

Yaşadığımız sosyal hayatın seyrinde, yaşadığımız hayatta, dünyaya geldiğimiz andan itibaren, her gün farklı farklı olaylar yaşayarak dünya hayatında bize tanınan süreyi tamamlamaya çalışıyoruz.

Akıl balığ oluncaya kadar; önce çocukluk, sonra gençlik, sonra ihtiyarlık, derken bir gün de müddetimiz dolunca, dünya denen imtihan hayatımızın seyri ölüm denen gerçekle tamamlanmaktadır. Bu arada kimin önce öleceği de Rabbimin katında bir sırdır.

İnancımız odur ki; dünya hayatının geçici bir süre olduğu ve dünyada yaptığımız her davranıştan, düşünceden ve taşıdığımız niyetten hesaba çekilmek durumunda kalacağız...

Yaşadığımız hayatın ve dünyaya gönderilme gayemizi, Allah'ın bize yüklediği görevi, Yüce Allah şu ayet-i kerimede işaret ediyor: "Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım." (Zâriyât, 56).

Bu dünyada verilen görevlerimizi yüce Allah, Kur'an ve Sünnet kaynaklarıyla, Ehl-i Beyt'in uygulamalarıyla önümüze koyuyor. Nasıl yaşayacağımızı ve nasıl hesaba çekileceğimizi önceden haber veriyor. "Allahtan geldik. Allaha gideceğiz (Bakara, 156).

İnsanoğlunun hayat serüveni, yaratıldığı andan itibaren iyilik ve kötülük arasında; Allah'ın istediğini yapanlarla yapmayanlar arasında, bir mücadele ile geçmiştir. Biz buna inançların kavgası diyoruz.

İmanın gereği olan kazanımlar, değer hâlini alırsa; ister fert bazında, ister toplum bazında, mutlaka güzellikler meydana geliyor.

Aksi takdirde yaşanan hayat değerini kaybediyor. Fertler ve toplumlar gayelerini, huzurlarını, mallarını, namus ve can emniyetlerini kaybediyor.

Elinizdeki eseri meydana getirmekteki amacımız; bize biçilen ömür zamanını değerlendirmek, kaybolan değerlerimize sahip çıkarak; hayatı ve yaşamı değerli kılmaktır.

Ama maalesef inandım diyen insanların bile gayelerini ve değerlerini kaybettiği gün gibi aşikâr meydandadır. İşin en acı tarafı; değerler kayboldukça, unutuldukça, bir sonraki kuşak o değerlerden dahi habersiz; gittikçe daha ilgisiz daha anlamsız ve gagesiz bir hayat sürmektedir.

Bu durumun neticesinin, insanın ve yaşadığımız dünyanın adeta bir cehenneme dönüştüğünü görenlerin; sessiz, tepkisiz ve sorumsuz davranmak diye bir lüksü yoktur.

Çağın bilgisi Prof. Dr. Haydar Baş, hayatının her anını insanlığın maddi ve manevi; ekonomik ve siyasal bütün dertlerine çare üretmek ve bu çareyi halkımıza anlatmak adına ciltler dolusu eserler yazmış, hayatına tatbik etmiş; bizlere yol göstermiştir.

Onun fikirleriyle, eserleriyle, gönül eğitimiyle tanışmış olanlar, onun feryadına ortak olmak, safında yer almak, sorumluluk duygusuyla bir şeyler ortaya koymak; insanımıza önce nelerini kaybettiğini hatırlatmak, sonra da arayışa teşvik etmeyi bir görev kabul etmiştir.

Kendimi de bu sorumlular arasında gördüğüm için bu çalışmayı yapmak zorunda hissettim...

Nasıl bir arayış?

Her canlı, ölmeden önce kaybettiğini ya da istek duyduğu şeyleri aramakla meşgul olur. Bu arayış ister şuurlu, ister şuursuz olsun ve hatta arayan aradığının farkında bile olmasa, bir ömür arayış gerçeğiyle gelir geçer.

Kimi huzurunu, kimi servetini, kimi sağlığını, kimi aklını, kimi değerlerini, kimi vatanını, topraklarını kaybeder.

Bazıları nelerini kaybettiğini bilmediğinden bilinçsiz bir arayışla ömrünü geçirir. Yaşadığı zaman diliminde kaybettiklerini aramakla meşgul olur. Bu arayışın genellikle istenilen derecede gerçekleşmediğine sıklıkla şahit olunur.

Buradaki sorunun nedenine göz attığımız zaman, arayış gerçeğine gereken önemin verilmediğini görürüz. Çünkü insanlar genellikle neyi aradığını bilmemektedirler.

O zaman arayışın istenilen neticeye varmasını isteyenler; neyi aradığını, nasıl arayacağını bilmek, aramaktaki niyet ve gayretlerini kontrol etmek durumundadırlar.

Bunu bir örnekle açalım derseniz...

Hikâye edilir; Nasrettin Hoca karanlık bir yerde yüzüğünü kaybeder. Karanlıktan dışarıya çıkarak daha aydınlık bir yerde yüzüğünü aramaya koyulur.

Görenler sorar; "Hayrola hocam ne arıyorsun?"

Hoca onlara; "İçerde yüzüğümü kaybettim de onu arıyorum" deyince

Hocaya tekrar sorarlar; "Hocam madem yüzüğünü içeride kaybettin, neden dışarıda arıyorsun?"

Hoca cevap verir; "Ben de biliyorum içeride kaybedilen şey içeride aranır da içerisi karanlık olduğundan dışarıda arıyorum." Der.

Bu örnekte, kişinin arayışını yanlış yerde yaptığını bildiği halde; işin kolayına kaçtığını ya da "iş olsun torba dolsun" mantığına yer verdiğini görmekteyiz.

Ancak bu tip bir arayışın, neticeye ulaşması da mümkün olmadığına göre, boşuna gayretlerle zaman öldürmenin de kimseye fayda sağlamayacağını bilmekte fayda vardır...

Bu manzara sürekli böyle tekrar ede geldi bugüne kadar. Eğer hayatınıza bir yön vermek, bundan sonraki hayatınıza ve arayışlarınıza bir mana katmak istiyorsanız, bu sefer arayışınızı doğru yapmalısınız ki doğruyu bulmanız da ona göre olsun.

Siz doğru olun, doğru olanı arayın; inanın ki Yüce Allah, size doğru neticeyi de nasip edecektir.

Kayıbolan değerler, ciltler dolusu eserler yazılmakla dahi yetersiz kalacak kadar önemli bir konudur.

Söz buraya gelmişken kayıbolan değerlere kavuşmak derken, yanlış anlaşılmanın önüne de geçmeliyiz. Değerler derken, ilk insan, ilk peygamber Hz. Âdem'den bu yana tevhit inancından ve güzel ahlaktan, sosyal yapının temel taşlarından bahsediyoruz.

Burada geçmişe özenmek, maddi anlamda anlaşılmalıdır. Biz eskiden peygamberler deveye binerdi siz de binin, ecdadımız ata binerdi siz de ata binin, ok atmaya öğrenin; düşmanla okla, kılıçla, kalkanla, mızrakla savaşmanın yolunu öğrenin demiyoruz. Kılık kıyafetiniz onlara benzesin demiyoruz.

Kastımız helal-haram çerçevesinde; Allah'ın bizden istediklerini yapmamızın gerektiğini hatırlatmaktır.

Biz bu eserle, ana başlıklar hâlinde birbiri ile uyum sağlayacak şekilde okurlarımızın gönlünde sorumluluk bilincinin gelişmesi ve bu konuda herkese bir görev düştüğünü hatırlatmaya çalıştık.

Sorumluluk bilincinde olanlara, sağduyu sahibi olanlara, "bir çiçekle yaz gelmez ama bulunduğu çevreye bahar havasını getirebileceğinin" umudunu vermeye çalıştık.

Güzel dost ve arkadaşlarla olmanın gereğini "üzüm üzüme baka baka kararır" atasözü gereği, samimi niyetle arayışta olanlarla bir ve beraber olmanın mutlaka fayda sağlayabileceğini hatırlatmaya çalıştık.

Yaşadığımız dünyayı madem insanlar kendi elleriyle zindana çevirdi. Zindanları aydınlatmak da insanların elindedir, demeye çalıştık...

Sağlam bir niyetle karar verenleri, doğruyu öğrenmek, öğretmek ve arayışta olanları aradıklarıyla buluşturmaya çalıştık.

Tesirini yaratacak, hidayet ve merhamet edecek Allah'tır.

Bizden gayret etmemizi ve sorumluluğumuzu yerine getirmemizi isteyen de yüce Allah'tır.

Bu sebeple biz gayret ettik. Nasip ve hidayet Allah'tandır. Ves-selam...